

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Πύλη για ρύθμιση κόκκινων δανείων

Η **Τραπεζα** της Ελλάδος θα παρακολουθεί στενά τις διαδικασίες διευθέτησης οφειλών κυρίως από τις εταιρείες διαχείρισης στις οποίες έχει μεταφερθεί το ιδιωτικό χρέος, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στα παράπονα των οφειλετών. Η διευθέτηση θα γίνει-ται μέσω τυποποιημένων διαδικασιών βάσει των όσων προβλέπει ο κώδικας δεοντολογίας. **Σελ. 19**

ΧΑΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΡΑΝΤΑΡ

«Εξαφανίζονται» τα ρωσικά τάνκερ

Τα **ρωσικά** δεξαμενόπλοια μοιάζει σαν να εξαφανίζονται, καθώς δεν καταγράφονται από τα συστήματα ανίχνευσης. Απενεργοποιούν επί ώρες τα συστήματα με τα οποία είναι εξοπλισμένα για τον εντοπισμό τους σε περίπτωση κινδύνου. Στόχους τους είναι να μην ανιχνευτούν, ώστε να αποφύγουν τις κυρώσεις και να παραδώσουν χωρίς πρόβλημα το φορτίο τους. **Σελ. 11**

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ

Μισό μηνιατικό «τρώει» η ακρίβεια

Σε ολόενα και περισσότερες κατηγορίες προϊόντων διαχέονται οι ανατιμήσεις που προκαλεί ο πόλεμος στην Ουκρανία. Ο συνδυασμός ενεργειακής κρίσης και ακριβών τροφίμων συρρικνώνει το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών στην Ελλάδα. Τα οικονομικά ασθενέστερα δαπανούν το 45% του μηνιαίου εισοδήματος για θέρμανση, καύσιμα και βασικά τρόφιμα. **Σελ. 17**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

ΑΥΞΗΣΗ 29%

Πωλήσεις έργων τέχνης 65,1 δισ. δολ.

Τεράστια ανάπτυξη γνώρισε η αγορά τέχνης το 2021. Αυξήθηκαν οι πωλήσεις κατά 29% σε σύγκριση με το 2020, αγγίζοντας τα 65,1 δισ. δολάρια, όπως αναφέρεται στην έκθεση για την παγκόσμια αγορά έργων τέχνης της UBS. Την πρωτιά στις πωλήσεις εξακολουθούν να έχουν οι ΗΠΑ με 28 δισ. δολ. και στη δεύτερη η Κίνα, με πωλήσεις 13,4 δισ. **Σελ. 9**

ΕΛΛΑΔΑ

Ελλειψη 400.000 ειδικών τεχνολογίας

Τουλάχιστον 400.000 ειδικούς στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών χρειάζεται η Ελλάδα έως το 2030 προκειμένου να επιτύχει τους στόχους που έχει θέσει η Ε.Ε. για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Ευρώπης, παραμένοντας στις χαμηλότερες θέσεις αναφορικά με τον αριθμό των ατόμων που απασχολούνται σε αυτές τις ειδικότητες. **Σελ. 14**

ΤΟΥΡΚΙΑ

Αλμα πληθωρισμού και αύξηση φτώχειας

Στο 61,1% διαμορφώθηκε ο πληθωρισμός στην Τουρκία τον Μάρτιο, καταγράφοντας επιτάχυνση από το 54,4% του Φεβρουαρίου. Η άνοδος των τιμών της ενέργειας και των πρώτων υλών, σε συνδυασμό με την ανορθόδοξη νομισματική πολιτική που έχει επιβάλει στην κεντρική τράπεζα ο πρόεδρος Ερντογάν, έχουν βυθίσει μεγάλα τμήματα του πληθυσμού στη φτώχεια. **Σελ. 9**

5 291296 000378

Επενδυτικός πυρετός στον κλάδο της υγείας

Η κυπριακή *Elements Capital* βρίσκεται ένα βήμα πριν από την εξαγορά της «Πολυκλινική Υγεία» στη Λεμεσό

Ένα **κυπριακό** επενδυτικό ταμείο, η Elements Capital, βρίσκεται ένα βήμα πριν από την εξαγορά του ιδιωτικού νοσοκομείου στη Λεμεσό, της «Πολυκλινική Υγεία». Είχε προηγηθεί η εξαγορά από την CVC Capital του Απολλώνειου νο-

σοκομείου και του Αρεταίειου Νοσοκομείου στη Λευκωσία. Ο πυρετός επενδύσεων στον τομέα της υγείας ανεβαίνει, παρά την πανδημία και τον πόλεμο στην Ουκρανία. Οι συζητήσεις της Elements Capital για την απόκτηση του 51% της

«Πολυκλινικής Υγεία» βρίσκονται σε εξέλιξη. Στην παρούσα χρονική φάση, η Elements Capital έχει συμφωνήσει να εξαγοράσει το 36% των υφιστάμενων μετοχών, έχει προκαταρκτικές συμφωνίες με γιατρούς που είναι μέτοχοι στο

«Υγεία» που ανεβάζει το ποσοστό αυτό περίπου στο 44% και ευελπιστεί στις επόμενες συζητήσεις με τους γιατρούς – μετόχους να φτάσει στο 51%. Η Elements Capital, όπως πληροφορείται η εφημερίδα, στόχευσε στην «Πολυκλι-

νική Υγεία» λόγω μεγέθους, αλλά και με την προϋπόθεση ότι θα συνεχίσει να λειτουργεί ως ιδιωτική κλινική εκτός Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓεΣΥ). Στο στόχαστρο επενδυτών βρίσκονται και άλλα ιδιωτικά νοσοκομεία. **Σελ. 4**

Οι Ευρωπαίοι εργαζόμενοι γίνονται πιο φτωχοί

Οι Ευρωπαίοι εργαζόμενοι γίνονται όλο και πιο φτωχοί, καθώς η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, όχι μόνον εκτοξεύει περαιτέρω τον πληθωρισμό μειώνοντας την αγοραστική δύναμή τους, αλλά υπονομεύει και τις δυνατότητες κυβερνήσεων και επιχειρήσεων να αυξήσουν τους μισθούς. Όπως επισημαίνει σχετικό δημοσίευμα των Financial Times, φέτος ήταν η χρονιά που αναμενόταν πως οι μισθοί των Ευρωπαίων εργαζομένων θα προσαρμόζονταν στον πληθωρισμό. Αναμενόταν, άλλωστε, πως ο πληθωρισμός θα αποκλιμακωνόταν σταδιακά, αλλά στην πράξη συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο και τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά αγωνίζονται να αντεπεξέλθουν στο αυξανόμενο κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας, των καυσίμων, των τροφίμων και κατ'επέκταση όλων των καταναλωτικών προϊόντων. **Σελ. 12**

Διακοπές στην Κύπρο θα κάνουν φέτος 100.000 Γάλλοι

Δηλώσεις Σάββα Περδίου

Αισιόδοξα μηνύματα για τον τουρισμό στέλνει η γαλλική αγορά. Όπως δήλωσε στην «Κ» ο υφυπ. Τουρισμού Σάββας Περδίου, ο οποίος επισκέφθηκε το Παρίσι και είχε επαφές με οργανωτές ταξιδιών, φέτος αναμένεται να έχουμε 100 χιλιάδες αφίξεις. Τόνισε επίσης ότι η προοπτική για την συγκεκριμένη αγορά είναι και άμεση και για τα επόμενα χρόνια. **Σελ. 6**

Αυξήθηκαν οι αιτήσεις για δάνεια στέγασης

Ερευνα Κεντρικής Τράπεζας

Η **καθαρή** ζήτηση δανείων στην Κύπρο από επιχειρήσεις, κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021, κατέγραψε αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Τα κριτήρια χορήγησης δανείων σε επιχειρήσεις έγιναν αυστηρότερα σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Σύμφωνα με έρευνα της Κεντρικής Τράπεζας σημαντική αύξηση κατέγραψε η ζήτηση δανείων για στεγαστικά δάνεια. **Σελ. 4**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Στόχευση, προσαρμογή και αποτελεσματικότητα

Ο **πόλεμος** που μαίνεται στο κέντρο της Ευρώπης ανακόπτει σημαντικά τις προσπάθειες ανάκαμψης από την πανδημία την ίδια στιγμή που εκτοξεύει το κόστος διαβίωσης στα ύψη. Οι προσπάθειες που επιτυχημένα αναλήφθηκαν από τους δύο βραχίονες οικονομικής πολιτικής της ΕΕ, επέτρεψαν διατήρηση της ζήτησης και διαφύλαξη των θέσεων εργασίας. Η βελτίωση της υγειονομικής εικόνας στις αρχές του έτους γέμισε τους πάντες με αισιοδοξία ότι τα δύσκολα είχαν ξεπεραστεί, ενώ οι πρώτοι εντυπωσιακοί δείκτες ανάκαμψης ήρθαν να επιβεβαιώσουν την θετική πορεία. Όμως, η γεωπολιτική αστάθεια που προκάλεσε η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και οι παρατεταμένες πολεμικές συγκρούσεις επαναφέρουν την οικονομία σε κατάσταση υποτονικής ζήτησης και

περιορισμένως διάθεσης ανάληψης κινδύνων. Για ακόμα μια φορά ο νομισματικός και δημοσιονομικός βραχίονας καλούνται να δράσουν για να διατηρήσουν μια κατάσταση κανονικότητας μέχρι να ξεκαθαρίσει η εικόνα. Αν και βρισκόμαστε ξανά ενώπιον μιας εξωτερικής απειλής στο οικονομικό σύστημα της Ευρώπης, αυτήν την φορά το πρόβλημα είναι διαφορετικό και οι λύσεις δεν είναι ξεκάθαρα μπροστά μας. Οι ελλείψεις στο σύστημα προμηθειών έκαναν την εμφάνισή τους σε μια συγκυρία που οι τιμές βρίσκονταν ήδη στα ύψη. Συνεπώς, η μείωση στην κατανάλωση και η αύξηση στον πληθωρισμό συνιστούν δύο αντικρουόμενους στόχους που θα πρέπει να αξιολογηθούν προτού αποφασιστεί η κατάλληλη πορεία πλεύσης. Σήμερα υφίστανται όλοι οι παράγο-

ντες που συνηγορούν σε συνέχιση της ανοδικής πίεσης των τιμών. Δεν θα αργήσει άλλωστε η στιγμή που ο πληθωρισμός θα αποτυπωθεί στους μισθούς και θα προκληθεί ακόμη μεγαλύτερη διόγκωση του φαινομένου. Ακόμη και τα ενεργειακά επενδυτικά πλάνα της Ευρώπης είναι άκρως πληθωριστικά τόσο όσον αφορά στην πράσινη μετάβαση όσο και στις πρωτοβουλίες για ανεξάρτηση από το ρωσικό αέριο με τη δημιουργία υποδομών για χρήση υδροπνιμένου φυσικού αερίου. Πέραν των πραγματικών δεδομένων στην οικονομία υπάρχουν και οι προσδοκίες που σε μεγάλο βαθμό διαμορφώνουν τις συνθήκες. Σήμερα, οι επενδυτές τιμολογούν ακριβότερα τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο με αποτέλεσμα τα επιτόκια να βρίσκονται ήδη σε ανοδική τροχιά και οι κάτοχοι

ομολόγων να καταγράφουν αξιοσημείωτες ζημιές. Τα κράτη μέλη μέσα από πράξεις δημοσιονομικής πολιτικής καλούνται να απαλύνουν τις πληγές και να προσφέρουν σανίδα σωτηρίας σε όσους πλήττονται από το κύμα ακρίβειας. Τα μέτρα θα πρέπει να είναι στοχευμένα και όχι οριζόντια καθώς οι συνθήκες στην αγορά παραμένουν ευνοϊκές για συνέχιση της οικονομικής δραστηριότητας λόγω του πολύ χαμηλού κόστους δανεισμού. Με άλλα λόγια, δεν πρέπει να προκαλέσουμε αυτό που απευχόμαστε να συμβεί που δεν είναι άλλο από την πυροδότηση του πληθωρισμού με τέτοια δομικά στοιχεία που τα χαμηλά επιτόκια να αποτελέσουν μια μακρινή ανάμνηση, υπονομεύοντας κάθε προοπτική οικονομικής πρόοδου. Τα επίπεδα χρέους, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο

τομέα, βρίσκονται σε τέτοιο σημείο που τα περιθώρια για δημοσιονομικές αστοχίες είναι ελάχιστα. Σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να δημιουργηθούν συνθήκες που θα προκαλέσουν τη δυοπιστία των αγορών έναντι των προοπτικών εξυπηρέτησης αυτού του χρέους. Αποτελεί, συνεπώς, ευθύνη της κυβέρνησης να θέσει το χρέος σε πορεία αποκλιμάκωσης με αξιόπιστα σχέδια, ενώ την ίδια στιγμή μέσω μιας ήπιας δημοσιονομικής προσαρμογής θα πρέπει να επιταχυνθεί η αναγκαία ισορροπία στα μακροοικονομικά μεγέθη. Βασική προϋπόθεση όλων αυτών είναι η αποφυγή κάθε είδους σπατάλης και η προσπάθεια των επενδύσεων στη μέγιστη αποτελεσματικότητα. Η προεκλογική περίοδος που διανύουμε αυτήν την εποχή δεν είναι βοηθητική.

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Της δρος **ΝΑΤΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΦΟΡΟΥ**

«Ελλάδα, μια εικόνα, μια ιστορία» του Αργύρη Κωνσταντίνου

Με ένα δεξιοτεχνικό σχέδιο που διαχέεται με μολύβι σε χαρτί, μέσα από πολλαπλές γραμμικές διαστρωματώσεις και θεματικές φωτοσκιάσεις, ο Αργύρης Κωνσταντίνου αγγίζει μνήμες από τη συλλογική παρακαταθήκη και την ιστορική συνείδηση του απανταχού ελληνισμού, με μια προσεγγίση παραστατική, που αποπνέει τρυφερότητα και ευαισθησία.

Αντλώντας από ένα πλούσιο αρχείο εικόνων και φωτογραφιών που περιυλλέγει εδώ και χρόνια με ενδελχεία, μεταγράφει με το πολύ ιδιαίτερο ζωγραφικό του ύφος σκηνές και προσωπογραφίες που παραπέμπουν σε μαυροασπρες χαρακτικές δημιουργίες αλλοτινών εποχών. Συνεπαρμένους από την Ελλάδα και τον κόσμο της, αναδιπλώνει ένα χρονικό διακοσίων χρόνων, κατεχόχην αφιερωμένο στην Επανάσταση του 1821 και την εθνική παλιγγενεσία, αποτυπώνοντας αφ' ενός τον απόηχο που εκπίπτει στον σήμερα του σημαδιακό από το γεγονός του 19ου αιώνα κι αφ' ετέρου άλλες καθοριστικές στιγμές του εικοστού, όπως οι βολκανικοί πόλεμοι του 1912-13, η μικρασιατική καταστροφή και η προσφυγιά του 1922, πριν από ακριβώς μια εκατονταετία, αλλά και η μετέπειτα κυπριακή συμφορά του 1974.

Όλα τούτα τα ορόσημα φιλτράρονται μέσα από το έργο του με καιρίες μετωνυμικές αναφορές στη νεοελληνική ψυχή, ως μια ροή που καταγράφει τα συνιστώσα στοιχεία της: εϋζώνες της οθωνικής Ελλάδας, μακεδονομάχοι, τσολιάδες, ανώνυμοι κι επώνυμοι, όπως ο Παύλος Μελάς κι ο ζωγράφος Θεόφιλος, μαθητικές παρελάσεις κατά τις εορταστικές επετείους της 25ης Μαρτίου και της 28ης Οκτωβρίου, λαϊκές ενδυμασίες και χοροί από κάθε ελληνική γωνιά, ηπειρωτική και νησιωτική, παραδοσιακές ενασχολήσεις κι επαγγέλματα, λούστριοι, τσαγκάρηδες, τούλιγκες, καμπλιέρηδες, νερούλαδες, καραγκιοζοπαίκτες, κεντήτριες κι υφάντρες, γυναικες που γνέθουν, ράβουν, φურνίζουν ή ευπηρετούν την αυλή και το σπίτι, θερίζουν ή καλλιεργούν τη γη, γεωργοί κι αγρότισσες, άνθρωποι της υπαίθρου στην καθημερινή εργασία τους, στην αγορά ή στην ψυχαγωγία τους.

Το ταξίδι στο πολιτισμικό μωσαϊκό συνεχίζεται μέσα από την πορτραίτογραφία εμβληματικών μορφών της πολιτικής και του αγώνα, τόσο από τον ελλαδικό όσο και τον κυπριακό χώρο

ο **Αργύρης Κωνσταντίνου** μεταγράφει σκηνές και προσωπογραφίες που παραπέμπουν σε μαυροασπρες χαρακτικές δημιουργίες αλλοτινών εποχών.

αλλά κι αυτόν της διασποράς, όπως ο Ελευθέριος Βενιζέλος κι ο Χριστόδουλος Σώζος, της λογοτεχνίας, πανελλήνιας και διαλεκτικής, όπως ο Κωστής Παλαμάς, ο Κωνσταντίνος Καβάφης, ο Γιώργος Σεφέρης, ο Οδυσσεύς Ελύτης, ο Βασίλης Μιχαηλίδης κι εν τέλει της μουσικής και του θεάτρου, όπως η Σοφία Βέμπο, ο Μίκης Θεοδωράκης, ο Μάνος Χατζιδάκις, η Μαρία Κάλλας, η Νάνα Μούσχουρη, η Κατίνα Παξινού, ο Μάνος Χατζδάκης, η Έλλη Λαμπέτη, η Μελίνα Μερκούρη, η Ειρήνη Παπάκι κι οι Λεμεσιανοί θεατρικοί σκαπανείς, με τη διεθνή εμβέλεια, Αιμίλιος Χουρμούζιος και Μιχάλης Κακογιάννης. Αυτό είναι το ιερό εικονοστάσι που ο Αργύρης Κωνσταντίνου, εναποθέτει ως σπονδή ευχαριστίας στο σύγχρονο ελληνικό πνεύμα, με τις πεφωτισμένες φουσιγγωνιές του να προσφέρονται ως εικαστικό προσκύνημα τιμής κι ενθύμησης για τον καθένα από μας.

Η παρούσα εκθεσιακή ενόττητα του Αργύρη Κωνσταντίνου υπό τον τίτλο «Ελλάδα, μια εικόνα, μια ιστορία» κατατίθεται ως άλλος ένας σταθμός σε μια εξελικτική διαδρομή με μεγάλα κεφάλαια, ανάμεσα στα οποία και οι «Νύφες», που στιγμάτισαν κυριολεκτικά μια δεκαετή πορεία, οι «Υδατογραφίες», οι «Μνήμες αθώτητας», οι «Αγορές», τα «Μιούζικαλ του κτες».

Πληροφορίες: Αργύρη Κωνσταντίνου: «Ελλάδα, μια εικόνα, μια ιστορία», Γκαλερί Γκλόρια, Ζήνωνος Σώζου 3, Λευκωσία - Τηλέφωνο 22762605. Εως τις 15 Απριλίου.

Σπ. Δημητριάδης: «Ζωή εν κινήσει»

Εγκαινιάστηκε την Τρίτη 29 Μαρτίου στο Δημοτικό Κέντρο Τεχνών Λεμεσού-Αποθήκες Παπαδάκη, η αναδρομική έκθεση με τίτλο «Ζωή εν Κινήσει» που είναι αφιερωμένη στον καλλιτέχνη Σπύρο Δημητριάδη και τη 45χρονη καριέρα του. Τα εγκαινία τέλεσε δήμαρχος Λεμεσού κ. Νίκος Νικολαΐδης και εισαγωγή στο έργο του ζωγράφου έκανε η προϊστάμενη των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Δήμου Λεμεσού δρ Νάτια Ανασταφορού, καθώς και η επιμελήτρια της έκθεσης Νεφέλη Στυλιανού. Αντιπολεμικός ακτιβιστής, κοινωνικοπολιτικός σχολιαστής, καταγραφάς του αστικού τοπίου και παρατηρητής της φύσης, ο Δημητριάδης απεικονίζει τα θαύματα, τις ιδιοσυγκρασίες και την τραγωδία της Κύπρου μέσα από τη μοναδική αισθητική που αποκαλεί «Υστερο-Λαϊκαϊκό Σουρεαλισμό». Η έκθεση θα περιλαμβάνει έργα από όλη την καριέρα του καλλιτέχνη και στοχεύει να ριζέι φως στη σημασία της κίνησης σε σχέση με την πρακτική του. Ο ρόλος της κίνησης εξερευνάται κυριολεκτικά, μέσω της επιλογής των θεματικών, και μεταφορικά, μέσω της έννοιας του χρόνου, της εξέλιξης του αστικού τοπίου, και μέσω του ανοικτού διαλόγου του καλλιτέχνη με μεγάλους ζωγράφους του παρελθόντος. Στην έκθεση θα παρουσιαστούν πίνακες ζωγραφικής από σημαντικές ιδιωτικές συλλογές, κάποιιο από τους οποίους σπάνια έχουν εκτεθεί για το κοινό, και η μικρού μήκους ταινία κινουμένων σχεδίων «Κυπριακές Μεταμορφώσεις» που έτυχε σημαντικής αναγνώρισης λόγω της αισθητικής και της σύγχρονης φύσης της, και της οποίας το δεύτερο μέρος δημιουργήθηκε 35 χρόνια μετά τη δημιουργία του πρώτου. Στην

Παρουσίαση βιβλίου Γιώργου Νεοφύτου

Η Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών Πάφου σε συνεργασία με τις Εκδόσεις Αλμύρα παρουσιάζουν το νέο βιβλίο του Γιώργου Νεοφύτου «Δύο θεατρικά έργα: οι προδότηι, η Κύπρος είναι ...ική». Το βιβλίο θα παρουσιάσει η Ελίζα Χριστοφόρου, φιλόλογος, θα χαιρετήσει ο πρόεδρος της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών Πάφου δρ Στέλιος Σοφοκλής και αποσπάσματα από το βιβλίο θα διαβάσει η ηθοποιός Φιλονίμια Αμαλία Χριστοφόρου και ο συγγραφέας.

Ο Γιώργος Νεοφύτου στο θεατρικό έργο «Οι Προδότηι», μετά από ενδελεχή έρευνα, αναπλάθει με το δικό του ξεχωριστό ύφος τραγικά γεγονότα, που προκάλεσε ο αριστοτελής εθνικισμός και φανατισμός: Την τρομοκρατία και τις απάνθρωπες πολιτικές δολοφονίες στελεχών ή και απλών μελών της Αριστεράς, που σημάδευσαν τη σύγχρονη ιστορία της πατρίδας μας και οδήγησαν σε ολέθριες συνέπειες. «Οι Προδότηι» αποτελούν ένα έργο, το οποίο αναδεικνύει με θάρρος καλά κρυμμένα εγκλήματα. Εγκλήματα, τα οποία η επίσημη ιστοριογραφία του κυπριακού ημικατεχόμενου κράτους κρατεί καλά κρυμμένα. Ο συγγραφέας δεν προάγει το μίσος, αλλά

έκθεση θα εκτεθούν έργα από την συλλογή της Πινακοθήκης του Δήμου Λεμεσού και από ιδιωτικές συλλογές.

Πληροφορίες: Διάρκεια έκθεσης έως 4 Μαΐου. Δημοτικό Κέντρο Τεχνών Λεμεσού - Αποθήκες Παπαδάκη. Τηλέφωνο 26 367700. www.facebook.com/apothikespapadaki. Ωράριο λειτουργίας: Τρίτη - Παρασκευή 10.00 - 18.00. Σάββατο 10.00 - 14.00

Εγκαινιάστηκε την περασμένη Τρίτη 22 Μαρτίου στο ισόγειο του Πολιτιστικού Ιδρύματος της Τράπεζας Κύπρου η έκθεση «Το '21 Αλλιώς: Η Ελληνική Επανάσταση με φιγούρες και διοράματα PLAYMOBIL». Η έκθεση πραγματοποιείται στο πλαίσιο των εορταστικών εκδηλώσεων για την επέτειο από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης, σε συνεργασία με το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο Ελλάδας.

Στην αίθουσα των 300 τ.μ. χάρη στο μεράκι τεσσάρων συλλεκτών, των Γιώργου Αγγελίδη, Ντένη Βαγγόπουλου, Άγγελου Γιακουμάτου και Βασιλικής Φατή, καθώς και του Στέλιου Μυλωνά, οι οποίοι συμμετείχαν στην έκθεση εντελώς αφιλοκερδώς και φυσικά και το ίδιο το Μουσείο ήθελε όλες οι εκθέσεις να είναι με δωρεάν είσοδο, παρουσιάζονται 1300 φιγούρες και πάνω από 25 μικρά και μεγάλα εντυπωσιακά διοράματα (τρισδιάστατες απεικονίσεις σκηνών) και 86 κάδρα ιστορικών προσώπων του 1821, κατασκευασμένα από φιγούρες και εξαρτήματα PLAYMOBIL, απεικονίζοντας σκηνές από την καθημερινή ζωή στην Ελλάδα στις αρχές του 19ου αιώνα, καθώς επίσης και σημαντικά γεγονότα από την Επανάσταση του 1821. Όλα τα διοράματα έχουν QR codes που παραπέμπουν στους αντίστοιχους πίνακες και άλλες πληροφορίες σχετικά με το γεγονός που αναπαριστούν.

Η ιστορικός Τέχνες Νατάσα Καστρίτη, εκ των επιμελητών της έκθεσης, είπε στην «Κ» πως η δουλειά γι' αυτή την έκθεση άρχισε πριν από δύομιση χρόνια, με αφορμή τον εορτασμό των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση. Η κα Καστρίτη αναφέρει πως σκοπός τους ήταν να βρουν τρόπους να φέρουν στο Εθνικό Ιστορικό Μουσείο της Ελλάδας νεότερες ηλικίες, που πιθανότατα δεν θα πήγαιναν ποτέ. Ένας στόχος που όπως λέει η κα Καστρίτη επιτεύχθη, αφού το μουσείο γέμισε από νέα παιδιά, αλλά και από άτομα των 40 ή 50 που είχαν παίξει ως παιδιά με τα Playmobil. «Είχαμε επισκέπτες από 2 έως 92 ετών» λέει χαρακτηριστικά η κα Καστρίτη.

Οι τρεις συλλέκτες Γιώργος Αγγελίδης, Άγγελος Γιακουμάτος και Βασιλική Φατή ανέφεραν ότι γι' αυτούς η ιδέα του Εθνικού Ιστορικού Μουσείου ήταν μία πολύ δημιουργική πρόκληση, που στο τέλος έγινε ένα παιχνίδι που εξελίχθηκε σε μια περιπέτεια... Και φυσικά, όπως παραδέχονται οι συλλέκτες για τη δημιουργία κάποιων διοραμάτων χρειάστηκε να συνεργαστούν... να παίξουν ουσιαστικά, αλλά με σοβαρότητα. «Ο κάθε συλλέκτης σκεφτηκε πώς μπορούσε να απεικονίσει το κάθε

Στην έκθεση παρουσιάζονται 1300 φιγούρες, πάνω από 25 εντυπωσιακά διοράματα και 86 κάδρα ιστορικών προσώπων του 1821.

Ο απαγχονισμός του Κυπριανού

Για την έκθεση «Το '21 Αλλιώς: Η Ελληνική Επανάσταση με φιγούρες και διοράματα PLAYMOBIL» στην Κύπρο δημιουργήθηκε ειδικά από τον Άγγελο Γιακουμάτο και το διάγραμμα με τον απαγχονισμό του αρχιεπισκόπου Κυπριανού του. Μάλιστα, για τα γοτθικά παράθυρα στη μακέτα, που απεικονίζονται στη μακέτα χρησιμοποιήθηκε η τεχνολογία της 3D εκτύπωσης. Η ίδια τεχνολογία, χρησιμοποιήθηκε και για την περικεφαλαία του Κολοκωτρώνη.

διάγραμμα, τα οποία πολλές φορές έχουν εμπνευστεί από πίνακες που έδειχναν σκηνές από την Ελληνική Επανάσταση, με βάση τη φαντασία του κάθε συλλέκτη μαζεψε διάφορες φιγούρες και έφτιαξε τον

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

αμφισβητώντας το κυρίαρχο αφήγημα, αποκαλύπτει με διαλεκτικό τρόπο την αλήθεια και προσδίδει στο έργο, μέσα από την τοπική αυτογνωσία, οικουμενικές διαστάσεις. Το δεύτερο έργο ο συγγραφέας το αποκαλεί «Η Κύπρος είναι ...ική» ένα παιχνίδι με την ιστορία. Μέσα από τον προοδευτικό αναπτυσσόμενο διάλογο μεταξύ ενός Ελληνοκυπρίου και ενός Τουρκοκυπρίου, διατρέχει με λαογραφικό τρόπο την ιστορία της Κύπρου των τελευταίων δυο αιώνων. Οι ιστορικές περιπέτειες του νησιού, οι ψευδοισθίες και οι συνεχείς διχονόιες αναπαριστά-

«Performance Design Futures»

Το Κυπριακό Κέντρο Σκηνογράφων, Αρχιτεκτόνων και Τεχνικών Θεάτρου διοργανώνει και παρουσιάζει ένα τριήμερο διεθνές συμπόσιο, με τίτλο «Performance

Design Futures», που θα γίνει σε υβριδική μορφή με έδρα το Θέατρο Πόλις ΟΠΑΠ στη Λευκωσία στις 8, 9 και 10 Απριλίου 2022. Στόχος του Κυπριακού Κέντρου Σκηνογράφων, Αρχιτεκτόνων και Τεχνικών Θεάτρου (CYCSTAT) είναι η έναρξη ενός διαλόγου ανάμεσα σε σημαντικούς παράγοντες του παραστασιακού σχεδιασμού, σε σχέση με τα θέματα που απασχολούν σήμερα τον χώρο αλλά και τη μελλοντική εξέλιξη των διάφορων πρακτικών σχεδιασμού ανά τον κόσμο. Επιπλέον, το συμπόσιο στοχεύει στο να προκαλέσει την αρχή μιας συζήτησης για τη δημιουργία

προγραμμάτων σπουδών στον παραστασιακό σχεδιασμό, που είναι απόλυτα από τα προγράμματα Ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης της Κύπρου. Στο πλαίσιο του συμπόσιου θα διεξαχθούν παρουσιάσεις, εργαστήρια και συζητήσεις σε πανελ. Η Κύπρος φιλοξενεί μια ομάδα προσωπικοτήτων με σημανισσα θέση στα διεθνή φόρα και τις συζητήσεις γύρω από την εξέλιξη και το μέλλον του Σχεδιασμού παραστασιακού Χώρου, ως τους κύριους ομιλητές στο συμπόσιο τους δρ Tanja Beer από την Αυστραλία, δρ Rachel Hann από το Ηνωμένο Βασίλειο, δρ Dorita Hannah από τη Νέα Ζηλανδία, Ανδρέα Σκούρτη από Ηνωμένο Βασίλειο και Ελλάδα και δρ Γιάννη Τουμαζής από την Κύπρο. Στο συμπόσιο θα παρέμβει και ως ειδική προσκεκλημένη η Caitlyn Southwick, ιδρύτρια και εκτελεστική διευθύντρια του Ki Culture. Το Συμπόσιο θα απευθύνει χαιρετισμό η Aby Cohen, πρόεδρος της OISTAT (του Διεθνούς Οργανισμού Σκηνογράφων, Αρχιτεκτόνων και Τεχνικών Θεάτρου). Χαιρετισμούς θα απευθύνουν επίσης οι επίτιμοι πρόεδρος της CYCSTAT Άντνις Παρτζίλνις και ο πρόεδρος της CYCSTAT Γιώργος Κουκουμάς. Εργασίες παρουσιάζονται επίσης από πλανήδρα ακαδημαϊκών και πρακτικών του διεθνούς χώρου του παραστασιακού σχεδιασμού και του θεάτρου ευρύτερα, οι οποίοι επιλέχθηκαν από την Ομάδα Επιμελητριών του συνεδρίου, τις Ελένη Ιωάννου, Performance Designer, Μαρίνα Μαλένη, ειδική σε θέματα Θεάτρου και Επικοινωνίας, Μαρίζα Παρτζίλη, σκηνογράφο, εικαστικό και δρ Μαρίνα Χατζηλουκά, Performance Designer και ακαδημαϊκός.

Πληροφορίες: Το συμπόσιο θα διεξαχθεί στα αγγλικά. Αναλυτικό πρόγραμμα και πληροφορίες για εγγραφές στη σελίδα www.performance-design-futures.com. Θέατρο Πόλις ΟΠΑΠ. Λευκωσία, 8, 9, 10/4.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Αποκατάσταση 100 εκατομμυρίων δέντρων μέχρι το 2025. Μπορούμε να το καταφέρουμε.

Στην **Ελληνική Τράπεζα** συνεχίζουμε τη συνεργασία μας με
το **Priceless Planet Coalition™** της **Mastercard** για δεύτερη χρονιά.

Κάνε τις αγορές σου με κάρτες Mastercard της Ελληνικής Τράπεζας
από **01/04/22** έως **20/04/22**, και εμείς θα προσφέρουμε μέρος των
χρημάτων των αγορών σου ως στήριξη στην παγκόσμια προσπάθεια για
αποκατάσταση 100 εκατομμυρίων δέντρων μέχρι το 2025 με στόχο έναν
καλύτερο πλανήτη για τις επόμενες γενιές! Παράλληλα, ενισχύουμε την
αναδάσωση της Κύπρου μας με τη φύτευση 1000 δέντρων.

Μαζί για κάτι καλό.

Μάθε περισσότερα για το **Priceless Planet Coalition**
στο <https://www.hellenicbank.com/PPC>

In collaboration with

WORLD
RESOURCES
INSTITUTE

CONSERVATION
INTERNATIONAL

Μομέντουμε επενδύσεων στην υγεία στην Κύπρο

Μετά τη CVC Capital για Απολλώνειο και Αρεταίειο, η Elements Capital βρίσκεται ένα βήμα πριν από την απόκτηση της «Πολυκλινική Υγεία»

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η κινητικότητα των επενδύσεων στον τομέα της υγείας στην Κύπρο έχει πιάσει «κόκκινο». Αυτή τη φορά, ένα κυπριακό επενδυτικό ταμείο, η Elements Capital, βρίσκεται ένα βήμα πριν από την εξαγορά του ιδιωτικού νοσοκομείου στη Λεμεσό, της «Πολυκλινική Υγεία». Το επενδυτικό ενδιαφέρον για τον τομέα της υγείας στην Κύπρο, που άρχισε τέλη του 2020, φαίνεται να μην έχει τέλος. Η αρχή έγινε με την δημιουργία του «Hadassah» στη Λευκωσία, για τη δημιουργία ιατρικού και νοσοκομειακού συγκροτήματος (Integrated Medical Center). Ενώ όλα έδειχναν επίσης πως στον κυπριακό τομέα της υγείας θα μονοπωλήσει η CVC Capital που έχει προβεί σε πολλές επενδύσεις στην Ελλάδα, αλλά πλέον και στην Κύπρο με την εξαγορά του Απολλώνειου νοσοκομείου στη Λευκωσία και του Αρεταίειου Νοσοκομείου επίσης στην πρωτεύουσα, ένας «νέος παίχτης» προσπαθεί να πρωταγωνιστήσει. Η Elements Capital

Η πιθανή εξαγορά θα πραγματοποιηθεί με εντελώς διαφορετικό τρόπο σε σχέση με τις «κλασσικές», αυτή τη φορά με τη δημιουργία ενός «Special Purpose Vehicle» (SPV).

έχει προχωρήσει σε αγορές στην Κύπρο στον τομέα της φιλοξενίας (ξενοδοχειακός), αλλά και στην φαρμακευτική αγορά της Ελλάδας. Στην Κύπρο έχει εξαγοράσει μέσα στα τελευταία δύο χρόνια το ξενοδοχείο Londa Beach στη Λεμεσό, ενώ στην Ελλάδα έχει εξαγοράσει από κοινού με την York Capital (άλλη επενδυτική εταιρεία) την φαρμακευτική Famar. Εν μέσω πανδημίας αλλά και πλέον εν μέσω της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία η επενδυτική όρεξη (invest appetite) δεν έχει σταματήσει για την Κύπρο.

Περνώντας ξανά στα της «Πολυκλινικής Υγείας» και τις συζητήσεις από την Elements Capital για την απόκτηση του πολυπόθητου 51% της, θα πραγματοποιηθεί με εντελώς διαφορετικό τρόπο σε σχέση με τις «κλασσικές» εξαγορές. Η Elements Capital ανα-

Εν μέσω πανδημίας αλλά και πλέον εν μέσω της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία η επενδυτική όρεξη (invest appetite) δεν έχει σταματήσει για την Κύπρο.

μένεται να δημιουργήσει ένα όχημα ειδικού σκοπού, δηλαδή ένα «Special Purpose Vehicle» (SPV) και δεν θα αποκτήσει το μετοχικό κεφάλαιο (equity) της υφιστάμενης εταιρείας της «Πολυκλινικής Υγείας». Οι γιατροί - μέτοχοι που θα θελήσουν να παραμείνουν στην Πολυκλινική Υγεία όπως πληροφορείται η «Κ» θα ανταλλάξουν τις μετοχές τους με μετοχές ο' αυτό το όχημα ειδικού σκοπού (SPV). Σε αυτό το SPV διαχειρίζεται η Elements Capital θα μετέχουν οι γιατροί που θα παραμείνουν στο νοσοκομείο. Στην παρούσα χρονική φάση η Elements Capital έχει συμφωνήσει να εξαγοράσει το 36% των υφιστάμενων μετοχών, έχει προκαταρκτικές συμφωνίες με γιατρούς που είναι μέτοχοι στο Υγεία που ανεβάζει το ποσοστό αυτό περίπου στο 44% και ευελπίσκει στις επόμενες συ-

ζητήσεις με τους γιατρούς - μετόχους να φτάσει στο 51%. Η ίδια πληροφορόρηση θέλει μετά τη δημιουργία του SPV η Elements να φέρνει στο νοσοκομείο δικό της διαχειριστή (operator), δικό της οικονομικό διευθυντή (CFO) και Διευθύνοντα Σύμβουλο (CEO). Το μοντέλο που θα χρησιμοποιήσει επί της ουσίας η Elements Capital, είναι το λεγόμενο «leverage buyout». Η Elements Capital, όπως πληροφορείται η εφημερίδα, στοχεύει στην «Πολυκλινική Υγεία» λόγω μεγέθους, αλλά και με την προϋπόθεση ότι θα συνεχίσει να λειτουργεί ως ιδιωτική κλινική εκτός Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓεΣΥ). Εκτιμά επίσης πως έχει αξία που ακόμα δεν έχει δώσει «προς τα έξω», ενώ το πρόβλημά του στην παρούσα φάση που δεν παράγει τα μέγιστα, είναι διοικητικού χαρακτήρα. Οι μέτοχοι που απαρτίζουν

την «Πολυκλινική Υγεία» στην παρούσα φάση πριν από την επικείμενη εξαγορά της ξεπερνούν τους 100 - 110. Οι πλείστοι μέτοχοι έχουν από 0,5% έως και 2% της Πολυκλινικής, οι «μεγαλογιατροί» έχουν λίγο πάνω από 2%.

Στη Λευκωσία όλα τα deal

Για την «Πολυκλινική Υγεία» υπάρχει πληροφορόρηση πως έγιναν συζητήσεις για απόκτησή της και από την CVC Capital στο προηγούμενο διάστημα, ωστόσο δεν προχώρησαν όπως ήθελαν οι μέτοχοι του νοσοκομείου και τα «θέλω» τους ήταν διαφορετικά. Εκεί άδραξε την ευκαιρία η Elements Capital. Ακόμα η CVC δεν έχει λάβει κάποια ιδιωτική κλινική στη Λεμεσό, ωστόσο στην Λευκωσία έχει αποκτήσει το Απολλώνειο και αναμένει να κλείσει και

το «deal» για το Αρεταίειο. Σύμφωνα με πληροφορίες, η CVC έχει προσεγγίσει και το νοσοκομείο Ιπποκράτειο για εξαγορά του, αλλά και για δεύτερη φορά το American Heart. Για το Ιπποκράτειο δεν υπάρχει ι-διαίτερη πληροφορόρηση, ωστόσο για το American Heart και τις δύο φορές οι συζητήσεις δεν τελεσφόρησαν. Το Mediterranean είναι ενδεχομένως άλλος ένας στόχος του επενδυτικού Ταμείου που έχει μπει για τα καλά στον τομέα της Υγείας στην Κύπρο, ωστόσο πάλι δεν μπορούν να εξαχθούν ασφαλείς πληροφορίες για το συγκεκριμένο νοσοκομείο. Η CVC έχει προσφέρει μέχρι στιγμής από 130 - 140 εκατ. ευρώ για την αγορά των δύο νοσοκομείων, ενώ στην Ελλάδα έχει προχωρήσει επίσης με μεγάλες επενδύσεις στον τομέα της υ-γείας.

Ποια είναι η «Πολυκλινική ΥΓΕΙΑ»

Το **Ιδιωτικό Νοσοκομείο «Πολυκλινική ΥΓΕΙΑ»** ιδρύθηκε το 1983 στο κέντρο της Λεμεσού και άρχισε την λειτουργία του το 1987. Διαθέτει 128 πλήρως εξοπλισμένες κλινές, οι χειρουργικές αίθουσες του είναι 12 και όπως αναφέρεται στον ιστότοπο της εταιρείας, «καθέρωσε και διέυρνε το φάσμα των υπηρεσιών του Κλινικού Εργαστηρίου, των Ακτινοδιαγνωστικών Τμημάτων (Ακτινολογικό, Μαγνητική/ Αξονικής Τομογραφίας), ακολουθούμενα από την εγκαίνισή μιας πολυδύναμης Μονάδας Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ), 24/7 Τμήματος Ατυχημάτων & Επειγόντων Περιστατικών, Μαιευτικού - Γυναικολογικού και Παιδιατρικού Τμήματος». Σύμφωνα με τον ιστότοπό της, από τη 16η Ιουνίου 2011 λειτουργεί σε 24/7 βάση υπερσύγχρονο Κέντρο Καθητηριασμών Καρδιάς, το οποίο επιλαμβάνεται προγραμματισμένων και επειγόντων καρδιολογικών περιστατικών. Έχει ανοικτό μοντέλο λειτουργίας το οποίο επιτρέπει σε αδειοδοτημένους ιατρούς οι οποίοι έχουν υποβληθεί σε διαδικασία διαλογής και έχουν εγκριθεί ως Συνεργάτες Ιατροί, να εξασκούν την ειδικότητά/ εξειδίκευσή τους στις εγκαταστάσεις τους. Επί του παρόντος, όπως αναφέρουν στον ιστότοπό τους- διατηρούν συνεργασία με περισσότερους από 200 έγκριτους Συνεργάτες Ιατρούς, ενώ στο ανθρώπινο δυναμικό τους ανήκουν πέραν των 460 εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένου ιατρικού, νοσηλευτικού, παραϊατρικού, διοικητικού και άλλου προσωπικού.

Αυστηρότερα τα κριτήρια χορήγησης δανείων σε επιχειρήσεις

Η καθαρή ζήτηση δανείων στην Κύπρο από επιχειρήσεις, κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021, κατέγραψε αύξηση

Το **τέταρτο** τρίμηνο του 2021 τα κριτήρια χορήγησης δανείων σε επιχειρήσεις έγιναν αυστηρότερα σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Σύμφωνα με έρευνα της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, οι κύριοι παράγοντες που συνέβαλαν στην υποθέτηση αυστηρότερων κριτηρίων χορήγησης δανείων προς επιχειρήσεις ήταν η αντίληψη των τραπεζών για αυξημένο κίνδυνο, σε σχέση με την κατάσταση και προοπτικές που αφορούν συγκεκριμένους κλάδους ή εταιρείες και τη γενική οικονομική κατάσταση, η μειωμένη ανοχή τους στον κίνδυνο και το αυξημένο κόστος που σχετίζεται με την κεφαλαιακή τους θέση.

Όσον αφορά τα κριτήρια χορήγησης δανείων προς νοικοκυριά για όλες τις κατηγορίες δανείων, αυτά παρέμειναν αμετάβλητα το τέταρτο τρίμηνο του 2021 σημειώθηκε η Κεντρική. Σε αντίθεση με τις επιχειρήσεις, οι συμμετέχουσες στην έρευνα τράπεζες δεν κατέγραψαν μεταβολή στην αντίληψη κινδύνου για δανεισμό προς νοικοκυριά για τρίτο συνεχόμενο τρίμηνο από την έναρξη της πανδημίας. Ενδεχομένως αυτό να οφείλεται

Σύμφωνα με τις προσδοκίες των τραπεζών για το πρώτο τρίμηνο του 2022, η καθαρή ζήτηση δανείων στην Κύπρο αναμενόταν να καταγράψει αύξηση από επιχειρήσεις και από νοικοκυριά για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια.

στο γεγονός ότι η πανδημία και τα περιοριστικά μέτρα που επιβάλλονται προς ανακαίτησή της φαίνεται να έχουν επηρεάσει περισσότερο τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων και λιγότερο τα νοικοκυριά.

Σύμφωνα με τις προσδοκίες των τραπεζών για το πρώτο τρίμηνο του 2022, τα κριτήρια χορήγησης δανείων στην Κύπρο προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά για όλες τις κατηγορίες δανείων αναμέ-

νονταν να παραμείνουν αμετάβλητα σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο.

Η καθαρή ζήτηση δανείων στην Κύπρο από επιχειρήσεις, κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021, κατέγραψε αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο λόγω αυξημένης ζήτησης για αποθέματα και κεφάλαια κίνησης, αλλά και για πάγιες επενδύσεις, οι οποίες επηρεάζουν θετικά τη ζήτηση για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο από την έναρξη της πανδημίας. Σύμφωνα με την Κεντρική, ενδεχομένως, η αύξηση των χρηματοδοτικών αναγκών για αποθέματα και κεφάλαια κίνησης να σχετίζεται με τις αυξήσεις στις τιμές προϊόντων και εμπορευμάτων λόγω διαταραχών ή ελλείψεων στην αλυσίδα εφοδιασμού στο διεθνές εμπόριο και τις σημαντικές αυξήσεις του κόστους μεταφορών. Από την άλλη, η χρηματοδότηση πάγιων επενδύσεων πιθανόν να αντανάκλα, εν μέρει, την ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας και τις βελτιωμένες οικονομικές προοπτικές παρά τις επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομία. Σημαντική αύξηση το τέταρτο τρίμηνο του 2021 κατέγραψε η καθαρή

ζήτηση δανείων από νοικοκυριά για στεγαστικά δάνεια, κυρίως λόγω της αναμενόμενης λήξης του κυβερνητικού Σχεδίου επιδότησης επιτοκίων για νέα στεγαστικά δάνεια στο τέλος Δεκεμβρίου 2021, ενώ για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια παρέμεινε αμετάβλητη.

Αναμενόταν αύξηση

Σημειώνεται ότι βάσει της έρευνας της Κεντρικής, η θωρευτική αύξηση που καταγράφηκε από την εν λόγω έρευνα στην καθαρή ζήτηση δανείων το 2021 φαίνεται να συνάδει με την αύξηση στα καθαρά νέα δάνεια προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά στην Κύπρο. Σύμφωνα με τις προσδοκίες των τραπεζών για το πρώτο τρίμηνο του 2022, η καθαρή ζήτηση δανείων στην Κύπρο αναμενόταν να καταγράψει αύξηση από επιχειρήσεις και από νοικοκυριά για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια. Παράλληλα, η ζήτηση για στεγαστικά δάνεια το πρώτο τρίμηνο του 2022 αναμενόταν να παραμείνει αμετάβλητη, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.

Εμπέδισμα ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Σημαντική αύξηση το τέταρτο τρίμηνο του 2021 κατέγραψε η καθαρή ζήτηση δανείων από νοικοκυριά για στεγαστικά δάνεια, κυρίως λόγω της αναμενόμενης λήξης του κυβερνητικού Σχεδίου επιδότησης επιτοκίων για νέα στεγαστικά δάνεια στο τέλος Δεκεμβρίου 2021.

ΑΡΘΡΟ / Του ΣΤΕΛΙΟΥ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ*

Animation: Το σήμερα και το αύριο της διαφήμισης

Όσο χρόνο θα χρειαστείτε για να διαβάσετε αυτό το άρθρο, στο YouTube θα έχουν αναρτηθεί βίντεο συνολικής διάρκειας πέραν των 2.500 ωρών, με τον αντίστοιχο αριθμό στο - όκι και τόσο μακρινό - 2010 να μην ξεπερνά τις 120. Τα οπτικοακουστικά μέσα και γραφικά έχουν κατακλύσει, παράλληλα, όλα τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, γεγονός που συνέβαλε άλλωστε και στην ταχεία εξάπλωση του Tik Tok, το οποίο προσφέρει στους χρήστες μια «αντισυμβατική» θα λέγαμε εμπειρία, συγκριτικά πάντοτε με τις υπόλοιπες πλατφόρμες.

Τα στοιχεία αυτά αποτελούν μόνο ένα μικρό παράδειγμα του βαρυσήμαντου, πλέον, τομέα του video-animation, που χαράζει νέους δρόμους στο χάρτη της επικοινωνίας και της διαφήμισης.

Πώς όμως το animation βοηθά μία επιχείρηση να γίνει πιο ανταγωνιστική; Η σύγχρονη αγορά και η κοινωνία ευ-

ρύτερα, εξελίσσονται με ραγδαίους ρυθμούς. Εταιρείες οι οποίες χρησιμοποιούν το animation ως εργαλείο επικοινωνίας, αποδεδειγμένα αυξάνουν το μερίδιο αγοράς τους αρκετά πιο γρήγορα σε σχέση με όσες δεν δίνουν την απαραίτητη σημασία στη δυναμική που μπορεί να τους προσδώσει.

Σε μία περίοδο που οι πολίτες κατακλύζονται καθημερινά από χιλιάδες πληροφορίες μέσω διαφόρων πηγών που προέρχονται κυρίως από την τηλεόραση, τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης αλλά και τις διηλεκτρονικές ιστοσελίδες, τα κινούμενα γραφικά μπορούν να κάνουν τη διαφορά προσφέροντας μια εντελώς διαφορετική και συνάμα συναρπαστική εμπειρία για τον καταναλωτή.

Εδώ πηγάζει και η απάντηση σε όσους διερωτώνται γιατί κινούμενα και όχι στατικά σχέδια. Σίγουρα η τέλεια συνταγή για μία ολοκληρωμένη επικοινωνιακή

Πώς ο τομέας του animation συμβάλλει στην εξέλιξη μιας επιχείρησης και ποιο ρόλο διαδραματίζει στη Metaverse εποχή.

δράση περιέχει την αρμονική συνύπαρξη και των δύο, αφού έτσι και αλλιώς το animation αποτελείται από κινούμενα στατικά σχέδια. Αυτό, όμως, που το κάνει να ξεχωρίζει, είναι οι υψηλές αποδόσεις του σε ό,τι αφορά την επαναφορά της πληροφορίας πίσω στη μνήμη. Με πιο απλά λόγια, ο δέκτης του μηνύματος θυμάται πολύ πιο εύκολα μία διαφήμιση ή δράση που περιέχει κίνηση παρά μία που είναι στατική.

Αυτό καταδεικνύει και το πείραμα “Animacy Effect” που διενεργήθηκε στο Πανεπιστήμιο της Φλόριντα το 2018 και τα αποτελέσματά του δημοσιεύτηκαν στο American Journal of Psychology. Δύο ομάδες ανθρώπων παρακολούθησαν δύο διαφορετικά βίντεο με κινούμενες και στατικές λέξεις, αντίστοιχα. Ακολούθως, απαντώντας στο ερώτημα «σε πόσες λέξεις υπήρχε το γράμμα “E”», η ομάδα που είχε δει το βίντεο με κίνηση σημείωσε το υψηλότερο ποσοστό επιτυχίας.

Εξίσου σημαντική για την επιτυχημένη προβολή ενός προϊόντος ή/και μίας υπηρεσίας, είναι επίσης η οπτικοακουστική εμπειρία που προσφέρει το animation, αφού το κοινό όχι μόνο βλέπει κινούμενα γραφικά αλλά λαμβάνει και ήχο. As μη ξεχνάμε, άλλωστε, ότι ζούμε στην εποχή των πολυμέσων. Η μουσική, τα ηχητικά εφέ καθώς και η εκφώνηση μπορούν να καθορίσουν το ύψος μιας επικοινωνίας

από τα πρώτα κιόλας δευτερόλεπτα και να «μπάσουν» τον θεατή από πολύ νωρίς μέσα στο θέμα. Στοιχεία τα οποία θεωρούνται κομβικής σημασίας και αυξάνουν τις πιθανότητες ταύτισης του καταναλωτή με αυτό που παρακολουθεί.

Η ψηφιακή εποχή, τα NFTs και το μέλλον της επικοινωνίας
Στη Metaverse εποχή που διανύουμε, με τα κινούμενα γραφικά να κατακλύζουν το διαδίκτυο και το αγαπημένο όλων GIF να αποτελεί το διασημότερο trend της εποχής, έχοντας αποκτήσει μεγάλη χρηματική αξία λόγω της εμφάνισης των NFTs (Non-Fungible Tokens), ένα είναι το σίγουρο: πώς ο τομέας του animation και συνάμα η τεχνολογία εξελίσσονται και αναπτύσσονται πλέον με ταχύτητες φωτός, καθιστώντας βέβαιο πως το αύριο δεν θα μοιάζει με τίποτα στο σήμερα, πόσο μάλλον στο χθες.

Είναι ενδεικτική άλλωστε η αναφορά

μου στο GIF, αφού από αγαπημένο φορμάτ κινούμενων γραφικών, το οποίο χρησιμοποιούσαμε αποκλειστικά και μόνο για τη δημιουργία memes των αγαπημένων μας σειρών και ταινιών, αποτελεί πλέον ένα ηλεκτρονικό έργο τέχνης, αποκτώντας πραγματική αξία στην αγορά, με την τιμή του να καθορίζεται ανάλογα με την αγορά και τη ζήτηση. Για παράδειγμα, το Nyan Cat, το οποίο απεικονίζει ένα γάτο να χοροπηδά και να αφήνει πίσω του ένα ουράνιο τόξο. Το GIF αυτό πωλήθηκε ένα-ντι... \$690.000.

Αναλογιζόμενοι τα πιο πάνω, η ακριβής πρόβλεψη για το πώς θα είναι ο κόσμος στο μέλλον, αποτελεί... παρακινδυνευμένη προσπάθεια. Αυτό που μπορούμε όμως να πούμε με βεβαιότητα είναι ότι το animation είναι το σήμερα αλλά και το αύριο της επικοινωνίας.

*Animation Team Leader, Orb Communications

Προς 4η δόση εμβολίου στους 60 και άνω

Αναμένονται οδηγίες από την Κομισιόν – Γενναίες χαλαρώσεις ετοιμάζουν Υπ. Υγείας και επιδημιολόγοι

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Ενίσχυση της εμβολιαστικής κάλυψης του πληθυσμού αλλά και γενναίες χαλαρώσεις στους υγειονομικούς περιορισμούς που έχουν επιβληθεί, είναι οι δυο άξονες στους οποίους κινείται η πολιτική διαχείρισης της πανδημίας. Το επόμενο διάστημα Υπουργείο Υγείας και Συμβουλευτική Επιστημονική Επιτροπή (ΣΕΕ), θα κληθούν να αποφασίσουν από πακέτο προτάσεων που περιλαμβάνουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα υγειονομικά πρωτόκολλα που συνεχίζουν να εφαρμόζονται.

Η πορεία άρσης των περιορισμών θα ξεκινήσει από τη συνεδρία της ΣΕΕ την Τετάρτη και σύμφωνα με τις αισιόδοξες εκτιμήσεις θα ολοκληρωθεί περί τα μέσα Μαΐου, χρονική στιγμή κατά την οποία, όπως πιστεύεται, θα έχουν καταργηθεί τα περισσότερα από τα περιοριστικά μέτρα κατά της πανδημίας. Παράλληλα με την τακτική αποκλιμάκωσης σημαντική θεωρείται η εμβολιαστική θωράκιση του πληθυσμού τόσο με την ολοκλήρωση του βασικού εμβολιαστικού σχήματος όσο και με την 4η ενισχυτική δόση, τουλάχιστον για ένα κομμάτι του πληθυσμού.

Ενισχυτική δόση

Παρά τις όποιες διαφορετικές απόψεις που καταγράφονται και σε επιστημονικό επίπεδο, στο τραπέζι παραμένει η επέκταση των ηλικιακών ορίων χορήγησης της 4ης δόσης του εμβολίου. Στη Λευκωσία όπως και σε άλλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, αυτό που αναμένεται είναι οι οδηγίες

Μέχρι το Πάσχα αναμένεται να έχει ξεκαθαρίσει η επέκταση της 4ης δόσης σε ηλικίες άνω των 60 ετών. Η Κύπρος αναμένει τις οδηγίες από την Επίτροπο Υγείας, τη στιγμή που στην Ελλάδα οι υγειονομικές αρχές άναψαν το πράσινο φως.

της Επιτρόπου Υγείας Στέλλας Κυριακίδου. Σύμφωνα με τις πρώτες ενδείξεις το ισχυρό σενάριο είναι η επέκταση της ενισχυτικής δόσης για τους 60 ετών και άνω συν στους ανοσοκατεσταλμένους. Στην περίπτωση που η εισήγηση της Επιτρόπου Υγείας είναι ενισχυτική για επέκταση των ηλικιακών ορίων, η Κύπρος θα προχωρήσει άμεσα με την υιοθέτησή της. Εδώ να σημειώσουμε πως στην Ελλάδα οι αρμόδιες υγειονομικές αρχές άναψαν το πράσινο φως για 4η δόση άνω των 60 ετών.

Στο κομμάτι εμβολιασμού προγράμματος επί τους παρόντος δεν υπάρχουν ενδείξεις για τερματισμό των ενισχυτικών δόσεων με ταυτόχρονη υιοθέτηση ετήσιου εμβολίου που εφαρμόζεται με άλλους ιούς.

Οι χαλαρώσεις

Μέχρι να ληφθούν οριστικές αποφάσεις για την 4η ενισχυτική δόση, στη συνεδρία της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής θα παρουσιαστούν, θα μελετηθούν και θα αποφασισθούν οι πρώτες γενναίες χαλαρώσεις. Σύμφωνα με την πληροφόρηση που έχει στην διάθεσή της η «Κ», στη συνεδρία της Τετάρτης αναμένεται:

-Η κατάργηση της προστατευτικής μάσκας σε εξωτερικούς χώρους.

-Μείωση του αριθμού των rapid test ως πρόυπόθεση για μια σειρά δραστηριοτήτων.

Επίσης ενώπιον της ΣΕΕ, ως σκέψεις, υπάρχουν και άλλα μέτρα που θα εξετασθούν και δεν αποκλείεται να παρθούν αποφάσεις. Συγκεκριμένα οι επιδημιολόγοι θα εξετάσουν ενδεχόμενη μείωση των Self test καθώς επίσης και τη μείωση των ημερών για το μέτρο του test to stay. Ωστόσο το σημαντικό μέτρο που ως σκέψη υπάρχει είναι η κατάργησή του Saferpass σε κάποιους χώρους, σε πρώτη φάση.

Μέχρι το Πάσχα

Τα μέτρα που αναμένεται να ληφθούν αρχικά θα έχουν ως ορίζοντα το Πάσχα. Μετά το πρώτο πακέτο χαλαρώσεων το επόμενο διάστημα, σειρά αναμένεται να πάρει η κατάργηση του PLF, του εγγράφου δηλαδή που αποτελεί απαραίτητη προ-

Το πρώτο πακέτο χαλαρώσεων θα αποφασισθεί στη συνεδρία της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής την Τετάρτη. Τα μέτρα που αναμένεται να αποφασισθούν θα αφορούν τις μάσκες και τη μείωση του αριθμού των rapid test.

Η κάρτα που σε ταξιδεύει είναι εδώ.

Τώρα, κάνοντας τις καθημερινές σου αγορές με την **AEGEAN Mastercard** από την Τράπεζα Κύπρου, **συγκεντρώνεις μίλια** για ταξίδια και απολαμβάνεις μοναδικά προνόμια.

Απόκτησε την κάρτα που σε ταξιδεύει μέχρι 31/12, **επωφελέσου δωρεάν συνδρομής** για 6 μήνες και ξεκίνα τα ταξίδια.

bankofcyprus.com.cy
800 00 800

Τράπεζα Κύπρου

υπόθεση για ταξίδια προς την Κύπρο. Επίσης μέχρι το Πάσχα αναμένεται να μειωθούν περαιτέρω τα rapid test. Μέτρο που θα κάνει περισσότερο ορατή την επιστροφή στην κανονικότητα.

Μετά το Πάσχα

Η καθοριστική περίοδος άρσης των περιορισμών που θα έχουν απομείνει, θα είναι η περίοδος μετά το Πάσχα. Μέχρι και τα μέσα Μαΐου υπολογίζεται να έχει αρθεί το σύνολο των υγειονομικών μέτρων, καθημερινότητας, με την πλήρη κατάργηση των ελέγχων με rapid test. Άγνωστο παραμένει εάν μέχρι τότε θα έχει καταργηθεί η προστατευτική μάσκα σε εσωτερικούς χώρους.

Με τα νέα κρούσματα να δείχνουν υποχώρηση, αύξηση συνεχίζει να καταγράφει ο δείκτης των νοσηλείων. Την Τρίτη το Υπουργείο Υγείας ανακοίνωσε 207 νοσηλείες COVID-19 στα νοσοκομεία του ΟΚΥΝΥ.

Μέτρο που φαίνεται πως θα είναι από τα τελευταία που θα αρθούν.

Κρούσματα - νοσηλίες

Τα υπό συζήτηση μέτρα αποκλιμάκωσης των περιορισμών προκύπτουν και από τα ημερήσια επιδημιολογικά δεδομένα τα οποία συνεχίζουν να μην προκαλούν ιδιαίτερες πιέσεις στο σύστημα υγείας. Ειδικά για τα νέα κρούσματα η τάση των τελευταίων ημερών δείχνει μια πρώτη υποχώρηση του ημερήσιου αριθμού αλλά και του ποσοστού θετικότητας.

Μετά την καταγραφή πάνω από 6 χιλιάδες, ο αριθμός των κρουσμάτων υποχωρεί. Την Τρίτη το βράδυ το Υπουργείο Υγείας ανακοίνωσε 2.987 νέα περιστατικά (σύνολο κρουσμάτων 446.999) τα οποία εντοπίστηκαν από τις 84.718 διαγνωστικές εξετάσεις που πραγματοποιήθηκαν με το ποσοστό θετικότητας στο 3,53%. Με τα νέα κρούσματα να δείχνουν υποχώρηση, αύξηση συνεχίζει να καταγράφει ο δείκτης των νοσηλείων. Την Τρίτη το Υπουργείο Υγείας ανακοίνωσε 207 νοσηλίες COVID-19 στα νοσοκομεία του ΟΚΥΝΥ. Από αυτές οι 30 σε σοβαρή κατάσταση (ΜΕΘ: 4 εκτός αναπνευστήρα/6 διασωληνωμένοι, ΜΑΦ: 20). Το ποσοστό νοσηλευόμενων χωρίς ιστορικό εμβολιασμού ανέρχεται στο 56,04%.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΤΟΜΙ ΓΟΥΙΑΚΙΣ / REUTERS

Το ρούβλι ανακάμπτει, η ρωσική οικονομία όχι

Το ρούβλι έχει εμφανίσει μια εντυπωσιακά γρήγορη ανάκαμψη σε επίπεδα τα οποία είχε φθάσει τελευταία φορά λίγες ημέρες προ της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία, ενώ παράλληλα διαφεύγει όσους προέβλεπαν πως θα βυθιζόταν λόγω πολέμου. Η δραστική αυτή βελτίωση, δεδομένου ότι σε επτά συνεδριάσεις μετά την 24η Φεβρουαρίου, οπότε και έγινε η επίθεση, είχε χάσει το 50% της αξίας του προς το δολάριο, εν μέρει οφείλεται στα δημοσιονομικά. Όντως παρατηρήθηκε αναβάθμιση στα έσοδα της Ρωσίας από την ενέργεια, ενώ οι εισαγωγές ελαττώθηκαν. Ωστόσο, το να επικαλείται κανείς αυτό το γεγονός ως απόδειξη πως τα χειρότερα πέρασαν για την κατεστραμμένη από τις κυρώσεις οικονομία δεν ευσταθεί, και είναι το λιγότερο παραπλανητικό. Επιπλέον, η αξία του ρουβλίου έχει τεχνικέντως διογκωθεί από τους ελέγχους στην κίνηση κεφαλαίων. Και ενώ το ΑΕΠ της χώρας προβλέπεται να συρρικνωθεί από 10% έως και 15% το τρέχον έτος, οι Ρώσοι πολύ γρήγορα φτωχαίνουν. Ο υψηλότετος πληθωρισμός κατα-

Στη διάρκεια του 2022 εκτιμάται ότι το ρωσικό ΑΕΠ θα μειωθεί κατά 10% με 15%.

τρώγει τα εισοδήματά τους. «Η ανάκαμψη του ρουβλίου δεν θα πρέπει να θεωρείται πως αποτυπώνει την άποψη της αγοράς σε μεσο- και μακρο-πρόθεσμο ορίζοντα για τη Ρωσία», παρατηρεί ο Ούλριχ Λόικτμαν, αναλυτής της Commerzbank. «Οι δυνάμεις της αγοράς δεν μπορούν να επηρεάσουν την πορεία του ρουβλίου, με τον τρόπο που το κάνουν για το ευρώ και το δολάριο», προσέθεσε, τονίζοντας ότι, ενώ η ζήτηση από μέρους της Ρωσίας για ξένο συνάλλαγμα υποχωρεί, οι κερδοσκοποί, που χρησιμοποιούν νομίσματα για να στοιχηματίσουν σε μία χώρα, αυτή τη στιγμή είναι απόντες.

Από τότε που ξέσπασε ο πόλεμος, ουσιαστικά προέκυψαν δύο αγορές για

το ρούβλι, η εγχώρια για τους τοπικούς επενδυτές και μία εκτός συνόρων για δυτικές τράπεζες και επενδυτές, για να συναλλάσσονται είτε μεταξύ τους είτε με οντότητες μη υποκειμένες σε κυρώσεις.

Ο όγκος των συναλλαγών σε αμφότερα τα πεδία έχει περιοριστεί σε μέγιστο βαθμό. Παρά ταύτα κι ενώ το ρούβλι ανακάμπτει, η διαφορά αποτίμησής του ανάμεσα στις εν λόγω αγορές μειώνεται. Βάσει των στοιχείων της Refinitiv, το ρούβλι στις υπεράκτιες αγορές είχε διαμορφωθεί στα 75 ρούβλια προς το δολάριο, ήτοι περίπου στα επίπεδα κατά την παραμονή της εισβολής. Στις 7 Μαρτίου υποχώρησε στο ναδίρ των 150 ρουβλίων προς το δολάριο, ενώ χθες ενισχυόταν στα 85,62 ρούβλια προς το δολάριο. Κατά τον Λευκό Οίκο, η Μόσχα τεχνικέντως ενδυναμώνει το νόμισμα και ο αντίκτυπος στην ανάκαμψή του μπορεί εύκολα να αποδοθεί σε μια σειρά από μέτρα (αύξηση επιτοκίων στο 20%, περιορισμένη πρόσβαση ρωσικών εταιρειών σε ρευστό σε ξένο νόμισμα κ.ά.).

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΣΑΛΟΜΟΝ ΦΙΝΤΛΕΡ*

Η ακριβή ενέργεια στηρίζει την άνοδο του πληθωρισμού

Ο δείκτης τιμών καταναλωτή εκτινάχθηκε στο ιστορικό υψηλό 7,5% τον Μάρτιο στην Ευρωζώνη εν συγκρίσει με το 5,9% του Φεβρουαρίου. Πρόκειται για σαφώς μεγαλύτερη άνοδο από τον μέσο όρο των προβλέψεων (6,6%) των αναλυτών του Reuters, αλλά σε εναρμόνιση με τα δεδομένα των κρατών-μελών που δόθηκαν στη δημοσιότητα την Τετάρτη και την Πέμπτη. Οι τιμές πετρελαίου και φυσικού αερίου παραμένουν ο κύριος μοχλός που επηρεάζει τον πληθωρισμό στην Ευρωζώνη, αφού είχαν ανέλθει 44,7% σε ετήσια βάση τον Μάρτιο εν σχέση με το 32% τον Φεβρουάριο. Οι τιμές μη επεξεργασμένων τροφίμων επίσης είχαν σοβαρή άνοδο κατά 7,8% σε ετήσια βάση τον Μάρτιο έναντι του 6,2% τον Φεβρουάριο. Αυτά τα δύο στοιχεία αποτυπώνουν τον πόλεμο του Βλαντιμίρ Πούτιν, εφόσον Ρωσία και Ουκρανία είναι μεγάλοι εξαγωγείς ενέργειας και αγροτικών προϊόντων. Εξαιρώντας τα ευμετάβλητα στοιχεία της ενέργειας και των ανεπεξέργαστων τροφίμων, ο πληθωρισμός δείχνει να ενισχύεται πιο συγκρατημένα στο 3,2% σε ετήσια βάση τον Μάρτιο από το 2,9% τον Φεβρουάριο. Τα βιομηχανικά αγαθά, εξαί-

Σε ετήσια βάση η τιμή πετρελαίου και φυσικού αερίου τον Μάρτιο εμφανίζεται ενισχυμένη κατά 44,7%.

ρουμένων της ενέργειας, αποδείχθηκαν κατά 3,4% ακριβότερα απ' ό,τι πριν από ένα χρόνο, ενώ τον Φεβρουάριο το ποσοστό ήταν 3,1% σε ετήσια βάση. Ενδεχομένως τα στοιχεία αυτά να εμπεριέχουν επιπλέον ορισμένες έμμεσες επιπτώσεις από την άνοδο πετρελαίου και φυσικού αερίου, διότι οι επιχειρήσεις μετακίνησαν το υψηλότερο κόστος παραγωγής τους στους πελάτες τους. Ο δε πληθωρισμός στις τιμές των υπηρεσιών ανήλθε στο 2,7%, από το 2,5% σε ετήσια βάση τον Φεβρουάριο.

Οι συνέπειες από την επίθεση της Ρωσίας στην Ουκρανία τροφοδοτούν μια τεράστια άνοδο των δεικτών πληθωρισμού στην Ευρωζώνη. Εντούτοις, αντιθέτως με τις Ηνω-

βολική ζήτηση χάρη στην εξαιρετικά χαλαρή δημοσιονομική πολιτική, ακόμα και τώρα το μεγαλύτερο μέρος του πληθωρισμού της Ευρωζώνης εξακολουθεί να είναι παροδικό. Οι υψηλές τιμές χονδρικής στην ενέργεια και τα συνεχιζόμενα κωλύματα στην προμηθευτική αλυσίδα επί του παρόντος συντείνουν στην ανοδική πορεία των τιμών καταναλωτή. Εάν δεν διακοπούν σχεδόν πλήρως οι εισαγωγές ενέργειας από τη Ρωσία και οι ελλείψεις σε προμήθειες από τη Νοτιοανατολική Ασία λυθούν σταδιακά, οι δείκτες πληθωρισμού στην Ευρωζώνη από τον Μάιο και μετά θα αποκλιμακώνονται. Συνεπώς η ΕΚΤ διαθέτει περισσότερο χρόνο από τη Fed για να αναδιπλωθεί ως προς τη νομισματική πολιτική της. Ωστόσο, οι δαπάνες για την πράσινη μετάβαση και οι γενναϊόδωρες δημοσιονομικές πολιτικές ενδεχομένως να διατηρήσουν ανοδική την τάση του πληθωρισμού. Κατά τις εκτιμήσεις μας, τέλος, ο πληθωρισμός κατά μέσον όρο το 2024 στην Ευρωζώνη θα διαμορφωθεί στο 2,3%.

* Ο κ. Σάλομον Φίντλερ είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

Αισιοδοξία για αύξηση τουρισμού από την Γαλλία

Αναμένονται φέτος 100 χιλιάδες αφίξεις, μεγάλη η προοπτική και για τα επόμενα χρόνια τονίζει ο Σάββας Περδίος

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Μια αγορά με μεγάλη προοπτική φαίνεται να ανοίγει για τον τουρισμό της Κύπρου, αυτή της Γαλλίας. Με 20 πτήσεις την εβδομάδα από τα γαλλικά αεροδρόμια, εκτιμάται ότι φέτος μπαίνουν οι βάσεις για αύξηση των τουριστικών αφίξεων από την γαλλική αγορά, ενώ εκφράζεται αισιοδοξία για αύξηση των αριθμών τις επόμενες τουριστικές σεζόν. Συγκεκριμένα, φέτος οι απευθείας αεροπορικές θέσεις από Γαλλία είναι γύρω στις 100 χιλιάδες, οι οποίες προσφέρονται από πέντε αεροπορικές εταιρείες: Wizz Air, Ryanair, TUS Air, Easyjet και την γαλλική Transavia. Τα απευθείας δρομολόγια θα εκτελούνται από τα αεροδρόμια του Παρισιού (Charles de Gaulle, Orly και Beauvais), και τα αεροδρόμια Μασσαλίας, της Τουλούζης, της Λυόν και του Στρασβούργου. Από τα πιο πάνω, προκύπτει το συμπέρασμα ότι τουλάχιστον υπάρχουν τα διαθέσιμα μέσα για ταξίδια των Γάλλων στην Κύπρο. Από την επίσκεψη του αρμόδιου Υφυπουργού στο Παρίσι και τις επαφές του με οργανωτές ταξιδιού, προκύπτει και η αισιοδοξία ότι αυτές οι αεροπορικές θέσεις μπορούν να καλυφθούν. Μιλώντας στην «Κ», ο κ. Περδίος τόνισε ότι η προοπτική για την συγκεκριμένη αγορά είναι και άμεση και για τα επόμενα χρόνια, εξηγώντας ότι η στόχευση στην εν λόγω αγορά δεν γίνεται λόγω της αλλαγής πλεύσης στον τουρισμό μετά την εισβολή στην Ουκρανία, αλλά εξάγεται ως αναγκαίο βήμα μέσα και από τους στόχους της Εθνικής Στρατηγικής Τουρισμού.

Το σημερινό ρεκόρ

Ήδη από πέρσι το καλοκαίρι, η Hermes Airports υποστηρίζει ότι η αύξηση των τουριστικών ροών από Γαλλία συνοψιτούσε διαχρονικά πρόκληση για τον κυπριακό τουρισμό, με τις προσπάθειες δημιουργίας ζητήσιων να έχουν ξεκινήσει από τον περασμένο χρόνο. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία από τα Cyprus Flight Pass, τα οποία έχει αναλύσει η διαχειρίστρια εταιρεία των αεροδρομίων Λάρνακας και Πάφου, προκύπτει ότι ποσοστό 2% των τουριστι-

κών αφίξεων για την περίοδο Μαΐου-Αυγούστου, ήταν Γάλλοι περιηγητές. Σύμφωνα με τον Υφυπουργό Τουρισμού, για όλο το 2021, με λιγότερες απευθείας πτήσεις οι αφίξεις Γάλλων τουριστών είχαν φτάσει τις 32 χιλιάδες, πλησιάζοντας τα επίπεδα του 2016, των 40 χιλιάδων, που ήταν και οι καλύτερες μέχρι στιγμής επιδόσεις σε γαλλικές τουριστικές αφίξεις. Το πόσους θα έχουμε τελικά φέτος μεταξύ 32 χιλιάδων και 100 χιλιάδων, εξαρτάται από την διαφήμιση μας, από το πόσα δωμάτια θα δοθούν και τι κινήσεις θα γίνουν από τους ίδιους τους ξενοδόχους, επισμαίνει ο Υφυπουργός.

Η ψηφιακή διαφήμιση

Από πλευράς διαφήμισης, ήδη από τα τέλη του 2021 είχε ανακοινωθεί ότι η Γαλλία ήταν για το 2022 η υπ' αριθμόν 1 χώρα στον κατάλογο της ψηφιακής διαφήμισης. Στόχος ήταν να δημιουργηθεί η ζήτηση για τον προορισμό ώστε να διευκολυνθεί στην συνέχεια και η αύξηση των πτήσεων από και προς τα γαλλικά αεροδρόμια. Σημειώνεται ότι μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία, τα ποσά διαφήμισης για την Ρωσία και την Ουκρανία, μεταφέρθηκαν πλέον σε άλλες αγορές. Συνολικά φέτος το κονδύλι για την ψηφιακή διαφήμιση ανέρχεται στα 5 εκατ. ευρώ, για 29 αγορές, ενώ το ποσό που θα διατεθεί για διαφήμιση συγκεκριμένα στην γαλλική αγορά κυμαίνεται γύρω στο μισό εκατ. ευρώ.

Δεν έβρισκαν δωμάτια

Στο κομμάτι που αναλόγισι στους ξενοδόχους, γίνεται πλέον ξεκάθαρο η ανάγκη αναπροσαρμογής τους στα νέα δεδομένα και το άνοιγμα σε νέες και μικρότερες αγορές, για τις οποίες μέχρι σήμερα δεν έμενε χώρος. Οι τελευταίες εξελίξεις στην Ουκρανία αλλά και η απόλεια της βρετανικής αγοράς πέρσι δοκίμασαν τον ξενοδοχειακό κλάδο ή τουλάχιστον την μερίδα των ξενοδόχων που διαχρονικά συνεργάζονται με ταξιδιωτικούς πράκτορες και οργανωτές ταξιδιών από Ρωσία και Βρετανία. Αυτό μάλιστα ήταν ένα από τα ζητήματα που έθεσαν οι ταξιδιωτικοί πρά-

Το ρεκόρ σε αφίξεις τουριστών από την Γαλλία ήταν το 2016, ενώ το 2021 έφτασαν στην Κύπρο γύρω στους 32 χιλιάδες επισκέπτες.

Περίπου μισό εκατ. ευρώ θα διατεθεί φέτος στην ψηφιακή διαφήμιση του προορισμού στην γαλλική αγορά, που αντιστοιχεί γύρω στο 10% των συνολικών δαπανών του Υφυπουργείου.

κτορες ενώπιον του Υφυπουργού, ότι δεν έβρισκαν δωμάτια στα ξενοδοχεία. «Θα πρέπει λοιπόν και η ξενοδοχειακή βιομηχανία να συνεχίσει τις προσπάθειες για ενημέρωση της αγοράς των ταξιδιωτών για το τι εστί Κύπρος αλλά πρέπει πλέον όλοι οι φορείς του τουρισμού να την δούμε ζεστά» αναφέρει ο Υφυπουργός. Πρόκειται για τουρίστες οι οποίοι θέλουν διαφορετικό προϊόν σε σχέση με τους Βρετανούς και τους Ρώσους, έτσι οι ξενοδόχοι που θα συνεργαστούν με την αγορά της Γαλλίας, θα πρέπει να προσαρμόσουν ανάλογα και το προϊόν τους.

Το προφίλ των Γάλλων

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι το περσινό καλοκαίρι το 42% των Γάλλων επέλεξαν καταλύματα στην Πάφο, το 30% την ελεύθερη Αμμόχωστο, 17% την Λάρνακα, ενώ μονοψήφιος αριθμός συνεργατών Λευκωσία και Λεμεσός. Παρατηρήθηκε επίσης ότι οι πλείστοι είχαν προτιμήσει πιο οικονομικά καταλύματα. Ωστόσο αυτό αφορά μόνο συγκεκριμένους μήνες. Όπως ανέφερε ο αρμόδιος Υφυ-

πουργός, οι Γάλλοι είναι λάτρεις των ταξιδιών, ταξιδεύουν συχνά, και ολόχρονα και διακινούνται αρκετά σε ένα προορισμό, ενώ φαίνεται να αρέσκονται σε ποιοτικούς προορισμούς. Έχουν επίσης ψηλότερη κατά κεφαλή δαπάνη σε σχέση με τον μέσο όρο των τουριστών στην Κύπρο (839 ευρώ σε σχέση με μέσο όρο 739, Αύγουστος 2019), άρα θεωρούνται ποιοτικοί πελάτες. Πρόκειται επίσης για μια αγορά 67,5 εκατ. τουριστών, οπότε είναι ξεκάθαρο η προοπτική για αυτή την αγορά όχι μόνο σήμερα αλλά και για το μέλλον, επισμαίνει ο κ. Περδίο. Από την πλευρά του Υφυπουργείου, όπως ανέφερε, έχουν γίνει προσπάθειες ενίσχυσης αυτών της προοπτικής. Για παράδειγμα οι ειδικές μορφές τουρισμού, οι ειδικές διαδρομές, το Heartland of Legends, τα Χριστουγεννιάτικα χωριά και η κυπριακή γαστρονομία με τα σήματα ποιότητας Cyprus Breakfast και Taste Cyprus, διαμορφώνουν ένα τουριστικό προϊόν το οποίο μπορεί να ανταποκριθεί στις προτιμήσεις των Γάλλων τουριστών.

Και επενδύσεις

Το επόμενο βήμα στόχευσης στην γαλλική αγορά θα γίνει τον Ιούνιο με την επίσκεψη του προέδρου του συνδέσμου των ταξιδιωτικών πρακτόρων της χώρας. Τότε, θα γίνουν συναντήσεις στο πλαίσιο των οποίων οι σύνδεσμοι ξενοδόχων θα ενημερωθούν πιο συγκεκριμένα για τα χαρακτηριστικά του Γάλλου τουρίστα. Θα εξεταστεί επίσης το ενδεχόμενο επενδύσεων σε ξενοδοχεία της Κύπρου από Γάλλους οργανωτές ταξιδιών, οι οποίοι αναζητούν νέες χώρες για πώληση πακέτων αλλά και τουριστικά επενδύσεων.

Ο υφυπουργός Τουρισμού απένευσε τις πρώτες πιστοποιήσεις με το Σύμφωνο Ανάδειξης Κυπριακής Γαστρονομίας «Taste Cyprus Delightful Journeys» στο εξωτερικό, στον διακεκριμένο Κύπριο σεφ Ανδρέα Μαυρομάτη και τα αδέρφια του Ευαγόρα και Διονύση.

Taste Cyprus στη Γαλλία

Στο πλαίσιο της επίσκεψής του ο υφυπουργός Τουρισμού Σάββας Περδίος απένευσε τις πρώτες πιστοποιήσεις με το Σύμφωνο Ανάδειξης Κυπριακής Γαστρονομίας «Taste Cyprus Delightful Journeys» στο εξωτερικό, στον διακεκριμένο Κύπριο σεφ Ανδρέα Μαυρομάτη και τα αδέρφια του Ευαγόρα και Διονύση, για το βραβευμένο εστιατόριο με αστέρ Michelin «Le Mavrommatis» και την ταβέρνα «Les delices d'Aphrodite» που ανήκουν στον όμιλο επιχειρήσεων εστιασης «Maison Mavrommatis». Η αναγνώριση αυτή, αποτελεί την απαρχή της βράβευσης εστιατορίων και άλλων επι-

χειρήσεων πρεσβευτών της γαστρονομικής μας ταυτότητας που δραστηριοποιούνται εκτός Κύπρου. Απώτερος στόχος του Υφυπουργείου είναι η διενθνοποίηση του θεσμού και κατ' επέκταση η προώθηση της κυπριακής οινολογίας στην Γαλλία. «Από την στιγμή που κυπριακά εστιατόρια στο εξωτερικό λειτουργούν ως πρεσβευτές της κυπριακής γαστρονομίας, θέλουμε να τους πιστοποιήσουμε με το σήμα ποιότητας Taste Cyprus, ώστε να χρησιμοποιήσουμε την κυπριακή γαστρονομία ως εργαλείο προσέλκυσης τουρισμού», σχολίασε σχετική.

Τα αγκάθια για παραχώρηση των ρωσικών όπλων

Μικρό καλάθι στη Λευκωσία για το ενδιαφέρον Αμερικανών για εξοπλιστικά συστήματα της Ε.Φ.

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Σε μη υλοποίησιμη εξελίσσεται για τη Λευκωσία η κρούση που έγινε από αμερικανικής πλευράς για παραχώρηση του συνόλου ή μέρους των ρωσικών όπλων και συστημάτων της Εθνικής Φρουράς προκειμένου να διαθεθούν ως βοήθεια στην Ουκρανία. Τέσσερα εικοστέτράωρα μετά τη διαδρομή του όλου ζητήματος στην «Κ» της περασμένης Κυριακής, το κυβερνητικό στρατόπεδο εμφανίζει σημάδια διχογνωμίας με το μεν Υπουργείο Άμυνας να κλείνει πρόωρα το όλο θέμα, τον δε Δημοκρατικό Συναγερμό να συνεχίζει να υποστηρίζει ανοικτά την παραχώρηση από προϋποθέσεις. Στο παζλ που έχει δημιουργηθεί από την περασμένη Δευτέρα, πήλθαν να προστεθούν και οι απόψεις, κυρίως διπλωματικές, περί το κατά πόσο η κυπριακή πλευρά μπορεί να παραχωρήσει τα ρωσικά όπλα σε τρίτους χωρίς την έγκριση της κατασκευάστριας χώρας, που είναι η Ρωσία. Στο ζήτημα αυτό υπάρχει σχετική ασάφεια, εφόσον δεν έχει διευκρινιστεί αν το σύνολο των ρωσικών όπλων της Εθνικής Φρουράς υπόκειται στη σχετική ρήτρα. Μοναδική διαφοροποίηση στο αρνητικό κλίμα που έχει δημιουργηθεί, αποτελεί η δημόσια τοποθέτηση του εκπροσώπου τύπου του Υπουργείου Άμυνας, αντισυνταγματάρχη Χρήστου Πιερή, ο οποίος άφησε μια μικρή χαράμδα καθώς υποστήριξε μεν πως «στην παρούσα στιγμή δεν είναι δυνατόν να παραχωρηθούν οπλικά συστήματα ρωσικής κατασκευής και προέλευσης» αλλά δεν απέκλεισε διαφοροποίηση στο μέλλον.

Το εμπάργκο

Σύμφωνα με το ρεπορτάζ της «Κ», η αρχική αντίδραση της κυπριακής

Μικρές πιθανότητες για κάποια θεαματική εξέλιξη στο αίτημα των ΗΠΑ για τα ρωσικά όπλα της Εθνικής Φρουράς δίνουν διπλωματικές πηγές στη Λευκωσία οι οποίες υποστηρίζουν πως υπάρχουν απαγορευτικές υποχρεώσεις λόγω των συμβάσεων.

Η ολική άρση του εμπάργκο των ΗΠΑ φαίνεται να ήταν ένας από τους βασικούς λόγους της αρχικής θετικής αντίδρασης της κυπριακής κυβέρνησης για την ενδεχόμενη παραχώρηση στρατιωτικού υλικού ρωσικής προέλευσης.

κυβέρνησης στο ενδιαφέρον των Αμερικανών ήταν θετική, με τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Νίκο Αναστασιάδη να ανάβει το πράσινο φως για να μελετηθεί το ενδεχόμενο. Όπως φαίνεται και από την εξέλιξη

του όλου ζητήματος, το βασικό ζήτημα για τη Λευκωσία ήταν η άρση και των τελευταίων απαγορεύσεων που υπάρχουν από το 1987 στην πώληση στρατιωτικού υλικού από τις ΗΠΑ, οι οποίες το 2020 προχώρησαν σε μερική άρση για τα μη φονικά όπλα. Διπλωματικές πηγές θεωρούν θεμιτή την επιδίωξη της κυπριακής πλευράς, μιας και η ικανοποίηση του αμερικανικού ενδιαφέροντος στη βάση των προϋποθέσεων που έθετε η Λευκωσία, σαφέστατα θα καθιστούσε αναγκαία την ολική άρση των υφιστάμενων απαγορεύσεων. Η εξέλιξη αυτή θα είχε προεκτάσεις σε διπλωματικό και στρατιωτικό επίπεδο. Ωστόσο, και εδώ καταγράφονται απόψεις που θεωρούν πως οι κυπριακές προϋποθέσεις δε θα ικανοποιούνταν στην Ουάσινγκτον, όπως εξάλλου έγινε και στην περίπτωση της Πολωνίας ως προς τους ό-

ρους που είχε θέση η χώρα για την παραχώρηση των ρωσικών μαχητικών.

Οι ρήτρες

Όπως αναφέρουν οι πληροφορίες της «Κ», το βασικό ενδιαφέρον των Αμερικανών εστιάζόταν στην αντιαεροπορική ομπρέλα της Εθνικής Φρουράς, τα συστήματα της οποίας -με εξαίρεση την κεντρική μονάδα ελέγχου- είναι ρωσικής κατασκευής και προέλευσης. Οι συστοιχίες TOR M1 καθώς και το αντιαεροπορικό σύστημα BUK M1 2 θεωρούνται φιλικά στην χρήση τους από τον Ουκρανικό στρατό εξυπηρετώντας σε μεγάλο βαθμό το αίτημα του Κιέβου για βοήθεια στην αεράμυνα της χώρας. Και τα δυο οπλικά συστήματα αποκτήθηκαν πριν 20ετίας από την Εθνική Φρουρά. Πηγές από το Υπουργείο Εξωτερικών υποστηρίζουν πως στα συμβόλαια αγοράς υ-

πάρχουν ρήτρες που δεν επιτρέπουν την παραχώρηση ή πώληση χωρίς τη συγκατάθεση της κατασκευάστριας χώρας. Επί του προκειμένου ζητήματος δεν υπήρξε σχετική διευκρίνιση από το αρμόδιο Υπουργείο Άμυνας, το οποίο με βάση τις επίσημες τοποθετήσεις, τόσο του ΥΠΑΜ Χαράλαμπου Πετρίδη όσο και άλλων επιτελών, προτάσει ως αδύναμο κρίκο του αμερικανικού ενδιαφέροντος τα κενά που ενδεχομένως θα προκύψουν στο επιχειρησιακό κομμάτι της Εθνικής Φρουράς. Επίσης αδιευκρίνιστο παραμένει αν ισχύουν περιορισμοί και για τις συστοιχίες TOR M1, οι οποίες δεν αγοράσθηκαν απευθείας από την Ρωσία, αλλά παραχωρήθηκαν από την Ελλάδα για τη μη εγκατάσταση που πυραυλικού συστήματος S300 στην Κύπρο και τη μεταφορά του στην Κρήτη.

Τα άρματα μάχης

Η Εθνική Φρουρά διαθέτει τρεις τύπους αρμάτων μάχης. Τα ρωσικά BMP-3 που αποκτήθηκαν το 1986, τα T 80U επίσης ρωσικά και τα γαλλικά AMX-30, που παραχώρησε η Ελλάδα στην Εθνική Φρουρά. Το ενδιαφέρον των ΗΠΑ αφορούσε τους δυο τύπους των ρωσικών αρμάτων της Εθνικής Φρουράς, ο αριθμός των οποίων κατά προσέγγιση ανέρχεται στα 150. Και εδώ απόψεις που υποστηρίζουν την ύπαρξη περιορισμών, προέρχονται από απόστρατους αξιωματικούς της Εθνικής Φρουράς. Αυτοί πιστεύουν πως το ενδιαφέρον των ΗΠΑ δεν είναι εφικτό να υλοποιηθεί όχι μόνο λόγω του εμπάργκο και των περιορισμών, αλλά και και για λόγους που έχουν να κάνουν με τα επιχειρησιακά κενά τα οποία θα προκύψουν κατά την προσαρμογή της Εθνικής Φρουράς στα οπλικά συστήματα που θα αντικαταστήσουν τα ρωσικά.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Cyprus Fintech Bank

Την προηγούμενη εβδομάδα η Κεντρική Τράπεζα με τον επικεφαλής της κατάφερε κάτι που μέχρι πριν από λίγο καιρό θα φάνταζε αδύνατο. Χωρίς να δημιουργηθεί το παραμικρό πρόβλημα στους πελάτες μιας συστημικής τράπεζας σχεδίασε μια διαδικασία ώστε να μπορέσει να είναι συνεπής στις Ευρωπαϊκές κυρώσεις από τη μία αλλά και να συνεχιστεί η εξυπηρέτηση των πελατών από την άλλη. Βοήθησε επίσης το γεγονός ότι τα προηγούμενα χρόνια οι τράπεζες ήταν πολύ προσεκτικές στις συνεργασίες τους με Ρώσους πελάτες. Τώρα όμως είναι η στιγμή για μια νέα τράπεζα στην Κύπρο. Μια τράπεζα που θα αλλάξει τα δεδομένα και δεν θα είναι ανταγωνιστής του ήδη συννοτισμένου τραπεζικού τομέα που ανταγωνίζεται για μια πίτα 800.000 καταναλωτών χωρίς καμία προοπτική να μεγαλώσει. Οι Ελλαδικές και οι Κυπριακές τράπεζες στοχεύουν σε συνεργασία με παραδοσιακές Κυπριακές επιχειρήσεις όπως επίσης σε στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια που αφορούν Κύπριους εργαζόμενους. Όλο αυτό αφήνει ένα μεγάλο κενό. Δεν υπάρχει μια Κυπριακή τράπεζα που να είναι τεχνολογικά προχωρημένη και την ίδια ώρα να απευθύνεται σε Ευρωπαίους πολίτες και επιχειρήσεις που να ασχολούνται με την τεχνολογία, το ηλεκτρονικό εμπόριο και τις ρυθμιζόμενες τεχνολογικές επενδυτικές υπηρεσίες. Δυστυχώς όσο και να θέλουν οι τοπικοί οργανισμοί να παρουσιάζονται προχωρημένοι, το πιο σημαντικό που έχουν καταφέρει είναι να δημιουργήσουν όμορφα mobile applications όπου οι πελάτες τους μπορούν να κάνουν τις συντηθισμένες συναλλαγές. Το καλό όμως είναι ότι έχουν στελέχη με μεγάλη εμπειρία και όρεξη που αντισταθμίζει την έλλειψη τεχνολογιών. Αυτά τα στελέχη θέλουν τη συνεργασία με εταιρείες Fintech γιατί καταλαβαίνουν το όφελος που μπορούν να αποκομίσουν. Εκτός από πρακτικό όφελος μπορεί να υπάρξει και επενδυτικό ενδιαφέρον. Στην Ελλάδα μόλις εγκρίθηκε εξαγορά τράπεζας από Ηλεκτρονικό ίδρυμα πληροφοριών είχαμε κατευθυνθεί έναν Αμερικανικό κολοσσό να μπαίνει στο μετοχικό της κεφάλαιο και να επενδύει για το μέλλον. Στην Κύπρο έχουμε αρκετά Ηλεκτρονικά Ιδρύματα Πληρωμών και μια Κεντρική Τράπεζα που κατανοεί πολύ καλά τη λειτουργία τους, οπότε έχουμε μια μεγάλη ευκαιρία για να περάσει η χώρα στο επόμενο επίπεδο με τη δημιουργία της πρώτης Cyprus Fintech Bank.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Η ΕΞΟΔΟΣ

Μια μεγάλη εκδοτική
προσφορά

Μαρτυρίες
για τον ξεριζωμό
των Ελλήνων από
τα δυτικά παράλια
της Μικρασίας

1ος τόμος
ΚΥΡΙΑΚΗ
10/4

1922
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Μ Ν Η Μ Η Σ | Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
2022

Πληρωμές σε ρούβλια για το σύνολο των εξαγωγών

Το Κρεμλίνο επεκτείνει και σε άλλα προϊόντα το σχήμα για τις αγορές αερίου

Στα κοινοβούλια των ευρωπαϊκών χωρών συνεχίζονται ατύπως οι συζητήσεις για την αιφνιδιαστική απαίτηση του Ρώσου προέδρου να πληρώνουν εφεξής οι Ευρωπαίοι το ρωσικό αέριο με ρούβλια, μια απαίτηση που έχουν αρνηθεί κατηγορηματικά να ικανοποιήσουν οι μεγαλύτερες ευρωπαϊκές οικονομίες και κύριοι πελάτες της Μόσχας. Το Κρεμλίνο, όμως, σχεδιάζει νέες απαιτήσεις ή και επιθετικές κινήσεις κατά των «εχθρικών κατά της Ρωσίας χωρών», στις οποίες εντάσσονται πλέον οι χώρες της Ε.Ε.

Όπως διεμήνυσε η Μόσχα διά στόματος του εκπροσώπου Ντμίτρι Πεσκόφ, σκοπεύει να επεκτείνει σε όλες τις εξαγωγές της Ρωσίας το σχήμα που επινόησε για την πληρωμή του αερίου της σε ρούβλια, δηλαδή σε βιομηχανικά μέταλλα ή και σιτηρά, στον βαθμό που αυτά θα εξάγονται εφεξής. Δεν αρκείται, όμως, σε αυτό, καθώς θέλει να ανατρέψει και να αντικαταστήσει την πληρωμή οικονομική και χρηματοπιστωτικά αρκτεκτονικά που δημιούργησε η διάσκεψη του Μπρέτον Γουντς το 1944 όταν τελείωσε ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος.

Η απαίτηση που προέβαλε αιφνιδιαστικά προ περίπου δύο εβδομάδων ο πρόεδρος Πούτιν για πληρωμή του φυσικού αερίου σε ρούβλια αποτελεί απάντησή του στο «πάγωμα» των ρωσικών περιουσιακών στοιχείων και συναλλαγματικών

Στόχος της Μόσχας είναι να καταφέρει να έχει πρόσβαση στα έσοδα τόσο από την πώληση αερίου όσο και από αυτές σιτηρών ή μετάλλων.

διαθεσίμων ύψους 300 δισ. δολαρίων από τις χώρες της Δύσης.

Σχολιάζοντας την απόφαση των δυτικών χωρών να «παγώσουν» τα διαθέσιμα της Ρωσίας, ο Πεσκόφ τη χαρακτήρισε «λαστική» που επέσπευσε τις προσπάθειες της Μόσχας να απεξαρτηθεί από το δολάριο και το ευρώ ως παγκόσμια αποθεματικά νομίσματα. Προσέθεσε πως «είναι προφανές, έστω κι αν η προοπτική αυτή είναι ακόμη μακρινή, πως θα καταλήξουμε σε ένα νέο σύστημα, διαφορετικό από αυτό του Μπρέττον Γουντς». Όπως επισημαίνουν οικονομικοί αναλυτές, το αίτημα της Μόσχας για πληρωμή του αερίου σε ρούβλια εξυπηρετεί πολλούς στόχους. Πρώτα απ' όλα στοχεύει στο να ενισχύσει το νόμισμα της χώρας, κάτι που φαίνεται να επιτυγχάνει προς το παρόν, με τη βοήθεια βέβαια και των ελέγχων στις κινήσεις κεφαλαίου. Το ρούβλι έχει πράγματι ανακτήσει σχεδόν το σύνολο της αξίας που

Η απαίτηση που προέβαλε αιφνιδιαστικά προ περίπου δύο εβδομάδων ο πρόεδρος Πούτιν για πληρωμή του φυσικού αερίου σε ρούβλια αποτελεί απάντησή του στο «πάγωμα» των ρωσικών περιουσιακών στοιχείων και συναλλαγματικών διαθεσίμων ύψους 300 δισ. δολαρίων από τις χώρες της Δύσης.

έχασε από την αρχή του πολέμου, καθώς η ισοτιμία του διαμορφώνεται στα 83,51 ρούβλια προς ένα δολάριο, ενώ προ περίπου ενός μηνός είχε κατακρημνιστεί στα 150 ρούβλια προς το δολάριο.

Παράλληλα, το αίτημα για πληρωμή σε ρούβλια στοχεύει στο να διασφαλίσει πως θα εισπράττει η Μόσχα τις πληρωμές για τις εξαγωγές σε φυσικό αέριο. Με τον μηχανισμό που έχει παρουσιάσει η τράπεζα Gazprombank, την ύπαρξη δύο λογαριασμών για κάθε πελάτη της Ρωσίας, έναν σε σκληρό νόμισμα και έναν σε ρούβλια, στα οποία θα μετατρέπονται οι πληρωμές, η Μόσχα επιχειρεί να αποφύγει μια κατάσταση αντίστοιχη εκείνης που αντιμετώπισε το Ιράν: δηλαδή οι πληρωμές για το ιρανικό πετρέλαιο εξακολουθούν να καταβάλλονται κανονικά, αλλά χωρίς να

έχει πρόσβαση σε αυτές η Τεχεράνη εξαιτίας του εναντίον της εμπάργκο και του εμπορίου πετρελαίου που γίνεται σε δολάρια. Αναφορά σε αυτή την κατάσταση έκαναν οι δηλώσεις τόσο του Πεσκόφ όσο και του ίδιου του Ρώσου προέδρου ότι «δεν πρόκειται η Ρωσία να δίνει το αέριό της δωρεάν». Με τη μετατροπή των δολαρίων σε ρούβλια διασφαλίζεται ότι η Μόσχα θα εισπράττει τις πληρωμές. Και τέλος, πολιτικοί και οικονομικοί αναλυτές ερμηνεύουν την κίνηση και ως επιδίεξη ισχύος της Μόσχας που δηλώνει στον υπόλοιπο κόσμο ότι έχει τη δυνατότητα να αντεπιτεθεί όταν «οι μη φιλικές προς αυτήν χώρες» καταφέρουν πλήγματα στην οικονομία της.

Η απόφαση των δυτικών χωρών να επιβάλουν σύσσωμες εμπάργκο στη Ρωσία

έχει οδηγήσει την οικονομία της στη μεγαλύτερη κρίση που έχει γνωρίσει μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης το 1991. Οι εκτιμήσεις για την επικείμενη ύφεση κυμαίνονται από 10% έως και 25% συρρίκνωση του ΑΕΠ της.

Η απάντηση του Βερολίνου

Η Γερμανία θα εθνικοποιήσει προσωρινά τη μονάδα της Gazprom PJSC που βρίσκεται στο έδαφός της προκειμένου να διασφαλίσει την προμήθεια φυσικού αερίου. Την απόφαση του Βερολίνου ανακοίνωσε χθες ο υπουργός Οικονομίας, Ρόμπερτ Χάμπεκ, τονίζοντας πως η ρυθμιστική αρχή ενέργειας της Γερμανίας θα αναλάβει υπό την εποπτεία της μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου τη μονάδα Gazprom Germania GmbH. Είναι η εταιρεία που ε-

λέγχει τη Wingas GmbH, εταιρεία προμήθειας ενέργειας και μια εταιρεία αποθήκευσης φυσικού αερίου, την Astora στη βόρεια Γερμανία στο κρατίδιο της Κάτω Σαξονίας.

Πρόκειται για την αντίδραση του Βερολίνου στην αιφνιδιαστική απόφαση του ρωσικού κολοσσού της Gazprom να αποχωρήσει από τη γερμανική θυγατρική της κατά παράβαση της γερμανικής νομοθεσίας, καθώς δεν ζήτησε την έγκριση της γερμανικής κυβέρνησης. Οι θυγατρικές της Gazprom στην Ευρώπη υφίστανται εντονότερες πιέσεις, καθώς οι πελάτες τους και οι επιχειρήσεις με τις οποίες συνεργάζονται αποφεύγουν πλέον τη συνεργασία μαζί τους θέτοντας σε κίνδυνο ακόμη και την επιβίωση ορισμένων εξ αυτών.

Φθηνό ρωσικό LNG αγοράζουν μαζικά Κίνα, Ινδία και άλλες ασιατικές χώρες

Η Κίνα και η Ινδία κυρίως και δευτερευόντως άλλες χώρες της Ασίας σπεύδουν να επωφεληθούν από την απομείωση της Ρωσίας και τον αποκλεισμό των υδρογονανθράκων της αγοράζοντας τους ενεργειακούς της πόρους σε τιμή ευκαιρίας. Οι κρατικές εταιρείες της Κίνας, μεταξύ των οποίων και οι κολοσσοί Sinopec και PetroChina, διαπραγματεύονται πολύ προσεκτικά με τους προμηθευτές για την αγορά ρωσικού LNG με πολύ μεγάλη έκπτωση, ενώ ορισμένες σχεδιάζουν να καλυφθούν πίσω από ρωσικές εταιρείες όταν θα συμμετάσχουν σε δημοπρασίες για την αγορά του καυσίμου, ώστε να μη γίνουν αντιληπτές οι αγορές τους.

Οι περισσότερες εταιρείες ανά τον κόσμο αποφεύγουν το ρωσικό LNG φοβούμενες μήπως τους επιβληθούν κυρώσεις ή δυσφημιστούν. Οι κινεζικές εταιρείες, πάντως, είναι

Αν τεθεί ως όρος να πληρώνουμε σε ρούβλια, τότε θα πληρώνουμε σε ρούβλια, τονίζουν οι Αρχές της Σλοβακίας.

πρόθυμες να αναλάβουν το ρίσκο για να διασφαλίσουν φτηνές προμήθειες. Όπως αναφέρουν παράγοντες της αγοράς, το ρωσικό LNG πωλείται με έκπτωση τουλάχιστον 10% ως προς τις συνήθεις τιμές στις αγορές της βόρειας Ασίας. Γενικά πάντως η Κίνα δεν έχει αυτή τη στιγμή άμεση ανάγκη από LNG καθώς ο χειμώνας είναι ήπιος και τα νέα lockdowns κατά της πανδημίας έχουν μειώσει σημαντικά τη ζήτηση. Σπεύδει όμως να εκμεταλλευτεί την ευ-

καιρία που προσφέρει ο αποκλεισμός των ρωσικών υδρογονανθράκων από την παγκόσμια αγορά και να γεμίσει τους ταμειυτήρες με φθινό αέριο προτού πάρουν και πάλι την ανιούσα οι τιμές του αερίου φέτος το καλοκαίρι. Κάτι ανάλογο κάνουν και τα κινεζικά διυλιστήρια που διακριτικά και συγκεκαλυμμένα αγοράζουν ρωσικό αργό σε τιμές ευκαιρίας, καθώς τώρα το αποφεύγει το μεγαλύτερο μέρος του κόσμου.

Η Ινδία, άλλωστε, που άρχισε να αγοράζει ρωσικό LNG και πριν από τον πόλεμο και συγκεκριμένα τον Οκτώβριο του περασμένου έτους, εξελίσσεται σε εξαιρετικά σημαντικό πελάτη της Ρωσίας. Επωφελούμενες, όμως, τώρα από τον αποκλεισμό των ρωσικών υδρογονανθράκων από την παγκόσμια αγορά, οι ινδικές επιχειρήσεις αγοράζουν ρωσικό φυσικό αέριο με έκπτωση ακόμη και κατά

29% και γεμίζουν τους ταμειυτήρες τους.

Στο μεταξύ, η παραγωγή πετρελαίου στη Ρωσία μειώθηκε τον Μάρτιο για πρώτη φορά ύστερα από επτά μήνες, αλλά παραμένει πάνω από το επίπεδο αναφοράς των 11 εκατ. βαρελιών την ημέρα. Σύμφωνα με το ρωσικό ειδοσιογραφικό πρακτορείο Interfax, στη διάρκεια του Μαρτίου η Ρωσία άντλησε 46,57 εκατ. τόνους αργού που ισοδυναμεί με 11,01 εκατ. βαρέλια την ημέρα και συνεπάγεται μείωση της παραγωγής κατά 0,6% σε σύγκριση με τα επίπεδα του Φεβρουαρίου. Είναι σαφές ότι η μείωση σχετίζεται με τις πιέσεις που υφίσταται η χώρα εξαιτίας των κυρώσεων, που αντιπροσωπεύει περίπου το 10% της παγκόσμιας παραγωγής πετρελαίου. Έτσι, στα τέλη Μαρτίου οι τρεις δείκτες της πετρελαϊκής βιομηχανίας της, παραγωγή, εξαγωγές

και παραδόσεις σε διυλιστήρια, σημείωσαν όλοι υποχώρηση σε σύγκριση με τις αρχές του μήνα. Παράλληλα, ενώ και η Γαλλία ζητάει να επιβληθεί εμπάργκο στον κλάδο των ρωσικών υδρογονανθράκων ως αντίποινα στις σφαγές αμάχων, εμφανίστηκε και η πρώτη χώρα της Ε.Ε. που είναι πρόθυμη να πληρώσει με ρούβλια. Πρόκειται για τη Σλοβακία που καλύπτει περίπου το 85% των ενεργειακών της αναγκών με το ρωσικό φυσικό αέριο και όπως τόνισε ο Σλοβάκος υπουργός Οικονομίας, Ρίτσαρντ Σούλικ, δεν έχει την πολυτέλεια να αρνηθεί.

Μιλώντας στον ραδιοτηλεοπτικό σταθμό RTVS, ο κ. Σούλικ τόνισε πως «το ρωσικό αέριο δεν πρέπει να διακοπεί, γι' αυτό αν τεθεί ως όρος να πληρώνουμε σε ρούβλια, τότε θα πληρώνουμε σε ρούβλια».

BLOOMBERG, REUTERS

Η Κίνα αυτή την περίοδο δεν χρειάζεται αέριο, καθώς ο χειμώνας ήταν ήπιος και τα lockdowns μειώνουν τη ζήτηση. Εκμεταλλεύεται όμως την ευκαιρία να γεμίσει τους ταμειυτήρες της με χαμηλό κόστος.

Ρωσικά πλοία αλλάζουν σημαία για να αποφύγουν τις δυτικές κυρώσεις

Αυξάνεται ο αριθμός των ρωσικών πλοίων που χρησιμοποιούν σημαία άλλης χώρας προκειμένου να κρύψουν τους δεσμούς τους με τη Μόσχα και να αποφύγουν τον κίνδυνο των κυρώσεων. Σύμφωνα με τη συμβουλευτική εταιρεία Windward Ltd που έχει έδρα στο Τελ Αβίβ, 18 ρωσικά πλοία, ανάμεσα στα οποία και 11 μεταφοράς φορτίου, άρchiαν να χρησιμοποιούν ξένη σημαία μέσα στον Μάρτιο. Ο αριθμός αυτός είναι υπερτριπλάσιος του αντίστοιχου μηνιαίου μέσου όρου σε ό,τι αφορά τα ρωσικά πλοία. Είναι, άλλωστε, η πρώτη φορά που ένας διψήφιος αριθμός ρωσικών πλοίων προβαίνει σε αυτή τη μεταβολή. Όπως ανέφερε η Windward,

«ορισμένα από αυτά τα περιστατικά ενδέχεται να σχετίζονται με την πρόθεση των πλοιοκτητών να κρύψουν την ταυτότητά τους ώστε να δραστηριοποιούνται και να συνεργάζονται με τη Ρωσία, χωρίς όμως να κινδυνεύουν να τους επιβληθούν κυρώσεις». Τα πλοία που άλλαξαν σημαία ανήκουν σε όλες τις κατηγορίες, από δεξαμενόπλοια μέχρι θαλαμηγούς βαθύπλουτων ολιγαρχών που προσπαθούν να συγκαλύψουν την ταυτότητά τους και κλείνουν τα συστήματα εντοπισμού τους τα οποία πρέπει να λειτουργούν όσο βρίσκονται εν πλώ. Σύμφωνα με τη Windard, από τα 18 πλοία, τα τρία είναι δεξαμενόπλοια και τα δύο από αυτά μεταφέρουν

Από τα 18 πλοία που άλλαξαν σημαία, τα τρία είναι δεξαμενόπλοια και τα δύο από αυτά μεταφέρουν ρωσικό πετρέλαιο.

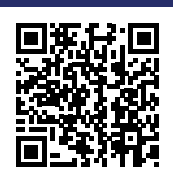
ρωσικό πετρέλαιο. Εντεκα πλοία μεταφοράς φορτίου ανήκουν στον ίδιο στόλο και συγκεκριμένα σε μια εταιρεία των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων και άλλαξαν σημαία όλα στις νήσους Μάρσαλ. Στόχος τους, πάντως, είναι να μην εντοπισθούν, ενώ δεν λείπουν και οι περιπτώσεις στις οποίες μια εταιρεία κινείται από κίνητρο πηικής φύσης. Για πολλές εταιρείες ισχύει βέβαια ότι οι πρακτικές που εφαρμόζουν ενδέχεται να εγκυμονούν κινδύνους. Επιδιώκουν εν ολίγοις να κινούνται ελεύθερα για να μην αντιμετωπίσουν κυρώσεις.

Η χρήση σημαίας άλλου κράτους δεν είναι βέβαια κάτι ασυνήθιστο. Συχνά

συμβαίνει επειδή ένα πλοίο περιήλθε στον έλεγχο άλλου ιδιοκτήτη. Σε ό,τι αφορά τα πλοία της Σιγκαπούρης, για παράδειγμα, στη διάρκεια του περασμένου έτους υπήρξαν περιπτώσεις 17 πλοίων που άλλαξαν σημαία, ενώ στην Ιαπωνία το σύνθετες είναι πέντε πλοία τον μήνα να στραφούν σε ξένη σημαία. Αυτοί οι αριθμοί όμως παραμένουν κατά το μάλλον ή ήττον σταθεροί. Οι μεταβολές που επιβλήθηκαν, στον ρωσικό στόλο των 3.300 πλοίων είναι θεαματικές γιατί ξαφνικά σε μικρό χρονικό διάστημα αυξήθηκαν πάρα πολύ τα πλοία που στράφηκαν σε ξένη σημαία.

BLOOMBERG

Μοναδικό οικοσύστημα υπηρεσιών αποκλειστικά για e-shops!

Για περισσότερες πληροφορίες σαρώστε τον κωδικό QR.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

ΑΝΑΛΥΣΗ

Τα «παλιοσίδερ» φέρνουν συνάλλαγμα

Των **ΜΑΓΕΛΑ ΑΡΜΑΣ** και **ΜΑΡΙΑΣ ΠΑΜΠΕΖ** / REUTERS

Στα περίχωρα της ανατολικής παραθαλάσσιας πόλης Γκουάντα στη Βενεζουέλα, εκατοντάδες φορτηγά στοιχίζονται για να εκφορτώσουν τόνους από παλιοσίδερ» και χρησιμοποιημένα μέταλλα στο πλαίσιο της ευρύτερης προσπάθειας της κυβέρνησης να μετατρέψει τα απορρίμματα σε πηγή ξένου συναλλάγματος. Η συλλογή και η πώληση απορριμμάτων μετάλλων γνωρίζει μεγάλη άνθηση εξαιτίας των οικονομικών αναγκών της κυβέρνησης του προέδρου Νικολάς Μαδούρο, η οποία έχει πληγεί από τη χαμηλή πετρελαιοκή παραγωγή. Η κατάσταση αυτή οφείλεται στις

Το 2021 η Βενεζουέλα εξήγαγε 45.500 τόνους απορριμμάτων σιδήρου κερδίζοντας 55 εκατ. δολάρια.

χρόνιες υποεπενδύσεις στον κλάδο καθώς και στα εμπόδια που υφίστανται εξαιτίας των αμερικανικών κυρώσεων. «Η Βενεζουέλα θα γίνει ελαφρύτερη, διότι απομακρύνουμε όλα τα σκουπίδια», λέει ο οδηγός φορτηγού Ντάγκλας Λούγκο, ο οποίος στο παρελθόν δούλευε στον τομέα των πετρελαιοειδών. Το φορτηγό του έχει φορτίο απορριμμάτων σιδήρου, όπως εξαρτήματα αυτοκινήτων, τμήματα σκουριασμένων θυρών και ελασμάτων. Υπό την πίεση των κυρώσεων που η Ουάσινγκτον έχει επιβάλει στη χώρα, η κυβέρνηση Μαδούρο διερευνά μια γκάμα επιλογών για αύξηση των δημοσίων εσόδων.

Παρά το γεγονός ότι τα αντικείμενα αυτά πωλούνταν μεν στο εξωτερικό, σε μικρές ποσότητες δε, από τα μέσα του 2020 οι ιδιωτικές επιχειρήσεις ενίσχυσαν τις προσπάθειές τους. Το 2021 ο ίδιος ο πρόεδρος της χώρας Νικολάς Μαδούρο χαρακτήρισε τα «παλιοσίδερ» ως στρατηγικές σημασίες, ανοίγοντας τον δρόμο για εξαγωγές των όσων πλεονάζουν. Επιπλέον

τόνισε ότι «είναι αναγκαίο να μετατραπούν τα αντικείμενα αυτά σε ξένο συνάλλαγμα, ώστε να τύχει εκμετάλλευσης και η τελευταία πηγή που υπάρχει». Μέσα στα οκτώ χρόνια χάους που βιώνει η Βενεζουέλα, ο κρατικός έλεγχος ολοένα και περισσότερο επιβραδύνει κλάδους όπως οι κατασκευές και η μεταποίηση, ενώ η κακοδιοίκηση και οι υποεπενδύσεις έχουν πληγεί τον κλάδο του πετρελαίου (η χώρα, σημειωτέον, ανήκει στον ΟΠΕΚ). Οι κρατικές και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις διαθέτουν πεπιλωμένες εγκαταστάσεις, ενώ ακρυστευμένος είναι σε πολλές περιπτώσεις και ο εξοπλισμός τους, οπότε μπαίνουν στον πειρασμό να τα πωλήσουν όλα ως απορρίμματα. Κι ενώ το κράτος βρίσκεται πίσω από ορισμένες τέτοιες δραστηριότητες, εργαζόμενοι και άλλοι κλέβουν μηχανήματα και τα πωλούν, όπως αναφέρουν οι αρμόδιες αρχές.

Ανάμεσα σε όσους πωλούν «παλιοσίδερ» συγκαταλέγεται και ο κρατικός πετρελαιοκός όμιλος PDVSA, καθώς και άλλοι, μιας και τα νέα έργα έχουν «παγώσει» και ο εξοπλισμός είναι απαρχαιωμένος. Τα σχετικά αναφέρουν 15 πηγές στο ειδησιογραφικό πρακτορείο Reuters, συμπεριλαμβανομένων και επιχειρηματιών διαφόρων κλάδων, εταιρειών μεταφορών, υπαλλήλων και κρατικών αξιωματούχων. Η διάλυση εργοστασιακού εξοπλισμού και μηχανών και το συναφές εμπόριο δεν έχει επιβεβαιωθεί από τις Αρχές, αν και τα στοιχεία των λιμένων δείχνουν πως απορρίμματα σιδήρου εξαγονται από τη Βενεζουέλα σε χώρες όπως οι Τουρκία, Ινδία και Ταϊβάν. Παρά το γεγονός ότι η κρατική εταιρεία Corporation Ezequiel Zamora διαχειρίζεται μεγάλο μέρος από τα «παλιοσίδερ» στα λιμάνια της χώρας, έχει υπογράψει συμβόλαιο ή έχει συνάψει συνεργασίες με ιδιώτες για την εξαγωγή τους, ούτως ώστε να παρακάμψει τις αμερικανικές κυρώσεις. Οι εν λόγω επιχειρήσεις πληρώνουν σε ξένο συνάλλαγμα και μετά διευθετούν την εξαγωγή των υλικών, όπως αφέρεσαν πηγές στο Reuters. Σκεδόν 25 επιχειρήσεις έχουν λάβει σχετική άδεια για να μεταφέρουν και να πωλούν απορρίμματα μετάλλων. Συνολικά για το 2021, δε, από τα δύο μεγαλύτερα λιμάνια της Βενεζουέλας είχαν εξαχθεί 45.500 τόνοι απορριμμάτων σιδήρου, κάλυβα και καλκού αξίας 55 εκατ. δολαρίων.

Νέο άλμα του πληθωρισμού στην Τουρκία, ξεπέρασε το 60%

Ο Ερντογάν επιμένει στην ανορθόδοξη πολιτική των χαμηλών επιτοκίων

Απτή απόδειξη αλλά και αποτέλεσμα του παραλογισμού που διέπει τη νομισματική και την οικονομική πολιτική του Τούρκου προέδρου αποτελεί η νέα εκτόξευση του πληθωρισμού στην Τουρκία και η συνεπικλούση βαθύτερη ένδεια μεγάλης μερίδας του τουρκικού λαού. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα, τον Μάρτιο ο πληθωρισμός στην Τουρκία έφτασε στο ιλιγγιώδες 61,1% καταγράφοντας εντυπωσιακή επιτάχυνση από το 54,4% του Φεβρουαρίου και αφήνοντας την τουρκική λίρα έρμαιο των μαζικών πωλήσεων των επενδυτών.

Πρόκειται για το αποτέλεσμα της ανορθόδοξης νομισματικής πολιτικής που επιμένει να εφαρμόζει η Τράπεζα της Τουρκίας καθ' υπαγόρευση του Τούρκου προέδρου, «ορκισμένου εχθρού των επιτοκίων», όπως ο ίδιος αποκαλεί τον εαυτό του. Επειτα από αλλεπάλληλες μειώσεις στις οποίες έχει προβεί η Τράπεζα της Τουρκίας μέσα στους τελευταίους 12 μήνες, τα επιτόκια της Τουρκίας ή «η μπτέρα και ο πατέρας κάθε κακού», όπως υποστηρίζει ο Ταγίπ Ερντογάν, βρίσκονται μόλις στο 14% από το 19% στο οποίο βρισκόταν πέρυσι τον Μάρτιο.

Σύμφωνα με οικονομικούς αναλυτές, τα πραγματικά επιτόκια στην Τουρκία βρίσκονται στο -47% και αναπόφευκτα η τουρκική λίρα δέχεται νέες πιέσεις, με την ισοτιμία της να έχει ήδη υποχωρήσει κατά περίπου 10% από την αρχή του έτους και να διαμορφώνεται στις 14,7074 λίρες προς ένα δολάριο. Στη διάρκεια του περασμένου

Ο Τούρκος πρόεδρος ποντάρει στην «κινεζοποίηση» της οικονομίας, δηλαδή στην ενίσχυση της μεταποίησης με όπλο τη φθηνή λίρα.

έτους, άλλωστε, το τουρκικό νόμισμα έχασε περισσότερο από το 40% της αξίας του έναντι του δολαρίου. Και ενώ ο διοικητής της Τράπεζας της Τουρκίας, Σαχάπ Καβτολγλου, έχει τονίσει πως είναι στις προτεραιότητές του η στήριξη του τουρκικού νομίσματος, όλα δείχνουν πως δεν έχει καμία πρόθεση να εναντιωθεί στον Τούρκο πρόεδρο και να στραφεί σε περιοριστική νομισματική πολιτική στη συνεδρίασή της στις 14 Απριλίου. Μέχρι στιγμής έχει αρκестει και πάλι σε ανορθόδοξα μέτρα επιχειρώντας να αποθαρρύνει τη δολαριοποίηση των καταθέσεων.

Η υπερβολικά χαλαρή νομισματική πολιτική της Τουρκίας έρχεται σε οξεία αντίθεση με τη γενικότερη τάση για στροφή σε επιθετικά περιοριστική πολιτική που έχει επικρατήσει παγκοσμίως, με τις μεγα-

Πέραν της ανορθόδοξης θεωρίας του ότι τα υψηλά επιτόκια προκαλούν πληθωρισμό, ο Ταγίπ Ερντογάν επικαλείται συχνά το Κοράνι, που απαγορεύει τους τόκους ως αθέμιτη μέθοδο κέρδους. Σύμφωνα μάλιστα με τον οικονομικό αναλυτή και αρθρογράφο Ερντάλ Σατζλάμ, όταν πρόκειται να λάβει αποφάσεις νομισματικής πολιτικής ο Ερντογάν συμβουλευέται έναν ιμάμη.

λύτερες κεντρικές τράπεζες του κόσμου να αυξάνουν τα επιτόκια καθώς ο πληθωρισμός καλπάζει σε όλες τις ανεπτυγμένες οικονομίες. Ο Τούρκος πρόεδρος, όμως, έχει το βλεμμα στραμμένο στις εκλογές του επόμενου έτους και προσπαθεί να διασφαλίσει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης βάσει του φθηνού δανεισμού. Στα κινήτρά του έχει, άλλωστε, προστεθεί και η προσπάθεια μιας «κινεζοποίησης» της τουρκικής οικονομίας, δηλαδή της επίτευξης υψηλών ρυθμών ανάπτυξης με όπλο τη χαμηλή ισοτιμία του νομίσματος και την τόνωση του μεταποιητικού τομέα.

Επικαλείται το Κοράνι

Πέραν της ανορθόδοξης θεωρίας του ότι τα υψηλά επιτόκια προκαλούν πληθωρισμό, για να δικαιολογήσει την εμμονή του με το

χαμηλό κόστος δανεισμού ο Ταγίπ Ερντογάν επικαλείται συχνά το Κοράνι, που απαγορεύει τους τόκους ως αθέμιτη μέθοδο κέρδους.

Σύμφωνα μάλιστα με τον οικονομικό αναλυτή και αρθρογράφο Ερντάλ Σατζλάμ, όταν πρόκειται να λάβει αποφάσεις νομισματικής πολιτικής ο Ερντογάν συμβουλευέται έναν ιμάμη. Στην τρέχουσα συγκυρία, πάντως, την ανοδική πορεία των τιμών επιτείνει ο πόλεμος στην Ουκρανία, όπως και στον υπόλοιπο κόσμο, καθώς αποκλείει από την παγκόσμια αγορά τους ρωσικούς υδρογονάνθρακες και άκρως σημαντικές πρώτες ύλες, με αποτέλεσμα να εκτοξεύονται οι τιμές τους στα ύψη.

Για ορισμένα είδη, άλλωστε, η ιλιγγιώδης άνοδος των τιμών οφείλεται και πάλι σε σφάλματα του Τούρκου προέδρου πέραν

της νομισματικής πολιτικής. Στην προσπάθειά του να δημιουργήσει μια γενιά θεοσεβούμενων νέων Τούρκων πιστών στις ισλαμικές παραδόσεις και στον μουσουλμανικό τρόπο ζωής, ο Τούρκος πρόεδρος έχει αυξήσει επανειλημμένους τους φόρους στα αλκοολούχα ποτά όπως το rakı, το ούζο και το αψέντι. Το αποτέλεσμα είναι ότι μία μπιρίτσια από αυτά τα ποτά από 7 τουρκικές λίρες που κόστιζε προ εικοσαετίας, όταν πήρε το τίμημα της Τουρκίας ο Ερντογάν, σήμερα κοστίζει 249 τουρκικές λίρες, ποσό αντιστοίχο των 17 δολαρίων. Την ίδια στιγμή, το προεδρικό ζεύγος ζει μια επιφανειακά συγκρατημένη ζωή πίνοντας τσάι, που και πάλι, όμως, τείνει να γίνει οικονομικά απρόσφορο για την πλειονότητα των τουρκικών νοικοκυριών.

Bloomberg, Ahvalnews

Εκτινάχθηκαν στα 65,1 δισ. δολ. οι πωλήσεις στην αγορά τέχνης

Αυξήθηκαν το 2021 κατά 29% σε σύγκριση με το 2020

Τεράστια ανάπτυξη γνώρισε η αγορά τέχνης κατά την παρελθούσα χρονιά, δείχνοντας πόσο θωρακισμένη είναι απέναντι σε κρίσιμες καταστάσεις, όπως η πανδημία, ο πληθωρισμός και η συμφόρηση στο σύστημα προμηθευτικής αλυσίδας. Το 2021 αυξήθηκαν οι πωλήσεις κατά 29% σε σύγκριση με το 2020, αγγίζοντας τα 65,1 δισ. δολάρια, όπως αναφέρεται στη σχετική έκθεση για την παγκόσμια αγορά έργων τέχνης της UBS. Καταγράφεται, πάντως, αύξηση σε κάθε επιμέρους πεδίο της αγοράς αυτής, από τις δια-

Την πρωτιά εξακολουθούν να έχουν οι ΗΠΑ με 28 δισ. δολάρια, ενώ στη δεύτερη θέση βρίσκεται η Κίνα με πωλήσεις 13,4 δισ.

κοσμητικές τέχνες έως τη σύγχρονη τέχνη και τις ψηφιακές δημιουργίες, ενώ η μέση δαπάνη των ιδιωτών συλλεκτών εκτινάχθηκε από 72.000 δολάρια το 2019 σε 274.000 δολάρια πέρυσι. Την πρωτιά στις πωλήσεις εξακολουθούν να έχουν οι Ηνωμένες Πολιτείες. Μέσα σε ένα χρόνο και μόνο αυτές ανήλθαν σε 28 δισ. δολάρια, όπως αναφέρεται σε δημοσίευμα του ειδησιογραφικού πρακτορείου Bloomberg. Στη δεύτερη θέση βρίσκεται η Κίνα, όπου οι πωλήσεις ανήλθαν σε 13,4 δισ., με το Ηνωμένο Βασίλειο να ακολουθεί. Αξίζει να υ-

Το 2019 μια μέση δαπάνη σε έργα τέχνης, αντικείμενα διακοσμητικής τέχνης και αντικείμενα διαμορφωνόταν σε 72.000 δολάρια, αλλά το 2021 υπήρξε θεαματική αύξηση 281%, μια και η μέση δαπάνη ανήλθε σε 274.000 δολάρια.

πενθυμίσουμε πως το 2019, δηλαδή προτού ξεσπάσει η πανδημία του κορωνοϊού, οι πωλήσεις έργων τέχνης κάθε είδους είχαν παγκοσμίως ανέλθει στα 64,1 δισ. δολάρια, βάσει προηγούμενων εκθέσεων, ενώ το 2020 καταβυθίστηκαν 22% στα 50,1 δισ. δολάρια.

Η εικόνα της αγοράς αυτής συγχροτείται από τα ίδια τα δημοσιευμένα στοιχεία των οίκων δημοπρασιών, αλλά οι συντάκτες της έκθεσης της UBS βασίζονται σε μέγιστο βαθμό και στις πωλήσεις από ιδιώτες μεσολαβητές, τις οποίες και οι ίδιοι ανα-

φέρουν, αλλά και από συλλέκτες. Οπέρ σημαίνει με απλά λόγια πως τα στοιχεία δεν είναι δυνατόν να διασταυρωθούν. Τα δεδομένα από τους πωλητές έργων τέχνης συγκεντρώθηκαν μέσω δύο ερευνών το 2021, από όπου προέκυψαν 1.475 απαντήσεις, που ήταν δυνατόν να χρησιμοποιηθούν. Με αυτά κατά νου, οι μεσολαβητές επισημαίνουν πως το παρελθόν έτος διέθεσαν προς πώληση αντικείμενα τέχνης και αντικείμενα αξίας 34,7 δισ. δολαρίων, ενώ οι πράξεις είχαν μια αύξηση κατά 18%. Επίσης, το 55% των ανθρώπων αυτών τόνισαν ότι οι πωλήσεις τους απέβη-

σαν πολύ πιο επικερδείς από τις αντίστοιχες που είχαν το 2020, ενώ ένα 24% ανέφερε πτώση εσόδων. Μεγαλύτερο βαθμό προθυμίας να συμμετάσχουν στις έρευνες έδειξαν ιδιώτες. Περί τους 2.339 συλλέκτες με μεγάλη οικονομική επιφάνεια έδωσαν απαντήσεις, και μάλιστα ενθουσιώδεις. Το 2019 μια μέση δαπάνη σε έργα τέχνης, αντικείμενα διακοσμητικής τέχνης και αντικείμενα διαμορφωνόταν στα 72.000 δολάρια, αλλά το 2021 υπήρξε θεαματική αύξηση 281%, μια και η μέση δαπάνη είχε φθάσει στα 274.000 δολάρια. Ελαφρώς πάνω από το ένα τρίτο των ιδιωτών συλλεκτών τόνισε πως είχε ξοδέψει άνω του ενός εκατομμυρίου δολαρίων.

Με δεδομένο ότι πολλοί οίκοι δημοπρασιών έχουν ήδη δημοσιοποιήσει τα αθροιστικά ετήσια στοιχεία τους, η επιτυχία τους μπορεί να μην προκαλεί μεγάλη έκπληξη, δεν παύει όμως να είναι ενθαρρυντική. Το 2021 οι παγκόσμιες πωλήσεις των οίκων δημοπρασιών είχαν ενισχυθεί σε ποσοστό 47% εν συγκρίσει με το 2020 και έφθασαν στα 26,3 δισ. δολάρια. Η αγορά των οίκων αυτών κυριαρχείται από τη μεταπολεμική και τη σύγχρονη τέχνη, ενώ η εν λόγω κατηγορία αποτιμάται σε αξία πωλήσεων 6,7 δισ. δολαρίων και αντιστοιχεί στο 55% των συνολικών. Τέλος αξίζει να αναφερθεί πως στην πλειονότητά τους όσοι δραστηριοποιούνται στο πεδίο είναι πολύ αισιόδοχοι για το 2022, το 53% των συλλεκτών θα εξακολουθήσει να δαπανά, ενώ το 62% των πωλητών προβλέπει βελτιωμένες πωλήσεις.

Πάνω από 7.000 θέσεις εργασίας χάθηκαν στο City μετά το Brexit

Περισσότερες από 7.000 θέσεις εργασίας του χρηματοπιστωτικού κλάδου έχουν μετατοπιστεί από το Ηνωμένο Βασίλειο, και συγκεκριμένα το Λονδίνο, προς άλλες ευρωπαϊκές χώρες ως αποτέλεσμα της εξόδου του πρώτου από την Ε.Ε., δηλαδή πάρα πολύ λιγότερες από τις προκαταρκτικές εκτιμήσεις. Τα σχετικά προκύπτουν από τα στοιχεία της εταιρείας συμβούλων EY, η οποία και παρακολουθεί τις εξελίξεις σε αυτό το πεδίο. Εν τω μεταξύ, όπως αναφέρει και σχετικό δημοσίευμα του Bloomberg, ο αριθμός των θέσεων αυτών είναι κατά πολύ μικρότερες από τις αρχικές ογκώδεις προβλέψεις για τη σοβαρή απώλεια στον κλάδο. Τους μήνες μετά το δημοψήφισμα του 2016 αποχώρησαν σχεδόν 12.500 άτομα, ενώ από τότε έως τον Δεκέμβριο ο αριθμός περιορίστηκε στις 7.400 θέσεις. Αξίζει να αναφερθεί ότι το 2016 η εταιρεία συμβούλων και φοροτεχνικών υπηρεσιών PwC σε σχετική της έκθεση, που είχε παραγγείλει η ένωση εταιρειών του κλάδου TheCityUK, υπολόγιζε ότι θα κινδύνευαν από την έξοδο της Βρετανίας έως και 100.000 θέσεις εργασίας. Την ίδια χρονιά, μια άλλη εταιρεία συμβούλων, η Oliver Wyman, είχε κάνει λόγο για 40.000, και δύο χρόνια αργότερα, το 2018, το ινστιτούτο Μπρίγκελ υπέθετε πως ο τομέας των τραπεζών θα έχανε 10.000 θέσεις και 20.000 αντιστοίχους ο κλάδος χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Μικρότερης κλίμακας αποδείχθηκε και η απομάκρυνση κεφαλαίων από το Λονδίνο σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις, καθώς 24 εταιρείες είχαν δημοσιώς δηλώσει ότι θα μετακινούσαν περιουσιακά τους στοιχεία ελαφρώς άνω του 1,3 τρισεκατομμυρίου στερλινών/1,7 τρισεκατομμυρίου δολαρίων από τη Βρετανία στην Ε.Ε. μετά το δημοψήφισμα. Αυτός ο αριθμός μέσα στους τελευταίους 18 μήνες δεν μεταβλήθηκε, σύμφωνα με την EY, αν και η σχετική έκθεσή της δεν έχει καταγράψει πόσες νέες θέσεις έχει απολέσει το City του Λονδίνου εξαιτίας του νέου του καθεστώτος εκτός Ευρω-

Μικρότερης κλίμακας αποδείχθηκε η απομάκρυνση κεφαλαίων από το Λονδίνο σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις.

Είναι πολύ λιγότερες από τις αρχικές προβλέψεις για απώλειες έως και 100.000 θέσεων.

παϊκής Ενωσης. Το Δουβλίνο παραμένει ο δημοφιλέστερος προορισμός για νέους κόμβους δραστηριοτήτων ή γραφείων, ενώ 36 επιχειρήσεις χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ανακοίνωσαν την πρόθεσή τους να μεταφέρουν εκεί προσωπικό ή λειτουργίες.

Στη δεύτερη θέση, τέλος, βρίσκεται το Λουξεμβούργο, όπου μετακινήθηκαν 29 μονάδες συνολικά, στην τρίτη θέση η Φρανκφούρτη με 23 και στην τέταρτη θέση το Παρίσι με 21.

BLOOMBERG

21
δισ. ευρώ

Εχουν καταβάλει οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Ρωσία για την αγορά ορυκτών καυσίμων από την ημέρα της εισβολής έως τις 28 Μαρτίου, δηλαδή 636 εκατ. ημερησίως. Ως αποτέλεσμα το ρούβλι έχει ανακάμψει από την αρχική του κατάρρευση, που έφτασε το 70%, και προσεγγίζει πλέον την προ εισβολής ισοτιμία.

40%

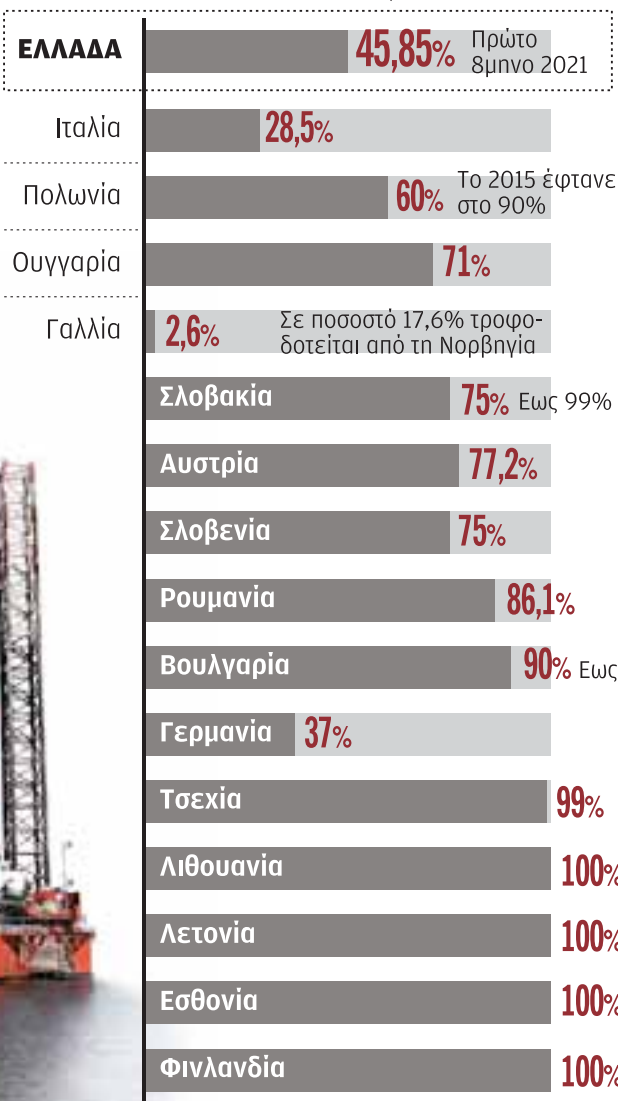
Είναι το ποσοστό των κρατικών εσόδων της Ρωσίας που προέρχεται από τις εξαγωγές ενέργειας. Χωρίς την εισροή των πόρων αυτών η προσπάθεια κάλυψης των μισθολογικών υποχρεώσεων του ρωσικού Δημοσίου «θα οδηγήσει σε υπερπληθωρισμό», επισημαίνει η ανάλυση του Ισπανού οικονομολόγου και ευρωβουλευτή Λουίς Γκαριτσάνο και του ερευνητή Λούκατς Ρέιτσελ.

74%

Είναι το ποσοστό των ρωσικών εξαγωγών αερίου που κατευθύνθηκε πέρυσι στις ευρωπαϊκές χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ. Σε αντίθεση μάλιστα με το πετρέλαιο, όπου το αντίστοιχο ποσοστό είναι 49%, θα είναι πολύ δύσκολο για τη Ρωσία να βρει άλλους αγοραστές για το αερίο της, καθώς δεν υπάρχουν οι υποδομές (αγωγοί, τερματικοί σταθμοί) για τη μεταφορά του.

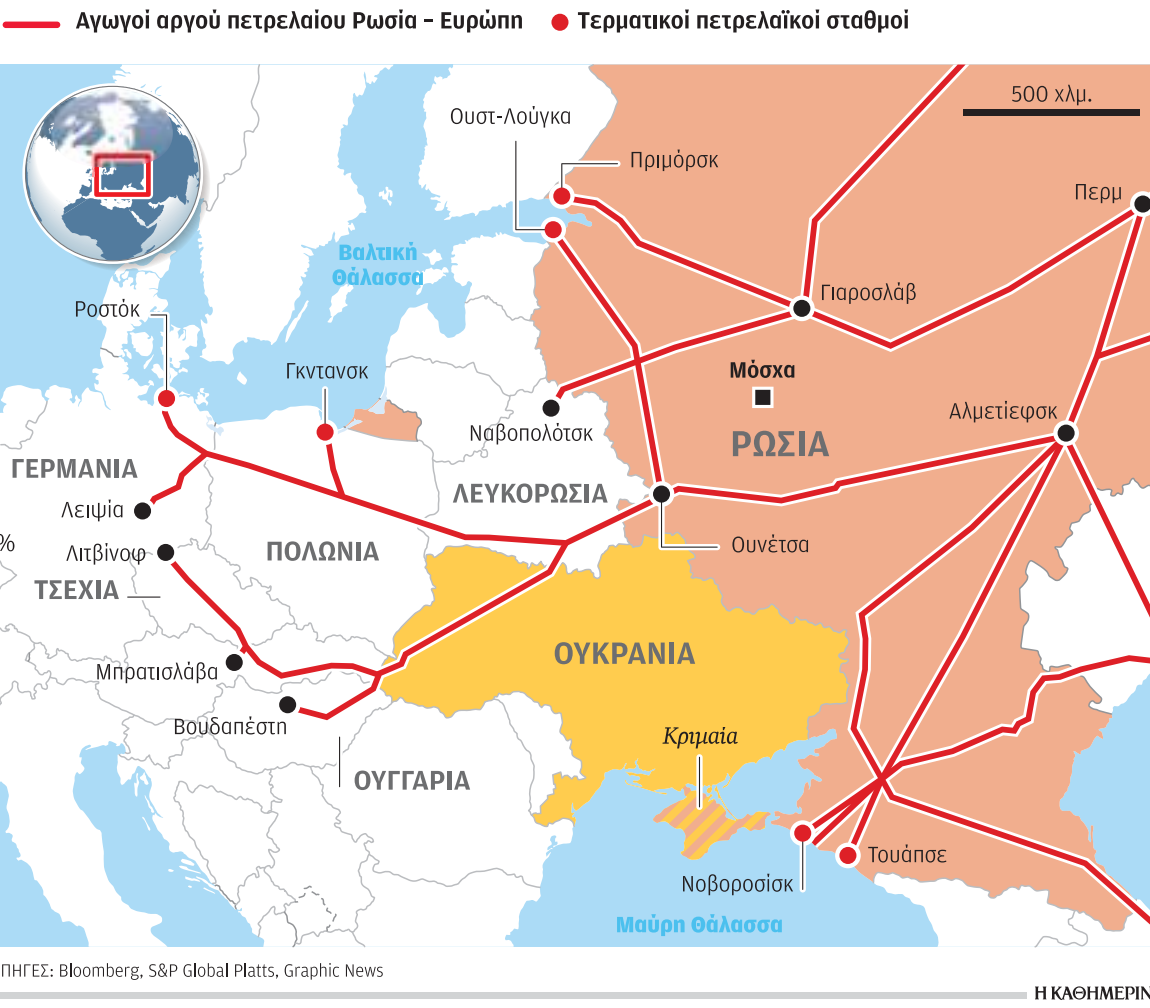
Εισαγωγές από τη Ρωσία ως % ποσοστό του συνόλου των εισαγωγών τους στο καύσιμο

Εξάρτηση
ευρωπαϊκών
χωρών
από το ρωσικό
φυσικό αέριο

Ρωσικές ροές πετρελαίου προς την Ευρώπη

Περισσότερα από 2,3 εκατ. βαρέλια ρωσικού αργού πετρελαίου –αξίας 75 δισ. δολαρίων τον χρόνο– ρέουν καθημερινά προς τα δυτικά μέσω δικτύου αγωγών και λιμένων. Κάθε διαταραχή θα έπληττε τη Μόσχα και την Ευρώπη.

Δίκτοπο μαχαίρι το ενδεχόμενο νέων κυρώσεων

Το κόστος ενός ευρωπαϊκού αποκλεισμού των ρωσικών καυσίμων είναι μεγάλο και για τις δύο πλευρές

Τον ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Το πιο σημαντικό ρήγμα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την αντιμετώπιση της ρωσικής εισβολής αφορά την επιβολή εμπάργκο στα ρωσικά ορυκτά καύσιμα. Την περασμένη εβδομάδα η Πολωνία –από τους βασικούς υποστηρικτές, μαζί με τις χώρες της Βαλτικής, του εμπάργκο– αποφάσισε να κινηθεί μονομερώς: ανακοίνωσε ότι έως τον Μάιο θα τερματίσει τις εισαγωγές άνθρακα από τη Ρωσία και ότι έως το τέλος του χρόνου θα μπεντίνει και τις εισαγωγές πετρελαίου και αερίου.

Πόσο επικτό όμως είναι για άλλες, πιο

εξαρτημένες από τη Ρωσία οικονομίες της Ε.Ε. να κάνουν το ίδιο; Και πόσο εξαρτημένη είναι η ίδια η Ρωσία από τις εξαγωγές της στην Ευρώπη; Την περασμένη εβδομάδα, ο Ισπανός οικονομολόγος και ευρωβουλευτής Λουίς Γκαριτσάνο και ο Λούκατς Ρέιτσελ, μεταδιδακτορικούς ερευνητές στο Princeton, δημοσίευσαν μια σύντομη ανάλυση για το ζήτημα αυτό. Οι συντάκτες της ανάλυσης παρομοιάζουν το ισχύον καθεστώς των κυρώσεων με «σφουγγάρισμα με τη βρύση ανοικτή».

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παραθέτουν, οι χώρες της Ε.Ε. έχουν καταβάλει 21 δισ. ευρώ στη Ρωσία για την αγορά ορυκτών καυσίμων από την ημέρα της ει-

Το 46% των εισαγωγών αερίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2021 προήλθε από τη Ρωσία.

σβολής έως τις 28 Μαρτίου (636 εκατομμύρια ημερησίως). Ως αποτέλεσμα, εξηγούν, το ρούβλι έχει ανακάμψει από την αρχική του κατάρρευση, που έφτασε στο 70%, και προσεγγίζει πλέον –έστω τεχνητά υποστηριζόμενο– την προ εισβολής ισοτιμία. Ιστορικά, σημειώνουν ο Γκαριτσάνο και ο Ρέιτσελ, η Ρωσία βασίζεται στις εξαγωγές

ενέργειας για το 40% των κρατικών εσόδων της (το 2021 ήταν 35%). Χωρίς την εισροή αυτών των πόρων, εξηγούν, η προσπάθεια κάλυψης των μισθολογικών υποχρεώσεων του ρωσικού δημοσίου «θα οδηγήσει σε υπερπληθωρισμό». Η εξάρτηση της Ευρώπης από το ρωσικό αέριο είναι πολύ μεγάλη. Το 2021, το 46% των εισαγωγών αερίου της Ε.Ε. προήλθε από τη Ρωσία.

Για διαφορετικούς λόγους, χώρες όπως η Γερμανία, η Σλοβακία, η Ουγγαρία, η Βουλγαρία, η Αυστρία και η Ιταλία είναι ιδιαίτερα ευάλωτες. Σύμφωνα με πρόσφατη ανάλυση εννέα οικονομολόγων στο επιστημονικό περιοδικό της πρωτοβουλίας ECONtribute (των Πανεπιστημίων της

Βόννης και της Κολωνίας), το πλήγμα για τη γερμανική οικονομία από την πλήρη διακοπή των ενεργειακών εισαγωγών από τη Ρωσία θα κυμανθεί μεταξύ 0,5-3 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εκτιμά ότι στο χειρότερο σενάριο της δραστηφικής περιόδου των ρωσικών εισαγωγών, ο ρυθμός μεγέθυνσης του ΑΕΠ της Ευρωζώνης θα μειωθεί κατά 1,4 ποσοστιαίες μονάδες. Η Goldman Sachs, σε περίπτωση μπενδινισμού των ρωών αερίου από τη Ρωσία, προβλέπει ότι η ανάπτυξη θα είναι χαμηλότερη κατά 2,2 ποσοστιαίες μονάδες στην Ευρωζώνη, κατά 2,6 μονάδες στην Ιταλία και κατά 3,4 μονάδες στη Γερμανία.

Βουτιά 40% του ΑΕΠ της Ρωσίας εάν χάσει την Ε.Ε.

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία για τα αποθέματα αερίου (του AGSI), το ποσοστό πληρότητας στους χώρους αποθήκευσης είναι 12,99% στην Αυστρία και 13,17% στο Βέλγιο. Κάτω από το 20% είναι επίσης στη Βουλγαρία, την Κροατία, τη Ρουμανία και την Ουγγαρία. Ηδν την περασμένη εβδομάδα η Γερμανία και η Αυστρία έκαναν τα πρώτα βήματα στην ενεργοποίηση σχεδίων εκτάκτου ανάγκης για την αντιμετώπιση πιθανής διακοπής στις ρωσικές εξαγωγές.

Ωστόσο η εξάρτηση της Ρωσίας από

τις εξαγωγές αερίου στην Ευρώπη είναι ακόμα μεγαλύτερη. Σύμφωνα με το Energy Information Administration των ΗΠΑ, το 74% των ρωσικών εξαγωγών αερίου πέρυσι κατευθύνθηκε στις ευρωπαϊκές χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ. Σε αντίθεση μάλιστα με το πετρέλαιο, όπου το αντίστοιχο ποσοστό είναι 49%, θα είναι πολύ δύσκολο για τη Ρωσία να βρει άλλους αγοραστές για το αερίο της, καθώς δεν υπάρχουν οι υποδομές (αγωγοί, τερματικοί σταθμοί) για τη μεταφορά του. Σύμφωνα με τον Ρόμπιν Μπρούκς, επικεφαλής οικονομολόγο του IIF, ένα ευρωπαϊκό εμπάργκο στα ρωσικά ορυκτά καύσιμα θα οδηγήσει σε αβυσσολέα πτώση του ρωσικού ΑΕΠ, κατά περισσότερο από 40% το 2022.

Οι εισαγωγές αερίου από τη Ρωσία πέρυσι έφθασαν τα 155 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα (bcm). Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, νέες αιολικές και ηλιακές μονάδες μπορούν ήδη φέτος να αντικαταστήσουν 20 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα ρωσικών εισαγωγών, ενώ η μείωση του θερμοστάτη σε σπίτια και γραφεία κατά ένα βαθμό Κελσίου θα ε-

ξοικονομούσε άλλα 10 bcm. Η περιστολή της βιομηχανικής παραγωγής θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά στη μείωση της ζήτησης (π.χ. με αύξηση προσωρινά των εισαγωγών σε τομείς όπως ο χάλυβας και τα χημικά προϊόντα). Οι ΗΠΑ εν τω μεταξύ, σε σύμπραξη με άλλους διεθνείς εταιρείους της Ε.Ε., δεσμεύθηκαν πρόσφατα για την προμήθεια επιπλέον 15 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων υδρογονομένου αερίου φέτος (πέρυσι οι ΗΠΑ εξήγαγαν στην Ε.Ε. 22 bcm). Ο Γκέοργκ Ζάκιαν, senior fellow του Bruegel σε θέματα ενέργειας, ανέφερε

σε workshop του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που διοργάνωσε ο Λ. Γκαριτσάνο ότι αν οι εισαγωγές υδρογονομένου φυσικού αερίου (LNG) συνεχιστούν στους ρυθμούς των τελευταίων εβδομάδων, θα ξεπεράσουν κατά 100 bcm τα επίπεδα του 2021 –καλλίπτοντας περίπου τα 2/3 των ρωσικών εισαγωγών. Παραδέχθηκε ωστόσο ότι είναι δύσκολο να συντηρηθούν οι ρυθμοί αυτοί και ότι πιο ρεαλιστικός στόχος είναι οι αυξημένες εισαγωγές LNG να αναπληρώσουν τις μισές περυσινές εισαγωγές από τη Ρωσία.

Το απαγορευτικό για το πετρέλαιο

Η επιβολή εμπάργκο στο ρωσικό πετρέλαιο θα είχε ως αποτέλεσμα να πρέπει να αναπληρώνονται τρία εκατομμύρια βαρέλια ημερησίως αργού πετρελαίου και ένα εκατομμύριο βαρέλια πετρελαιοειδών. Η ενεργειακή παραγωγική ικανότητα του ΟΡΕΚ φτάνει τα 4 εκατομμύρια βαρέλια ημερησίως, δεδομένου το οποίο συμβάλλει στις δυνατότητες αντικατάστασης αλλά και ασκεί καθοδική πίεση στις τιμές. Η διακοπή τροφοδοσίας ρωσικού πετρελαίου θα συνεπάγετο τρεις βασικές προκλήσεις, σύμφωνα με τους ειδικούς που συμμετείχαν στο workshop του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: την αντιστροφή των ενδοευρωπαϊκών ροών από τη Δυτική προς την Ανατολική Ευρώπη (επί του παρόντος το πετρέλαιο εισάγεται από λιμάνια στη Βαλτική και τη Μαύρη Θάλασσα και από εκεί μεταφέρεται δυτικά)· την προσαρμογή των ευρωπαϊκών διυλιστηρίων σε άλλα είδη αργού πετρελαίου· και την αντικατάσταση εισαγωγών

διυλισμένων ρωσικών προϊόντων (π.χ. ντίζελ) από άλλες χώρες ή την αυξημένη δραστηριότητα διύλισης εντός της Ε.Ε. Για τη Ρωσία, ωστόσο, η προσαρμογή θα είναι ακόμα πιο δύσκολη. Οι δυνατότητες αύξησης των εξαγωγών προς την Ασία είναι περιορισμένες τόσο λόγω των υποδομών και του κόστους μεταφοράς

διά θαλάσσης, όσο και επειδή τα διυλιστήρια π.χ. της Κίνας δεν είναι προσαρμοσμένα στην επεξεργασία ρωσικού αργού. Υπενθυμίζεται ότι το πετρέλαιο και τα πετρελαιοειδή αποτελούν με διαφορά το σημαντικότερο έσοδο για τη ρωσική οικονομία, αποφέροντας ποσά τριπλάσια από το αέριο. Αντίστοιχα, οι εισαγωγές άνθρακα μπορούν να αντικατα-

σταθούν από αύξηση της χρήσης των κοιτασμάτων που υπάρχουν εντός της Ε.Ε. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα αύξησης των εισαγωγών από χώρες όπως η Αυστραλία, η Νότια Αφρική, η Κολομβία, η Ινδία αλλά και η Κίνα.

Πληρώνουν ευρώ, εισπράττουν ρούβλια

Την Παρασκευή, εν τω μεταξύ, εξέπνευσε η διορία του Βλαντιμίρ Πούτιν προς «μη φιλικές χώρες» για πληρωμή σε ρούβλια για τις αγορές ρωσικού αερίου. «Αν αυτές οι πληρωμές δεν γίνουν, θα το θεωρήσουμε μη τήρηση των υποχρεώσεων του αγοραστή, με όλες τις συνεπακόλουθες συνέπειες», είπε ο Ρώσος πρόεδρος την Πέμπτη. Η ρωσική πλευρά επέμενε ότι οι Ευρωπαίοι θα έπρεπε να ανοίξουν λογαριασμούς σε ρούβλια σε ρωσικές τράπεζες, διαφορετικά κινδύνευαν με διακοπή της τροφοδοσίας (η περίοδος χάριτος για πληρωμές αερίου είναι συνήθως 20 ημέρες).

Χώρες όπως η Γερμανία και η Γαλλία αντέδρασαν άμεσα την Πέμπτη, επιμένοντας ότι θα συνεχίσουν να πληρώνουν σε ευρώ, όπως ορίζεται από τις σχετικές συμβάσεις.

Μένει να φανεί πώς η Ρωσία θα εφαρμόσει το νέο διάταγμα, που προβλέπει ότι οι αγοραστές θα

έχουν δύο λογαριασμούς στη ρωσική τράπεζα που θα διεκπεριαιάνει τη συναλλαγή: έναν σε ξένο νόμισμα στο οποίο θα καταβάλλουν το ποσό για την αγορά και έναν σε ρούβλια, στα οποία θα έχει μετατραπεί το ποσό αγοράς από την τράπεζα. Η αγορά θα επισημοποιείται με την κατάθεση στον δεύτερο λογαριασμό. Το μέτρο στερείται οικονομικής λογικής: ούτως ή άλλως η Gazprom είναι υποχρεωμένη να μετατρέπει σε ρούβλια το 80% των εσόδων της σε ξένο συνάλλαγμα.

Αναλυτές θεωρούν ότι η κίνηση είναι μια απόπειρα του Πούτιν να δείξει ότι μπορεί να επιβάλει τη θέλησή του στην Ευρώπη.

Αναλυτές θεωρούν ότι η κίνηση είναι μια απόπειρα του Πούτιν να δείξει ότι μπορεί να επιβάλει τη θέλησή του στην Ευρώπη. Ωστόσο, η αβεβαιότητα γύρω από την εφαρμογή του –και ειδικά η ανησυχία για την πιθανότητα να οδηγήσει σε παράκαμψη των κυρώσεων κατά της Ρωσίας– ενισχύει το κίνητρο των Ευρωπαίων αγοραστών να αναζητήσουν εναλλακτικές πηγές προμήθειας.

Αναλυτές θεωρούν ότι η κίνηση είναι μια απόπειρα του Πούτιν να δείξει ότι μπορεί να επιβάλει τη θέλησή του στην Ευρώπη. Ωστόσο, η αβεβαιότητα γύρω από την εφαρμογή του –και ειδικά η ανησυχία για την πιθανότητα να οδηγήσει σε παράκαμψη των κυρώσεων κατά της Ρωσίας– ενισχύει το κίνητρο των Ευρωπαίων αγοραστών να αναζητήσουν εναλλακτικές πηγές προμήθειας.

Στηρίζουμε το πρόγραμμα
“Μαθητική Επιχείρηση”

ΑΝΑΛΥΣΗ

Τα στρατηγικά αποθέματα πετρελαίου δεν αρκούν...

Των **ΝΟΑ ΜΠΡΑΟΥΝΓΚ** και **ΤΙΜΟΘΙ ΓΚΑΡΠΤΝΕΡ** / REUTERS

Οι χώρες με την υψηλότερη κατανάλωση πετρελαίου ίσως να διαπιστώσουν ότι τα βασικά τους εργαλεία για την καταπολέμηση της ανόδου των τιμών του εμπορεύματος αποδεικνύονται ανεπαρκή, ώστε να κατευνάσουν τις αγορές που διψούν για προμήθειες από τη Ρωσία, αφ' ης στιγμής εισέβαλε στην Ουκρανία. Τα εργαλεία αυτά είναι η αποδέσμευση στρατηγικών αποθεμάτων. Η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας (IEA) των 31 μελών, που εκπροσωπεί τα βιομηχανικά κράτη πλν της Ρωσίας, συντόνισε την τέταρτη οργανωμένη αποδέσμευση αποθεμάτων στην ιστορία της την 1η Μαρτίου και συνίστατο σε 60 εκατ. βαρέλια αργού. Ήταν, με τα τότε δεδομένα, η μεγαλύτερη. Οι Ηνωμένες Πολιτείες εξετάζουν τώρα ακόμα μία ανάλογη κίνηση έως και 180 εκατ. βαρελιών από τα στρατηγικά τους αποθέματα σε ορίζοντα μηνών, ώστε να αποκλιμακώσουν τον πληθωρισμό

Η δήλωση Μπάιντεν για μία ακόμη αποδέσμευση ποσοτήτων ώθησε ανοδικά τον «μαύρο χρυσό».

στις τιμές καταναλωτή για την ενέργεια, σύμφωνα με πηγές. Αλλά όσες κινήσεις διεκπεραιώθηκαν μέχρι στιγμής δεν κατόρθωσαν να ανακατίσουν την εκτίναξη των τιμών του πετρελαίου σε δυσθεώρητα ύψη, ουσιαστικά αποκάλυπτοντας την περιορισμένη δύναμη που έχουν τα αποθέματα επείγουσας ανάγκης να αντιμετωπίσουν προβλήματα μακροπρόθεσμων προμηθειών.

Τέτοια προβλήματα είναι όσα απορρέουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία, τη δυναμική κατανάλωτική ζήτηση και τους περιορισμούς στην παραγωγική ικανότητα σε άλλες πετρελαιοπαραγωγούς χώρες, οπότε δεν μπορούν να καλύψουν τα κενά. «Ιστορικά μιλώντας, η απελευθέρωση αποθεμάτων είχε μόνο προσωρινά αποκλιμακώσει τις τιμές πετρελαίου, ενώ στη συνέχεια σημειωνόταν άνοδος,

διότι η αγορά αντιδρούσε στο γεγονός της ανεπάρκειας προμηθειών», επισημαίνει ο Τζος Γιανγκ, διευθυντής επενδύσεων της Bison Interests. «Ενδεχομένως οι τιμές του "μαύρου χρυσού" θα ανέλθουν μετά την αρχική αναδίπλωση και στη συνέχεια τα αποθέματα πρέπει να καλυφθούν πιθανώς σε ακόμα υψηλότερες τιμές». Ορισμένες καταναλώτριες χώρες, συμπεριλαμβανομένων και των μεγαλύτερων όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, έχουν απαγορεύσει τις εισαγωγές πετρελαίου από τη Ρωσία, αφότου η τελευταία εισέβαλε στην Ουκρανία, ενώ η ίδια κάνει λόγο για «ειδική επίχειρηση».

Αποτέλεσμα ήταν να καταστούν ακόμα ανελαστικότερες οι παγκόσμιες αγορές, οι οποίες ήδη είχαν πληγεί από την αναθέρμανση της ζήτησης και τα όρια στην παραγωγή από τις χώρες-μέλη του ΟΠΕΚ. Η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας προβλέπει 3 εκατ. βαρέλια ημερησίως σε ρωσικό πετρέλαιο, ήτοι σχεδόν το 1/3 και πλέον των εξαγωγών της, να αποκλειστούν από την αγορά λόγω κυρώσεων. Συν τοις άλλοις, οι επαναλαμβανόμενες αποδεσμεύσεις αποθεμάτων κάνουν ισχνούς τους μηχανισμούς προστασίας της προσφοράς σε διεθνή κλίμακα. «Κάθε αποδέσμευση πιθανώς να επηρεάζει ολοένα και λιγότερο την αγορά εμπορευμάτων», παρατηρεί ο Τζον Πέιζι, διευθυντής της εταιρείας συμβούλων με έδρα το Χιούστον, Stratas Advisors. Η αναμενόμενη δήλωση του Αμερικανού προέδρου για ακόμα μία κίνηση ώθησε ανοδικά τον «μαύρο χρυσό», προκαλώντας και προβληματισμό ταυτόχρονα.

Τον Νοέμβριο η Ουάσιγκτον είχε επίσης υποσχεθεί να αποδεσμεύσει συντονισμένα με την Κίνα 50 εκατ. βαρέλια, ενώ συμμετείχαν και η Ινδία, η Ν. Κορέα, η Ιαπωνία και η Βρετανία. Η συμφωνία τους όμως δεν είχε ως αποτέλεσμα να ανακόψει την αναρρίκηση των τιμών πέραν των 100 δολαρίων το βαρέλι. Η δε δυνατότητα αποθήκευσης των κρατών του ΟΠΕΚ, τα περισσότερα εκ των οποίων ανήκουν στην ΙΕΑ, έφθασε 1,48 δισ. βαρέλια στα τέλη του 2021, δεικνώντας μείωση άνω των 100 εκατ. βαρελιών από το ρεκόρ του 2017. Κατά τους αναλυτές, τέλος, θα ήταν προτιμότερη η αποδέσμευση πετρελαίου σε μηνιαία βάση: η τράπεζα JP Morgan προτείνει στη Διεθνή Υπηρεσία Ενέργειας να δεσμευθεί για διοχέτευση 50 εκατ. βαρελιών τον μήνα ή και περισσότερο έως την εκπνοή του 2022.

Ρωσικά τάνκερ γίνονται «αόρατα» για να αποφύγουν τις κυρώσεις

Απενεργοποιούν συστήματα εντοπισμού για να κρύψουν τους προορισμούς τους

Εκουν παρέλθει τρεις εβδομάδες από την ημέρα που η Ουάσιγκτον επέβαλε εμπάργκο στο ρωσικό πετρέλαιο, μετατρέποντας την ενεργειακά πλούσια Ρωσία σε ένα είδος «παρία» της παγκόσμιας αγοράς πετρελαίου. Εκτοές πετρελαϊκές εταιρείες, οίκοι διαπραγματεύσεων, ναυτιλιακές και τράπεζες αποφεύγουν ό,τι έχει σχέση με τη Ρωσία και τους υδρογονάνθρακες της, ενώ διατυπώνονται σχεδόν καθημερινά εκτιμήσεις και προβλέψεις για τη συνεπακόλουθη ύφεση στη ρωσική οικονομία. Σύμφωνα όμως με σχετικό ρεπορτάζ του CNN, φαίνεται πως υπάρχουν πολλοί επίδοξοι αγοραστές του ρωσικού πετρελαίου, αλλά το εμπόριο διεξάγεται μέσα σε μια καλά μεθοδευμένη μυστικότητα. Ενώ ο πόλεμος στην Ουκρανία συνεχίζεται επί 35 ημέρες, τα ρωσικά δεξαμενόπλοια μοιάζει σαν να εξαφανίζονται όλο και συχνότερα, καθώς δεν καταγράφονται από τα συστήματα ανίχνευσης.

Όπως αναφέρει το αμερικανικό ειδησεογραφικό δίκτυο, τα ρωσικά δεξαμενόπλοια απενεργοποιούν επί αρκετές ώρες τους αναμεταδότες τους, το σύστημα δηλαδή με το οποίο είναι εξοπλισμένα για τον εντοπισμό τους σε περίπτωση κινδύνου και για την αποφυγή ατυχημάτων. Στόχος τους είναι να μην ανιχνευτούν, ώστε να αποφύγουν τις κυρώσεις. Πρόκειται για τακτική γνώριμη στους Αμερικανούς αξιωματικούς και τις αρμόδιες αρχές, για ένα είδος παραίτησης με σκοπό την αποφυγή των κυρώσεων. Από τη στιγμή που άρχισε ο πόλεμος στην Ουκρανία, αυτή η «σκοτεινή δραστηριότητα», όπως την αποκαλεί το CNN, έχει αυξηθεί κατά 600% σε σύγκριση με τα αντίστοιχα επεισόδια προ του πολέμου. Το αμερικανικό δίκτυο επικαλείται στοιχεία της εταιρείας προγνωστικών και μυστικών πληροφοριών Windward, ο διευθύνων σύμβουλος της οποίας αποκάλυψε ότι «έχει καταγραφεί μεγάλη αύξηση των ρωσικών δεξαμενόπλοιων

Είναι άγνωστο πού καταλήγουν 4,5 εκατ. βαρέλια ρωσικού πετρελαίου την ημέρα.

που απενεργοποιούν τους αναμεταδότες και τα συστήματα εντοπισμού τους» και υπογράμμισε πως «ο ρωσικός στόλος έχει αρχίσει να κρύβει τις συντεταγμένες του και τις εξαγωγές της χώρας».

Η Windward αναφέρει ειδικότερα πως την εβδομάδα μέχρι το Σάββατο 12 Μαρτίου κατεγράφησαν 33 περιστατικά «σκοτεινής δραστηριότητας» από ρωσικά δεξαμενόπλοια που μετέφεραν πετροχημικά και παράγωγα πετρελαίου. Σύμφωνα με την εν λόγω εταιρεία, που σημειωτέον χρησιμοποιεί συστήματα τεχνητής νοημοσύνης για να ανιχνεύει κινήσεις της βιομηχανίας θαλάσσιων μεταφορών, τα περισσότερα αυτά αντιπροσωπεύουν αύξηση κατά 236% σε σύγκριση με

Την εβδομάδα μέχρι το Σάββατο 12 Μαρτίου καταγράφηκαν 33 περιστατικά «σκοτεινής δραστηριότητας» από ρωσικά δεξαμενόπλοια που μετέφεραν πετροχημικά και παράγωγα πετρελαίου.

τον μέσο όρο μιας εβδομάδας των προηγούμενων 12 μηνών.

Οι διεθνείς κανόνες απαιτούν από πλοία και δεξαμενόπλοια να έχουν σε λειτουργία τους αναμεταδότες τους σχεδόν συνεχώς. Βεβαίως τα πλοία καταφεύγουν συχνά στην απενεργοποίηση των αναμεταδοτών και για λόγους ασφαλείας όταν διέρχονται από περιοχές στις οποίες υπάρχει κίνδυνος πειρατείας. Σύμφωνα, όμως, με τη Windward, είναι σαφές πως τώρα πρόκειται για πλοία που προσπαθούν να ξεφύγουν από τα ραντάρ. Ανάλογες συμπεριφορές έχουν καταγραφεί την προηγούμενη δεκαετία από δεξαμενόπλοια που μετέφεραν ιρανικό πετρέλαιο ή πετρέλαιο από τη Βενεζουέλα,

καθώς είχε επιβληθεί εμπάργκο στις δύο αυτές χώρες. Πως τονίζει ο Αντι Λίπου, πρόεδρος της συμβουλευτικής Lipow Oil Associates, «η Ρωσία ακολουθεί το παράδειγμα της Βενεζουέλας και του Ιράν, με μια μικρή διαφορά». Η διαφορά είναι ότι ο Λευκός Οίκος απαγόρευσε τις εισαγωγές ρωσικού πετρελαίου στις ΗΠΑ, αλλά όχι σε άλλες χώρες. Ωστόσο, οι εταιρείες δεν θέλουν να στιγματιστούν ως συνεργάτες της Ρωσίας και τελικά προκύπτει ένα ντε φάκτο εμπάργκο. «Θα ήταν καταστροφή στο επίπεδο των δημοσίων σχέσεων», επισημαίνει ο Ρόμπερτ Γόγκερ, αντιπρόεδρος της Mizuho Securities, ενώ ο Λίπου τονίζει πως οι ναυτιλιακές φορτίου δεν θέλουν να εντοπιστούν

μεταφέροντας ρωσικό πετρέλαιο, καθώς «θα μπουν σε μαύρη λίστα για μεγάλο χρονικό διάστημα και δεν θα μπορούν να δραστηριοποιηθούν πιθανώς ούτε στο μέλλον».

Μοιραία περιβάλλει μυστικότητα τον προορισμό αυτών των δεξαμενόπλοιων και του ρωσικού πετρελαίου που μεταφέρουν. Σύμφωνα με την εταιρεία δεδομένων της αγοράς ενέργειας Rystad Energy, είναι άγνωστο πού καταλήγουν 4,5 εκατ. βαρέλια ρωσικού πετρελαίου την ημέρα. Αναλυτές της αγοράς εκτιμούν, πάντως, πως ο προορισμός τους είναι τα διυλιστήρια της Κίνας και της Ινδίας, δύο ενεργοβόρων χωρών και πιστών πελατισσών του ρωσικού πετρελαϊκού κλάδου.

Στροφή σε έγκυρα μέσα ενημέρωσης

Η πανδημία και ο πόλεμος στην Ουκρανία αναθέρμανε το ενδιαφέρον του κόσμου για τις ειδήσεις και χάρις σε αυτό βελτιώθηκαν σημαντικά τα κέρδη των εφημερίδων Times και Sunday Times, που αποτελούν τμήμα της αυτοκρατορίας ΜΜΕ του Ρούπερτ Μέρτοκ υπό το εμπορικό σήμα News Corporation, όπως σχετικώς αναφέρει σε δημοσίευσμά της η βρετανική εφημερίδα The Guardian. Υπό ερώτηση, πάντως, τίθεται το εάν η συνθήκη αυτή δείχνει ότι οι εφημερίδες διαμόρφωσαν ένα επιτυχές επιχειρηματικό μοντέλο τελικά για τη νέα ψηφιακή εποχή ή απλώς είναι μια εφάπαξ αναλαμπή στη μάχη επιβίωσης με τους τεχνολογικούς κολοσσούς. Ειδικότερα, την περασμένη εβδομάδα, οι Times και Sunday Times ανακοίνωσαν διπλασιασμό των λειτουργικών κερδών τους στα υψηλότερα επίπεδά τους από το 1990, ενώ η Sun, κάποτε παραγωγός υψηλών εσόδων για τον ό-

Οι Times και Sunday Times ανακοίνωσαν διπλασιασμό των λειτουργικών κερδών τους στα υψηλότερα επίπεδά τους από το 1990.

μιλο και νυν θύμα της ψηφιακής εποχής, απέχει μόλις 1 εκατομμύριο στερλίνες για να επανέλθει σε λειτουργικά κέρδη πρώτη φορά τα τελευταία δέκα χρόνια. Η μητρική εταιρεία των εν λόγω εφημερίδων, τώρα, News Corporation, της οποίας από το 2019 και μέχρι σήμερα η χρηματοπιστωτική αξία της διπλασιάστηκε στα 9,9 δισ. στερλίνες, έρχεται να προστεθεί στη χορεία των ομίλων του κλάδου που «επιφελήθηκαν» από τις τελευταίες εξελίξεις και αύξησαν

Οι εφημερίδες Financial Times και Guardian είδαν να ξεπερνούν εκάστη το ένα εκατομμύριο συνδρομητές των ψηφιακών τους εκδόσεων.

τα έσοδά τους. Οι αναγνώστες διψούν να ενημερωθούν για τα τεκταίνοντα σε μια περίοδο μεγάλης αβεβαιότητας και οπτεύουν κατά χιλιάδες να αντλήσουν πληροφορίες από τα αξιόπιστα μέσα ενημέρωσης.

Στις ΗΠΑ

Αντιστοίχως η αμερικανική εφημερίδα The New York Times εξασφάλισε τα 10 εκατομμύρια συνδρομητών, που είχε στόχο, τρία χρόνια νωρίτερα, παρά

το ότι μερικούς ευεργετήθηκε και από την απόκτηση της Athletic. Πρόκειται για συνδρομητική υπηρεσία αθλητικής ειδησεογραφίας, την οποία εξαγόρασε η εφημερίδα αντί 550 εκατ. δολαρίων (420 εκατ. στερλινών), ενώ η διευθύνουσα σύμβουλος της, Μέρεντιθ Κόππ Λεβίν, δήλωσε ότι το 2021 ήταν «έδω και σειρά ετών—η πιο κερδοφόρος χρονιά. Αναλόγως και οι εφημερίδες Financial Times και Guardian είδαν να ξεπερνούν εκάστη το ένα εκατομμύριο

συνδρομητές των ψηφιακών τους εκδόσεων. «Ένα από τα θετικά αυτής της αναζήτησης ενημέρωσης και ειδήσεων είναι πως ανανέωσε την εμπιστοσύνη του κλάδου των ΜΜΕ ως προς το ότι έχει ένα ρόλο να διαδραματίσει, ένα σκοπό να επιτελέσει και μια κοινότητα ανθρώπων προετοιμασμένη να τον αξιολογήσει», επισημαίνει ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας συμβούλων και ερευνών Enders Analysis, Ντάγκλας Μακάμπι. «Κάθε συζήτηση είχε ως θέμα τη μάχη με την Google, αλλά τώρα πλέον το πθικό είναι ακμαίο. Για πρώτη φορά τα στελέχη των εφημερίδων μπορούν να διακρίνουν, να φανταστούν και να περιγράψουν ένα ψηφιακό μέλλον».

Βέβαια, όσον αφορά τις διαφημιστικές δαπάνες, παραμένουν τρομακτικοί ανταγωνιστές οι όμιλοι Google και Meta, η μητρική των Facebook και Instagram. Το τρέχον έτος, οι δύο κολοσσοί της Σίλικον Βάλεϊ θα αποκομίσουν στη Βρετανία ποσό άνω των 16 δισ. στερλινών από διαφημίσεις, ήτοι το 63% της συνολικής αγοράς. Αθροιστικά τώρα η αγορά της διαφήμισης για τις εφημερίδες της χώρας, είτε ως έντυπα είτε ως ιστοσελίδες, θα ανέλθει σε 1,5 δισ. λίρες, σύμφωνα με την GroupM. Παρά ταύτα, έχουν υπάρξει τεκτονικές αλλαγές, μιας και οι ρυθμιστικές αρχές ένηνεν και ένηνεν τον Αταντικό εστιάζουν στο να διαμορφώσουν ένα πλαίσιο δικαίου ανταγωνισμού ανάμεσα στα παραδοσιακά και στα ψηφιακά ΜΜΕ.

Τέλος, η News Corporation έχει δημοσίως δηλώσει πως έχει έλθει σε μεγάλες συμφωνίες για τη χρήση του ειδησεογραφικού της περιεχομένου, ενώ Google και Facebook δεσμεύονται να διαθέσουν η κάθε μια ένα δισ. δολ. ετησίως προς τους ομίλους ΜΜΕ την επόμενη τριετία για την αναδημοσίευση ειδήσεωv.

Οι Ιταλοί διστάζουν να ξοδέψουν χρήματα για πασχαλινά ταξίδια

Το 2021 έκλεισαν 4.116 επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα στην Ιταλία, ενώ πάνω από 1.000 βρίσκονταν στην περιοχή της Ρόμης. Και η κρίση, δυστυχώς, συνεχίζεται, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει σε δημοσίευσμά της η Deutsche Welle. Συνολικά, για το καθολικό Πάσχα, σε δύο εβδομάδες από τώρα, είχαν προγραμματίσει να ταξιδέψουν (στην Ιταλία και στο εξωτερικό) οκτώ εκατομμύρια πολίτες. Μέχρι αυτή τη στιγμή έχουν αγοράσει εισιτήριο και έχουν κάνει κράτηση σε ξενοδοχεία μόνο τέσσερα εκατομμύρια. Και από αυτούς το 50% θα παραμείνει εντός της περιφέρειας στην οποία ζει μόνη, με μια «απόδραση αναψυχής και χαλάρωσης», που δεν πρόκειται να κρατήσει πάνω από τρεις ημέρες. Η διστακτικότητα οφείλεται στην αύξηση των τιμών και πρωταρχικά των καυσίμων, στη γενικότερη ανησυχία λόγω του πολέμου και στην επιδημία κορωνοϊού, η οποία δεν έχει γίνει παρελθόν ούτε στην Ιταλία παρά τη χαλάρωση των προληπτικών μέτρων. Με τα μέχρι στιγμής δεδομένα, μόνο το 6% των Ιταλών που θα ταξιδέψει για το Πάσχα των καθολικών, επέλεξε να πάει στο εξωτερικό.

Όπως γίνεται αντιληπτό, η μεγαλύτερη ανησυχία, βέβαια, αφορά κυρίως τη θερινή περίοδο. Οκτώ στους δέκα ερωτηθέντες στην έρευνα της Confindustria (Συννομοσπονδία Επιχειρήσεων και Αυτοαπασχολούμενων) απάντησαν ότι ή θα μειώσουν τη διάρκεια των διακοπών τους ή δεν πρόκειται να πάνε ούτε καν για ένα Σαββατοκύριακο σε κάποιο θέρετρο. Από πλευράς τους, οι τουριστικοί πράκτορες, όπως αναφέρει η DW, ελπίζουν πως με την πάροδο των ημερών μπορεί και να αμβλυνθούν κάπως ο φόβος και η απασιοδοξία των ανθρώπων. Στην Ιταλία ετοιμάζουν δελεαστικές

Μόνο το 6% των Ιταλών θα ταξιδέψει φέτος το Πάσχα στο εξωτερικό.

προσφορές «της τελευταίας στιγμής» για να μπορέσουν να αντιστρέψουν το δυσμενές κλίμα αυτό, έστω και ως ένα βαθμό. Εντούτοις, ξενοδοχείο, εστιάτορες, ιδιοκτήτες καφέ-μπαρ και όχι μόνον δεν κρύβουν την έντονη ανησυχία τους. Στην προαναφερθείσα έρευνα, το 60% των Ιταλών, άλλωστε, απάντησε ότι έχει ήδη περιορίσει τις αγοραστικές του συνήθειες και έχει τροποποιήσει τον συνολικό τρόπο ζωής του σε ό,τι αφορά τις διακοπές, το φαγητό στα εστιατόρια, αλλά και τις εξόδους και τις δραστηριότητες σχετικά με τον πολιτισμό.

Οι εργαζόμενοι στην Ε.Ε. γίνονται πιο φτωχοί

Η εκτόξευση του πληθωρισμού μειώνει την αγοραστική τους δύναμη

Οι Ευρωπαίοι εργαζόμενοι γίνονται όλο και πιο φτωχοί, καθώς η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, όχι μόνον εκτοξεύει περαιτέρω τον πληθωρισμό μειώνοντας την αγοραστική δύναμή τους, αλλά υπονομεύει και τις δυνατότητες κυβερνήσεων και επιχειρήσεων να αυξήσουν τους μισθούς. Όπως επισφαιρίζει σχετικό δημοσίευμα των Financial Times, φέτος ήταν η χρονιά που αναμενόταν πως οι μισθοί των Ευρωπαίων εργαζομένων θα προσαρμόζονταν στον πληθωρισμό. Αναμενόταν, άλλωστε, πως ο πληθωρισμός θα αποκλιμακωνόταν σταδιακά, αλλά στην πράξη συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο και τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά αγωνίζονται να αντεπεξέλθουν στο αυξανόμενο κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας, των καυσιμίων, των τροφίμων και κατ' επέκταση όλων των καταναλωτικών προϊόντων.

Ενώ ο πληθωρισμός της Ευρώζωνς βρίσκεται σε επίπεδα συναγερμού, καθώς τον Μάρτιο έφτασε πλέον στο 7,5% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, οι ελπίδες των εργαζομένων για αυξήσεις μισθών εξανεμίζονται. Όλο και περισσότερες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων αυτοκινητοβιομηχανίες, βιομηχανίες χημικών ή τροφίμων και χαλυβουργίες για μεγάλη εκδήλωση από τη Ρωσία και την Ουκρανία για την εισαγωγή πρώτων υλών, διολισθαίνουν σε κρίση. Την ίδια στιγμή Γερμανία και Αυστρία ενεργοποιούν σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για την ανεπάρκεια φυσικού αερίου και αν χρειαστεί θα θέσουν σε προτεραιότητα τα νοικοκυριά, διακόπτοντας τη βιομηχανική παραγωγή. Εν ολίγοις, οι ευρωπαϊκές βιομηχανίες κιν-

δυνεύουν να διακόψουν υποχρεωτικά την παραγωγή τους και το μόνο που δεν μπορούν να διανοηθούν είναι τις αυξήσεις μισθών. Οι ελλείψεις εξαρτημάτων και πρώτων υλών, συνεπακόλουθο της πανδημίας αλλά και του πολέμου, έχουν ήδη αναγκάσει κάποιες να προβούν στο απονενομένο διάβημα.

Η γερμανική βιομηχανία φορτηγών MAN ανακοίνωσε ότι επιβάλλει αναγκαστική αργία σε 11.000 υπαλλήλους, που θα εισπράττουν μέχρι νεωτέρας μόνον το 80% του μισθού τους. Οι εμβληματικές Volkswagen και BMW έχουν, άλλωστε,

Το τελευταίο τρίμηνο του 2021, οι ονομαστικοί μισθοί στην Ευρωζώνη αυξήθηκαν μόλις 1,5%, ενώ ο πληθωρισμός βρισκόταν στο 4,6%.

διακόψει τη λειτουργία μονάδων τους. Οι προσδοκίες για αυξήσεις μισθών φαίνονται τώρα εντελώς ανεδαφικές, μολονότι το Βερολίνο έχει ανακοινώσει ότι σχεδιάζει αύξηση του βασικού ωρομισθίου κατά σχεδόν 30%, στα 12 ευρώ. Το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους οι ονομαστικοί μισθοί στην Ευρωζώνη αυξήθηκαν μόλις κατά 1,5%, ενώ ο πληθωρισμός βρισκόταν ήδη στο 4,6% – σύμφωνα με τη Eurostat. Αυτό σημαίνει πως στην πράξη το πραγματικό ωρομίσθιο ήταν μειωμένο κατά 3%, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη μείωση μισθών των τελευταίων 14 ετών.

Σύμφωνα με υπολογισμούς των Financial Times, στο ποσοστό αυτό μειώθηκαν οι μισθοί σε Γερμανία και Ιταλία, ενώ σε Ισπανία και Ολλανδία μειώθηκαν κατά 4%.

Την ίδια στιγμή στη Βρετανία γίνεται δυσβάσταχτο το κόστος της θέρμανσης, του ζεστού νερού για ένα ντους ή ακόμη και του ηλεκτρικού ρεύματος που χρειάζεται για να μαγειρέψει κανείς ένα γεύμα, και τα βρετανικά νοικοκυριά βυθίζονται στην ένδεια. Εκτιμάται πως οι λογαριασμοί ηλεκτρικής ενέργειας για τα βρετανικά νοικοκυριά θα αυξηθούν φέτος κατά 911 δολάρια μέσα στο επόμενο έτος. Και στο μεταξύ μειώνονται από τις 6 Απριλίου οι μισθοί των Βρετανών εργαζομένων, καθώς η κυβέρνηση προχώρησε σε αύξηση των φόρων προκειμένου να αυτήσει τις δαπάνες για το σύστημα υγείας που επιβαρύνθηκε ιδιαίτερα εξαιτίας της πανδημίας. Σύμφωνα με ανάλυση του Resolution Foundation, ο προϋπολογισμός μιας βρετανικής οικογένειας θα είναι μειωμένος κατά 1.443 δολάρια κατά μέσον όρο μέσα στους επόμενους 12 μήνες. «Το πρόβλημα είναι κατά πόσον έχουμε αφήσει πίσω μας τα χειρότερα, κάτι που τώρα φαίνεται αμφίβολο», σχολίασε μιλώντας στο Bloomberg ο Μπερτ Κόλνιτς, οικονομολόγος της ING, ενώ υπογραμμίζει πως «από εδώ και στο εξής οι πολλοί παράγοντες που απορρέουν από τον πόλεμο λογικά θα εξωθούν ανοδικά τις τιμές». Ο υψηλός πληθωρισμός αναμένεται να οδηγήσει την ΕΚΤ σε αυξήσεις επιτοκίων, που θα αυξήσουν το ύψος των πληρωμών στεγαστικών δανείων. Σύμφωνα, πάντως, με τον Φίλιπ Λέιν, η ΕΚΤ είναι έτοιμη να προσαρμόσει τη νομισματική της πολιτική στις εξελίξεις τόσο

Όλο και περισσότερες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων αυτοκινητοβιομηχανίες, βιομηχανίες χημικών ή τροφίμων και χαλυβουργίες με μεγάλη εξάρτηση από τη Ρωσία και την Ουκρανία για την εισαγωγή πρώτων υλών, διολισθαίνουν σε κρίση. Η γερμανική βιομηχανία φορτηγών MAN ανακοίνωσε ότι επιβάλλει αναγκαστική αργία σε 11.000 υπαλλήλους, που θα εισπράττουν μέχρι νεωτέρας μόνον το 80% του μισθού τους. Οι Volkswagen και BMW έχουν ήδη διακόψει τη λειτουργία μονάδων τους.

προς την κατεύθυνση της περιοριστικής πολιτικής όσο και προς την αντίθετη, της χαλάρωσης, αφήνοντας να εννοηθεί και το ενδεχόμενο μιας ύφεσης.

Σαφώς δεν είναι μόνον ο πληθωρισμός, καθώς απειλείται και η ανάκαμψη των ευρωπαϊκών οικονομιών επειδή η ακρίβεια αποθαρρύνει την κατανάλωση, ενώ ο πόλεμος οδηγεί σε κατάρρευση τόσο την εμπιστοσύνη όσο και τις επενδύσεις. Ο κα-

γκελάριος της Γερμανίας, Ολαφ Σολτς, προειδοποίησε μέσα στην εβδομάδα ότι η Γερμανία κινδυνεύει να διολισθησει σε ύφεση σε περίπτωση που η Ρωσία διακόψει τις ροές του φυσικού αερίου. Μέχρι στιγμής η Μόσχα εξακολουθεί να στέλνει αέριο στην Ευρώπη και δείχνει αποφασισμένη να μη χάσει την πελατεία της, αλλά η αβεβαιότητα παρατείνεται και αποβαίνει επιζήμια για την οικονομία. Παράλληλα, ο

Λόρενς Μπιουν, επικεφαλής των οικονομολόγων του ΟΟΣΑ, προειδοποιεί πως «έχουμε υποτιμήσει τον μεσοπρόθεσμο αντίκτυπο αυτού του πολέμου» και διευκρινίζει πως όσο περισσότερο κρατήσει ο πόλεμος τόσο μεγαλύτερη θα είναι η αβεβαιότητα «και η αβεβαιότητα αποθαρρύνει τόσο τις καταναλωτικές δαπάνες όσο και τις επενδύσεις των επιχειρήσεων». Bloomberg, Financial Times, Reuters, CNBC

321 δισ. δολ. από τις εξαγωγές ενέργειας το 2022 στη Ρωσία παρά τις κυρώσεις

Σε όποιο νόμισμα και αν πληρώνουν οι Ευρωπαίοι το ρωσικό αέριο, η διαφορά θα είναι από μικρή έως αμελητέα. Και μόνον το γεγονός ότι συνεχίζονται οι εξαγωγές ρωσικού αερίου στην Ευρώπη αποδυναμώνει τις κυρώσεις εναντίον της Ρωσίας. Τα έσοδά της από τις εξαγωγές υδρογονανθράκων παραμένουν δυσθεώρητα και παρά το πλήγμα που δέχθηκε η οικονομία της τον πρώτο μήνα του πολέμου, αναμένεται να παρουσιάσει ένα εντυπωσιακό πλεόνασμα τρεχουσών συναλλαγών. Οικονομολόγοι της Bloomberg Economics υπολογίζουν πως η Ρωσία θα εισπράξει φέτος 321 δισ. δολάρια από τις εξαγωγές ενέργειας, και το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει πάνω από 30% αύξηση σε σύγκριση με τα αντίστοιχα έσοδά της το περασμένο έτος. Σύμφωνα, άλλωστε, με το Διεθνές Χρηματοοικονομικό Ινστιτούτο (IIF), παρά το πλήγμα που έχει υποστεί από τον πόλεμο και τις κυρώσεις, η χώρα του Βλαντιμίρ Πούτιν θα παρουσιάσει πλεόνασμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ύψους 240 δισ. δολαρίων. Όπως επισφαιρίζει ο Ρόμπιν Μπρουκς, επικεφαλής των οικονομολόγων του IIF, «όσο κι αν

Αυξημένο κατά 30% το ποσό σε σύγκριση με το 2021 – Ανέκτησε το χαμένο έδαφος το ρούβλι.

παραμένουν οι κυρώσεις, εξακολουθούν να εισρέουν στα ταμεία της Ρωσίας σημαντικά κεφάλαια σε σκληρό νόμισμα». Σύμφωνα με την Goldman Sachs, που είναι πιο συγκρατημένη στην εκτίμησή της για το πλεόνασμα της Ρωσίας καθώς το υπολογίζει στα 205 δισ. δολάρια, τα κεφάλαια αυτά επαρκούν για να καλύψει η Μόσχα τις ανάγκες του ιδιωτικού τομέα σε συνάλλαγμα και στην πορεία να χαλαρώσει και τους ελέγχους στις κινήσεις κεφαλαίου.

Σύμφωνα με την αμερικανική επενδυτική, η πτώση του ρωσικού νομίσματος και γενικότερα το σοκ που προκάλεσε ο πόλεμος στην εγχώρια ζήτηση και στις εισαγωγές ήταν τόσο ισχυρό ώστε διασφαλίσει ένα πλεόνασμα τρεχουσών συναλλαγών σαφώς μεγαλύτερο από τα 120

Σύμφωνα με το Διεθνές Χρηματοοικονομικό Ινστιτούτο (IIF), παρά το πλήγμα που έχει υποστεί από τον πόλεμο και τις κυρώσεις, η χώρα του Βλαντιμίρ Πούτιν θα παρουσιάσει πλεόνασμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ύψους 240 δισ. δολαρίων.

δισ. δολάρια του περασμένου έτους. Προβλέπει μάλιστα κατάρρευση των εισαγωγών της Ρωσίας κατά 20% μέσα στο τρέχον έτος. Στο μεταξύ όμως οι αυστηροί έλεγχοι στις κινήσεις κεφαλαίου που επέβαλε η Μόσχα για να περιφρουρήσει την οικονομία της από τις κυρώσεις, έχουν ενισχύσει θεαματικά το ρούβλι. Το ρωσικό νόμισμα έχει ανακτήσει ουσιαστικά όσο έδαφος έχασε έναντι του δολαρίου και βρίσκεται στα προ του πολέμου επίπεδα. Στις αρχές Μαρτίου η ισοτιμία του έναντι του δολαρίου είχε υποχωρήσει στα 150 ρούβλια προς το δολάριο και το ρωσικό νόμισμα είχε χάσει περίπου το 50% της αξίας του. Από χτες όμως βρίσκεται στα 81,7 ρούβλια προς το δολάριο και είναι ουσιαστικά η ίδια ισοτιμία που είχε στις 23 Φεβρουαρίου πριν ακριβώς από την εισβολή στην Ουκρανία. Όπως, άλλωστε, επισφαιρίζουν οι Financial Times, και μόνον το γεγονός ότι συνεχίζονται οι εξαγωγές ρωσικού αερίου στην Ευρώπη μειώνει τον αντίκτυπο των κυρώσεων εναντίον της Ρωσίας, καθώς η Μόσχα εισπράττει καθημερινά 350 εκατ. δολάρια πωλώντας τους υδρογονάνθρακες της.

Όλα αυτά τα έσοδα όμως θα εξαφανιστούν αν οι Ευρωπαίοι αποφασίσουν να ακολουθήσουν την Ουάσιγκτον και στο εμπόριο κατά των ρωσικών υδρογονανθράκων. Σύμφωνα με το IIF, ένα γενικευμένο εμπόριο στη ρωσική ενέργεια από Ε.Ε., Βρετανία και ΗΠΑ θα μπορούσε να οδηγήσει τη ρωσική οικονομία σε συρρίκνωση τουλάχιστον κατά 20% και να μειώσει τα έσοδά της από τις εξαγωγές κατά 300 δισ. δολάρια. Η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας (IEA), άλλωστε, θεωρεί πιθανόν να αρχίσουν έτοι και αλλιώς να περιορίζονται τα έσοδα της Ρωσίας από το πετρέλαιο, καθώς προβλέπει πως θα μειωθεί η παραγωγή της κατά 25% μέσα στον Απρίλιο. Πολλοί από τους παραδοσιακούς πελάτες της αναζητούν εναλλακτικούς προμηθευτές και επiléγουν να μην υπογράψουν νέα συμβόλαια με τη Ρωσία εν μέσω γενικής καταδίκης της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία. Το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο, όμως, αντιπροσωπεύουν το 50% των εξαγωγών της Ρωσίας και το 40% των εσόδων της, σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του περασμένου έτους. Bloomberg, Financial Times

Πλήγμα στο σινορωσικό εμπόριο λόγω ρουβλίου

Το διμερές εμπόριο ανάμεσα στην Κίνα και στη Ρωσία υφίσταται τους κραδασμούς του πολέμου στην Ουκρανία εν μέρει εξαιτίας της αστάθειας στην ισοτιμία του ρωσικού νομίσματος. Μολονότι το Πεκίνο εξακολουθεί να στηρίζει διπλωματικά τη Μόσχα και οι κινεζικές πολυεθνικές παραμένουν στη Ρωσία, οι μικρότερες κινεζικές επιχειρήσεις υφίστανται απώλειες επειδή είναι πολύ πιο ευάλωτες στις μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Εν ολίγοις, η Κίνα θα πληγεί από τις παρενέργειες του πολέμου καθώς η Ρωσία είναι σημαντικός εμπορικός εταίρος της και σημαντική αγορά

για τα προϊόντα της. Το περασμένο έτος περίπου 30% των εσόδων της Κίνας προήλθαν από τη Ρωσία, καθώς η Κίνα είναι ο σημαντικότερος και μεγαλύτερος προμηθευτής της Ρωσίας. Το δίδισμα Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου η Κίνα πούλησε στη Ρωσία προϊόντα αξίας 12,6 δισ. δολαρίων, κυρίως ηλεκτρονικούς υπολογιστές, αυτοκίνητα, παπούτσια και παιχνίδια. Τώρα όμως, τόσο οι εισαγωγικές επιχειρήσεις της Ρωσίας όσο και οι εξαγωγικές της Κίνας αναβάλλουν τις μεταξύ τους συναλλαγές φοβούμενες μην εντοπισθούν από το «ραντά» των κυρώσεων και υποστούν τις συνέπειες.

Κινεζικές εξαγωγικές επιχειρήσεις φοβούνται συνέπειες από τις δυτικές κυρώσεις.

«Τα προϊόντα που υποτίθεται πως θα εξήγα στην Ρωσία παραμένουν στην αποθήκη μου», δηλώνει στο Reuters η Ντενγκ Ζινλίνγκ, ιδιοκτήτρια βιομηχανίας παραγωγής θερμών στην ανατολική Κίνα. Όπως τονίζει η ίδια, «οι πελάτες περιμένουν να δουν αν θα βελτιωθεί η ισοτιμία καθώς το κόστος τους είναι υπερβολικά

μεγάλο με την τρέχουσα ισοτιμία». Ο επικεφαλής άλλης εμπορικής επιχείρησης στην Κίνα που λειτουργεί ως μεσάζων ανάμεσα σε ρωσικές και κινεζικές επιχειρήσεις, δήλωσε πως έχει μειωθεί κατά περίπου 30% ο όγκος των εξαγωγών που διευκόλυναν και οι οποίες αφορούν σεντόνια και εξοπλισμό κουζίνας. Επιβαρυντικός παράγοντας είναι, άλλωστε, η αστάθεια που έχει σημειώσει το ρούβλι μετά την εισβολή στην Ουκρανία. Όπως αναφέρει ο Σιν Μουχουί, επικεφαλής εμπορικής ένωσης που εκπροσωπεί περισσότερες από 20.000 μικρές εξαγωγικές επιχειρήσεις της Κίνας, «η αρχική υποτίμηση

του ρωσικού νομίσματος μας προκαλούσε ζημιές σε κάθε πώληση». Ο ίδιος υπογραμμίζει πως αυξήθηκε κάπως ο αριθμός των Ρώσων πελατών που είναι πρόθυμοι να κάνουν τις συναλλαγές τους σε γουάν και να πληρώσουν στο κινεζικό νόμισμα για να αγοράσουν προϊόντα. Τονίζει, ωστόσο, πως οι πελάτες αυτοί δεν είναι αρκετοί για να αναπληρώσουν τις ζημιές, ενώ η ζήτηση για τους αποθηκευτικούς του χώρους στη Ρωσία έχει μειωθεί κατά περίπου 25% από την έναρξη του πολέμου και έχει πληγεί έτσι περίπου το 90% των μελών της ένωσης.

Η μεγάλη αστάθεια του ρωσικού νομίσματος προβληματίζει πολλές κινεζικές εξαγωγικές επιχειρήσεις.

Reuters

Partners in your success

Marketing and Channel Enablement

Supply Chain & Logistics

Vast Technology Portfolio

Scan the code to Learn More

Υπόλογη η Ρωσία στον ΟΗΕ για τις σφαγές

Περισσότεροι από 300 οι εκτελεσμένοι
στην Μπούτσα, λέει ο Ζελένσκι

Στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ μεταφέρθηκε ο διπλωματικός πόλεμος Ρωσίας - Δύσπς στον απόηχο των αποκαλύψεων για τις ωμότητες στην ουκρανική πόλη Μπούτσα, οι οποίες ώθησαν τον Τζο Μπάιντεν να χαρακτηρίσει τον Βλαντίμιρ Πούτιν «εγκληματία πολέμου» και να απαιτήσει τη δίωξη των υπαιτίων ενώπιον της διεθνούς Δικαιοσύνης.

Στη συνεδρίαση απευθύνθηκε μέσω τηλεδιάσκεψης ο Βολοντίμιρ Ζελένσκι, ο οποίος κατηγορήσε τα ρωσικά στρατεύματα για εγκλήματα πολέμου και ζήτησε να διωχθούν οι υπαίτιοι από διεθνές δικαστήριο «τύπου Νυρεμβέργης», αφού προηγουμένως διεξαχθεί «εξονυχιστική, διαφανής διερεύνηση» επί ουκρανικού εδάφους από απεσταλμένους της διεθνούς κοινότητας. Ο Ουκρανός πρόεδρος κατηγορήσε τους Ρώσους ότι φέρονται με «αποικιοκρατικό» πνεύμα, επιδιώκοντας να λεηλατήσουν τον πλούτο της χώρας του και να υποδουλώσουν τον λαό της. Ζήτησε επίσης τη ριζική μεταρρύθμιση του ΟΗΕ, «ώστε να μη μεταφράζεται το δικαίωμα του βέτο σε δικαίωμα στον φόνο».

Νωρίτερα, σε συνέντευξη του που μεταδόθηκε από το εθνικό τηλεοπτικό δίκτυο, ο Ζελένσκι είχε δηλώσει ότι οι φρικαλεότητες στην Μπούτσα καθιστούν εξαιρετικά δύσκολη μια

συνάντησή του με τον Ρώσο ομόλόγό του, πρόσθεσε όμως ότι δεν υπάρχει άλλος δρόμος για την ειρήνευση. «Πιστεύουμε ότι πρόκειται για γενοκτονία. Πιστεύουμε ότι πρέπει να καταστούν υπόλογοι γι' αυτήν. Κρατώντας αυτή τη στάση, πρέπει να εξετάσουμε την πιθανότητα να συ-

Συνεχίζονται οι απελάσεις Ρώσων διπλωματών, ενώ πληθαίνουν οι φωνές που κάνουν λόγο για «εγκλήματα πολέμου».

ναντηθούν για να βρούμε λύση, χωρίς να χάσουμε εδάφη... Μπορεί η συνάντηση να μη γίνει είναι πιθανό», σημείωσε ο Ουκρανός πρόεδρος. Σχετικά με το μέλλον του Ντονμπάς ανέφερε ότι Μόσχα και Κίεβο έχουν διαφορετικές απόψεις και εκτίμησε ότι «δεν είναι δυνατό να φτάσουμε σε μια συμφωνία για όλα τα ζητήματα ταυτόχρονα».

Για τουλάχιστον 100 νεκρούς πολίτες από τους βομβαρδισμούς του Κιέβου έκανε λόγο ο δήμαρχος της πόλης Βιτάλι Κλίτσκο, ο οποίος κατηγορήσε τις χώρες που έχουν στενές

Στη συνεδρίαση των Ηνωμένων Εθνών απευθύνθηκε μέσω τηλεδιάσκεψης ο Βολοντίμιρ Ζελένσκι, ο οποίος κατηγορήσε τους Ρώσους ότι φέρονται με «αποικιοκρατικό» πνεύμα και ζήτησε μεταρρύθμιση του ΟΗΕ, «ώστε να μη μεταφράζεται το δικαίωμα του βέτο σε δικαίωμα στον φόνο».

οικονομικές σχέσεις με τη Ρωσία ότι «τα δολάρια που εισπράττουν είναι ματωμένα».

Προτού αρχίσει η συνεδρίαση του Συμβουλίου Ασφαλείας, η εκπρόσωπος τύπου του γραφείου των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα Λιζ Θρόσελ δήλωσε ότι όλες οι υπάρ-

χουσες ενδείξεις συγκλίνουν στην εκδοχή ότι οι άμαχοι της Μπούτσα «εκτελέστηκαν σκόπιμα και συνειδητά, κάτι που συνιστά εγκλημα πολέμου». Από την πλευρά του, το Κρεμλίνο επέμεινε ότι τα ρωσικά στρατεύματα δεν είχαν καμία εμπλοκή σε

οκνημίες δολοφονίες αμάχων και επιφυλάχθηκε να προσκομίσει στο Συμβούλιο Ασφαλείας πειστήρια που θα στηρίζουν την εκδοχή του περί «σκηνοθετημένων προβοκάτσας» της ουκρανικής πλευράς.

Νέοι ρωσικοί βομβαρδισμοί έπληξαν χθες τη στρατηγικής σημασίας πόλη Μικολαΐβ στον Νότο, όπου μία ημέρα νωρίτερα 10 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους.

Μετά τη Γερμανία (40 απελάσεις Ρώσων) και τη Γαλλία (35), νέες χώρες άρθαν να προστεθούν στον κατάλογο εκείνων που απελεύουν Ρώσους δι-

πλωμάτες μετά τη διεθνή κατακραυγή για τα εγκλήματα στην Μπούτσα. Η Ιταλία απίλασε 30 άτομα από τη ρωσική διπλωματική αποστολή στη Ρώμη, ενώ άλλοι 25 απελάθηκαν από την Ισπανία, 15 από τη Δανία και τρεις από τη Σουηδία. Ο ύπατος εκπρόσωπος της Ε.Ε. Ζοσέπ Μπορέλ χαρακτήρισε 19 μέλη της μόνιμης αποστολής της Ρωσίας στην Ε.Ε. personae non gratae (ανεπιθύμητα πρόσωπα) «για συμμετοχή σε δραστηριότητες αντίθετες με το διπλωματικό τους καθεστώς».

REUTERS, A.P.

Ο άνθρακας στο νέο πακέτο κυρώσεων

Του ανταποκριτή μας στις
ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ **ΤΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ**

Εμπάργκο στις εισαγωγές άνθρακα αλλά όχι στο ρωσικό πετρέλαιο περιλαμβάνει η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το πέμπτο πακέτο κυρώσεων κατά της Ρωσίας για την εισβολή στην Ουκρανία. Το πακέτο περιλαμβάνει επίσης απαγόρευση εισόδου στην Ε.Ε. σε ρωσικά και λευκορωσικά φορτηγά, καθώς και απαγόρευση πρόσβασης των ρωσικών εμπορικών πλοίων σε ευρωπαϊκά λιμάνια και πλήρη διακοπή με τέσσερις ρωσικές τράπεζες.

Επιπλέον, η Επιτροπή εισيγείται νέους περιορισμούς στις εξαγωγές μηχανημάτων και ειδών υψηλής τεχνολογίας (ημιαγωγοί) στη Ρωσία και στις εισαγωγές καλίου (βασικό συστατικό παραγωγής λιπά-

ματος) και άλλων προϊόντων, αλλά και την παύση κάθε χρηματοδότησης από ιδρύματα των κρατών-μελών ή της Ε.Ε. προς ρωσικούς δημόσιους φορείς. Τέλος, προτείνεται να διευρυνθεί η λίστα των Ρώσων ολιγαρχών και συγγενών τους υπό καθεστώς περιοριστικών μέτρων, στην οποία –σύμφωνα με αναφορές στον διεθνή Τύπο– θα συμπεριληφθούν και δύο κόρες του Ρώσου προέδρου. Το πακέτο θα συζητηθεί σήμερα από τους πρόεδρους των κρατών-μελών στην Ε.Ε. (απαιτείται ομοφωνία).

Ο ΥΠΟΙΚ της Γαλλίας Μπριόν Λε Μερ, προσερχόμενος στη χθεσινή συνεδρίαση του Ecofin, τόνισε τη σημασία να παραμείνουν ενωμένοι οι «27» στην πολιτική των κυρώσεων. Ο Λε Μερ υπενθύμισε ότι ο Μακρόν προχθές τάχθηκε υπέρ της επέκτασης του εμπάργκο στο πετρέλαιο και πρόσθεσε ότι «θα δούμε ποια είναι η στάση των υπόλοιπων κρατών-μελών». Ο Αυστριακός ΥΠΟΙΚ Μάγκνους Μπρένερ αναφέρθηκε στην πιθανότητα εμπάργκο μόνο επί του ρωσικού άνθρακα, λέγοντας ότι η επέκτασή του στο πετρέλαιο και στο αέριο θα έπληττε υπερβολικά την ευρωπαϊκή οικονομία. Η κ. Φον ντερ Λάιεν δήλωσε πάντως ότι ήδη γίνεται επεξεργασία μέτρων κατά των εισαγωγών πετρελαίου από την Κομισιόν.

Εν τω μεταξύ, η Κομισιόν επιβεβαίωσε χθες ότι η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν και ο ύπατος εκπρόσωπος για την Εξωτερική Πολιτική Ζοσέτ Μπορέλ θα μεταβούν στο Κίεβο εντός της εβδομάδας για να συναντήσουν τον πρόεδρο της Ουκρανίας, Βολοντίμιρ Ζελένσκι.

Ο γ.γ. του ΝΑΤΟ Γενς Στόλτενμπεργκ –ενόψει της συνόδου των ΥΠΕΣ της Συμμαχίας– δήλωσε ότι, μετά την «αποτυχία» των Ρώσων στον Βορρά της Ουκρανίας, ξεκινάει η δεύτερη φάση του πολέμου, όπου η Ρωσία θα ανασυνταχθεί και θα επιχειρήσει ευρείας κλίμακας επίθεση για την κατάληψη «ολόκληρου του Ντονμπάς» και τη δημιουργία μιας χερσαίας γέφυρας με την Κριμαία. Αρα είναι «κρίσιμο» να ενισχυθεί περαιτέρω η Ουκρανία, είπε.

Η Ουάσιγκτον μπλόκαρε την πληρωμή ρωσικού χρέους

Απαγόρευσε στην JPMorgan Chase να ολοκληρώσει συναλλαγή 600 εκατ. δολ. – Αντιμέτωπη με την απειλή τεχνητής χρεοκοπίας η Ρωσία

Παρά τις ολέθριες για τη ρωσική οικονομία κυρώσεις, το «πάγωμα» των μισών διαθεσίμων της και τη νευρικότητα που επιδεικνύουν οι τράπεζες ανά τον κόσμο όταν χρειάζεται να διενεργήσουν εντολές της Μόσχας, η Ρωσία έχει κατορθώσει να μη χρεοκοπήσει. Το κατάφερε επειδή η Ουάσιγκτον δεν είχε επιχειρήσει να αποτρέψει τις πληρωμές του ρωσικού χρέους και η JPMorgan Chase έχει εκτελέσει την καταβολή τόκων. Προ ημερών έκανε, άλλωστε, έναν απροσδόκητο ελιγμό όταν αγόρασε με ρουβλία χρέος της ύψους 2 δισ. δολαρίων που είχε εκδοθεί σε δολάρια και έπρεπε να αποπληρωθεί τη Δευτέρα. Πέτυχε, έτσι, να μειώσει το χρέος της σε δολάρια στα 552 εκατ. δολ., που όμως έπρεπε να καταβάλει τη Δευτέρα. Το ζήτημα είναι πως η Ουάσιγκτον ανακάλεσε παλαιότερη ανακοίνωσή της ότι δεν σκόπευε να εμποδίσει τη Μόσχα να αποπληρώσει το χρέος της.

Σε μια κίνηση με προφανή στόχο να ενταχθεί η πίεση στο Κρεμλίνο κι ενώ οι χώρες της Δύσης ετοιμάζονται να επιβάλουν νέο κύμα κυρώσεων στη ρωσική οικονομία, η κυβέρνηση των ΗΠΑ εμπόδισε τη ρωσική κυβέρνηση να καταβάλει στους ομολογιούχους της περισσότερα από 600 εκατ. δολάρια, όπως όφειλε, από τα συναλλαγματικά της διαθέσιμα που βρίσκονται στις αμερικανικές τράπεζες. Όπως ανέφερε πηγή προσκείμενη στην Ουάσιγκτον, το αμερικανικό υπουργείο Οικονομικών με παρέμβασή του στην JPMorgan Chase & Co εμπόδισε τον αμερικανικό τραπεζικό κολοσσό να εκτελέσει την εντολή και να μεταφέρει τα κεφάλαια από τη Ρωσία στις τράπεζες των ομολογιούχων, ώστε να καταβληθούν οι πληρωμές τους. Ανάμεσα στις πληρωμές αυτές συγκαταλέγονταν και 552,4 εκατ. δολάρια της

αξίας ομολόγων που έληξαν πλέον τη Δευτέρα και άλλα 84 εκατ. δολάρια από τόκους ομολόγων που έχουν εκδοθεί σε δολάρια και λήγουν έπειτα από 20 έτη. Εκπρόσωπος της αμερικανικής κυβέρνησης δήλωσε στο Reuters πως η κίνηση της Ουάσιγκτον στοχεύει στο να θέσει τη Μόσχα ενώπιον του διλήμματος αν θα χρησιμοποιήσει όσα συναλλαγματικά διαθέσιμα της έχουν απομείνει για την πληρωμή του χρέους της ή θα συνεχίσει τη χρηματοδότηση του πολέμου. Μιλώντας στο Bloomberg, ο Καρλ Γουόνγκ, υπεύθυνος του τμήματος επενδύσεων στην Avenue Asset Management του Χονγκ Κονγκ, τόνισε πως «πρόκειται για μια στροφή 180 μοιρών

Η αμερικανική κυβέρνηση ανακάλεσε παλαιότερη ανακοίνωσή της ότι δεν σκόπευε να εμποδίσει τη Μόσχα να αποπληρώσει το χρέος της.

της αμερικανικής κυβέρνησης, η οποία στις 17 Μαρτίου είχε αφήσει την JPMorgan Chase να εκτελέσει την εντολή της Ρωσίας και να καταβάλει τόκους ύψους 117 εκατ. δολαρίων σε ομολογιούχους της».

Αναπόφευκτα η Ρωσία βρίσκεται ενώπιον του ενδεχομένου μιας ιστορικής, αλλά τεχνητής χρεοκοπίας, αν αποφασίσει να διατηρήσει τα συναλλαγματικά της διαθέσιμα για να συνεχίσει τον πόλεμο. Η Ρωσία έχει τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει πλήρως το χρέος της από τα συναλλαγματικά της διαθέσιμα ύψους 640 δισ. δολαρίων, καθώς μόνο 50% από αυτά βρί-

«Πρόκειται για στροφή 180 μοιρών της αμερικανικής κυβέρνησης, που στις 17 Μαρτίου είχε επιτρέψει στην JPMorgan Chase να εκτελέσει την εντολή της Ρωσίας και να καταβάλει τόκους ύψους 117 εκατ. δολαρίων σε ομολογιούχους της», τονίζουν οικονομικοί αναλυτές.

σκονται σε ξένες τράπεζες και έχουν «παγώσει» στο πλαίσιο των κυρώσεων που της επέβαλαν οι ΗΠΑ και η Ε.Ε. Αν, όμως, αρχίσουν να μειώνονται σημαντικά τα διαθέσιμα, θα ενταχθεί σε μεγάλο βαθμό

η πίεση και επιπλέον πρόκειται να προστεθούν οι νέες κυρώσεις που θα επιβάλει η Δύση ως αντίποινα για τις σφαγές αμάχων στην Ουκρανία. Ηδη την περασμένη εβδομάδα η Τράπεζα της Ρωσίας ανακοί-

νωσε ότι τα συναλλαγματικά της διαθέσιμα σε σκληρό νόμισμα και χρυσό είχαν μέχρι τις 25 Μαρτίου μειωθεί στα 604,4 δισ. δολάρια, καταγράφοντας το χαμηλότερο επίπεδό τους από τον Αύγουστο. Αυτό ση-

μαίνει ότι υποχώρησαν κατά 38,8 δισ. δολάρια από τα υψηλά επίπεδα στα οποία βρίσκονταν τον Φεβρουάριο ως συνεπακόλουθο των δυσβάσταχτων πολεμικών δαπανών που έχει υπαγορευτεί η εισβολή στην Ουκρανία.

Η Ρωσία εξακολουθεί, πάντως, να εισπράττει τα έσοδα από τις εξαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου, καθώς οι κυρώσεις δεν έχουν επιβληθεί στον ενεργειακό κλάδο της. Αυτό σημαίνει ότι η Μόσχα θα λάβει και φέτος έσοδα ύψους 321 δισ. δολαρίων από τις εξαγωγές των φυσικών πόρων της. Όλα αυτά ισχύουν βέβαια αν οι εξαγωγές των φυσικών πόρων της συνεχιστούν απρόσκοπτα, καθώς παραμένει ανοικτό το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων και στο εμπόριο των ρωσικών υδρογονανθράκων παρά τις δυσκολίες που συνεπάγεται κάτι τέτοιο για τις ευρωπαϊκές οικονομίες.

Σημειωτέον ότι η πρόεδρος της Τράπεζας της Ρωσίας, Ελβίρα Ναμπουλίνα, έχει αναγνωρίσει ότι οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν στην κεντρική τράπεζα την εμποδίζουν να παρέμβει στην αγορά. Τόνισε, ωστόσο, ότι στις 24 Φεβρουαρίου, όταν άρχισε η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, πούλησε σημαντικό όγκο σκληρού νομίσματος για να στηρίξει το ρουβλί που υποχωρούσε. Αναφερόμενη, άλλωστε, στη μείωση των διαθεσίμων σε σύγκριση με τα προ πολέμου επίπεδα με σημείο αναφοράς τη 18η Φεβρουαρίου, την απέδωσε σε παρεμβάσεις στην αγορά αλλά και υποτίμηση περιουσιακών στοιχείων μετά την υποχώρηση του νομίσματος. Σημειωτέον, πάντως, ότι το ρουβλί έχει ανακτήσει το μεγαλύτερο μέρος της αξίας που έχασε στην αρχή του πολέμου.

BLOOMBERG, REUTERS

Κατοικίες με συμβολικό ενοίκιο και άτοκα δάνεια σε νέους

Τι περιλαμβάνει το νομοσχέδιο για τη στεγαστική πολιτική

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Την **παραχώρηση**, με συμβολικό ενοίκιο και άτοκο δάνειο, κατοικιών σε νέα ζευγάρια που ξεκινούν τη ζωή τους, αλλά και την επιδότηση ενοικίου και τη χορήγηση χαμηλότοκων ή ακόμη και άτοκων δανείων για αγορά ή επισκευή κατοικιών, περιλαμβάνει το σχέδιο του υπουργείου Εργασίας και του ΟΑΕΔ για επανεκκίνηση της στεγαστικής πολιτικής, που έχει «παγώσει» εδώ και σχεδόν 10 χρόνια. Εμφαση θα δοθεί στους εργαζόμενους και στα νέα ζευγάρια, στο πλαίσιο της στήριξης της οικογένειας και της καταπολέμησης του δημογραφικού προβλήματος, και ήδη τα εργαλεία για τις αλλαγές στα προγράμματα στεγαστικής πολιτικής περιλαμβάνονται στο σχέδιο νόμου για την αναμόρφωση του ΟΑΕΔ, που προωθείται προς ψήφιση στη Βουλή. Στόχος της κυβέρνησης είναι, σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες της «Κ», με τη χρήση νέων εργαλείων, όπως η συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, η αγορά νέων κατοικιών και η παραχώρησή τους με συμβολικό ενοίκιο και χαμηλότοκο ή άτοκο δάνειο σε νέα ζευγάρια που ξεκινούν τη ζωή τους. Παράλληλα, προωθείται η αξιοποίηση της υπάρχουσας ακίνητης περιουσίας του ΟΑΕΔ, ενώ θα «τρέχουν» και πολιτικές επιδότησης ενοικίου με δι-εύρυνση των δικαιούχων, αλλά και χορήγησης δανείων με προνομιακούς όρους για την αγορά νέων κατοικιών ή την επισκευή τους.

Ο άξονας «πρόσβαση στη στέγαση» περιλαμβάνεται στο νέο σχέδιο νόμου του υπουργείου Εργασίας με τίτλο «Δουλειές ξανά: Αναδιοργάνωση Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης». Και όπως δή-

λωσε ο υπουργός Εργασίας Κωστής Χατζηδάκης κατά την παρουσίασή του, στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών στεγαστικής πολιτικής, ο ΟΑΕΔ θα παίξει καθοριστικό ρόλο με στόχο την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση της περιουσίας του πρώην ΟΕΚ (που έχει περιέλθει στον ΟΑΕΔ) και την ανάπτυξη πολιτικών που θα διευκολύνουν τη στέγαση για χιλιάδες εργαζομένους και ιδιαίτερα τους νέους.

«Κλειδί» για την επανεκκίνηση των προγραμμάτων στεγαστικής πολιτικής θεωρείται η διάταξη που ανοίγει τον δρόμο για τη χρήση του ειδικού αποθεματικού που υπάρχει στον ΟΑΕΔ, από τον πρώην ΟΕΚ και τις εισφορές εργοδοτών και εργαζομένων (πλέον οι εισφορές εργοδοτών έχουν καταργηθεί). Συγκεκριμένα, το άρθρο 15 καταργεί την αυτοτέλεια κλάδων ή λογαριασμών που υπάρχουν στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, όπως θα μετονομαστεί ο ΟΑΕΔ, και δίνει τη δυνατότητα αξιοποίησης πόρων και αποθεματικών, με μεγαλύτερη ευελιξία. Έτσι, αποθεματικό ύψους 1,5 δισ. ευρώ από τον Ενιαίο Λογαριασμό για την Εφαρμογή Κοινωνικής Πολιτικής (ΕΛΕΚΕΙΠ) θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί με μεγαλύτερη ευελιξία για δράσεις όπως:

- Αγορά ή αξιοποίηση ακινήτων σε συνεργασία με ιδιώτες, προκειμένου στη συνέχεια αυτά να διατεθούν σε εργαζομένους.
- Κατασκευή νέων κατοικιών σε ιδιόκτητα ή νέα οικοπέδα και η διάθεσή τους με συγκεκριμένα κριτήρια και χαμηλό αντίτιμο σε εργαζομένους και ανέργους.
- Χορήγηση χαμηλότοκων ή άτοκων δανείων για την αγορά πρώτης κατοικίας.

Σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, θα προωθηθεί η αγορά νέων κατοικιών και η παραχώρησή τους, με συμβολικό ενοίκιο και χαμηλότοκο ή άτοκο δάνειο, σε νέα ζευγάρια που ξεκινούν τη ζωή τους. Παράλληλα, προωθείται η αξιοποίηση της υπάρχουσας ακίνητης περιουσίας του ΟΑΕΔ.

θα «τρέξουν» και πολιτικές επιδότησης ενοικίου με δι-εύρυνση των δικαιούχων.

- Χορήγηση αντίστοιχων δανείων για την επισκευή α΄ κατοικίας.
 - Επιδότηση ενοικίου σε ευρύτερες ομάδες πολιτών.
- Στο σχέδιο νόμου περιλαμβάνεται, επίσης, η δυνατότητα του νέου ΟΑΕΔ (ΔΥΠΙΑ) να μισθώνει ακίνητά του, τα οποία δεν προορίζονται για άμεση στεγαστική συνδρομή των δικαιούχων, προς οικονομικούς φορείς που έχουν εμπειρία διαχείρισης και ανάπτυξης ακινήτων, με

σκοπό την αύξηση των εσόδων, τα οποία στη συνέχεια θα προωθηθούν προς την ενίσχυση στεγαστικών πολιτικών. Όπως επίσης προβλέπεται και η δυνατότητα του ιδιώτη να οικοδομήσει με δικές του δαπάνες το ακίνητο, και στη συνέχεια η ΔΥΠΙΑ να λάβει μέρος από τα διαμερίσματα ως αντιπαροχή προκειμένου να τα διαθέσει στους δικαιούχους. Τέλος, με το ν/σ δίνεται και η δυνατότητα στη ΔΥΠΙΑ να αποκτά αδόμητα και δομημένα ακίνητα, όπως και να συμπτράττει με δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς για την ανέγερση ακινήτων που στη συνέχεια θα τα διαθέτει στους δικαιούχους. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», πάντως, η αρχή θα γίνει με την ήδη υπάρχουσα ακίνητη περιουσία του ΟΑΕΔ, ήτοι

200 οικόπεδα, 100 κτίρια (άλλα ακριχοποιμπτα και άλλα μερικώς αξιοποιημένα) καθώς και 100 κενά καταστήματα που υπάρχουν σε συγκροτήματα εργατικών κατοικιών. Εντός του επόμενου διαστήματος θα γίνει η πλήρης καταμέτρηση και αξιολόγηση των ακινήτων, προκειμένου στη συνέχεια με την πρόσληψη ειδικού συμβούλου να αποφασιστεί ο τρόπος αξιοποίησής τους. Κάποια από αυτά δεν αποκλείεται να επισκευαστούν και να διατεθούν άμεσα σε νέους δικαιούχους. Ακόμη δεν έχουν «κλειδώσει» τα κριτήρια επιλογής των δικαιούχων και τα ακριβή χρηματοδοτικά εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν. Αυτό που προκύπτει πάντως από τις αρχικές τοποθετήσεις κυβερνητικών στελεχών, είναι ότι θα χρησιμοποιηθεί η διε-

θνής εμπειρία, όπου για παράδειγμα νεόδομητα διαμερίσματα τα οποία αγοράστηκαν χτισμένα, διατίθενται σε νέα ζευγάρια, με χαμηλό ενοίκιο και χαμηλότοκο ή άτοκο δάνειο, το οποίο αποπληρώνεται π.χ. σε 20 χρόνια και το σπίτι τους παραχωρείται. Επίσης, στις σκέψεις είναι να μην επενδύει ο ΟΑΕΔ - ΔΥΠΙΑ σε κατασκευαστικά προγράμματα αλλά, κατά κύριο λόγο, να αγοράζει έτοιμα διαμερίσματα. Όσο για τους δικαιούχους, αυτοί θα συμμετέχουν με κάποιοιον τρόπο, όμως η συμμετοχή τους θα είναι σημαντικά μικρότερη, καθώς στόχος είναι η στήριξη των εργαζομένων και της οικογένειας. Τέλος, εξετάζεται η αξιοποίηση του αποθεματικού του ΟΑΕΔ να συνδυαστεί με την εξασφάλιση ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Η Ελλάδα χρειάζεται 400.000 επιπλέον ειδικούς στις τεχνολογίες

Για να πετύχει τους στόχους της Ε.Ε. για ψηφιακό μετασχηματισμό έως το 2030

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Τουλάχιστον 400.000 ειδικούς στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών χρειάζεται η χώρα μας έως το 2030 προκειμένου να επιτύχει τους στόχους που έχει θέσει η Ε.Ε. για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Ευρώπης, παραμένοντας στις χαμηλότερες θέσεις αναφορικά με τον αριθμό των ατόμων που απασχολούνται σε αυτές τις ειδικότητες. Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποίησε η Deloitte για λογαριασμό της Vodafone, με τίτλο «The progress towards the EU's Digital Decade ambition», η Ελλάδα (μεταξύ 12 εξεταζόμενων χωρών) βρίσκεται στην τελευταία θέση της λίστας καθώς, βάσει των στοιχείων του 2020, στη χώρα μας απασχολούνται 80.000 ειδικοί στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ICT specialists)—αριθμός μειωμένος κατά 1% σε σύγκριση με το έτος που προηγήθηκε—, όταν για να επιτύχει τους στόχους ψηφιακής δεκαετίας της Ε.Ε. χρειάζεται συνολικά 480.000. Συνεπώς, παρατηρείται ένα κενό 400.000 ατόμων στις παραπάνω ειδικότητες. Στο τέλος της λίστας βρίσκονται η Ουγγαρία και η Ιρλανδία, οι οποίες το 2020 απασχολούσαν 170.000 και 130.000 αντίστοιχα ειδικούς στους κλάδους αυτούς, με αποτέλεσμα να χρειάζονται «ενίσχυση» από επιπλέον 270.000 και 90.000 έως το 2030. Ωστόσο, στις χώρες αυτές ο αριθμός των ειδικών στις ΤΠΕ αλλά και στη Γερμανία σημειώσε τη μεγαλύτερη αύξηση το 2020.

Στην Ε.Ε. των 27 κρατών-μελών, ο αριθμός των ειδικών στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών έχει αυξηθεί κατά 22% τα τελευταία 4 χρόνια και ανέρχεται στα 8,34 εκατομμύρια. Παρά την αύξηση, ο αριθμός τους θα πρέπει να υπερδιπλασιαστεί προκειμένου να προσεγγίσει τον στόχο των 20 εκατομμυρίων έως το 2030. Η έκθεση μάστιχα υπογραμμίζει πως οι ψηφιακές επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που περιλαμβάνονται στα προγράμματα του Ταμείου Ανάκαμψης, σε τομείς όπως η

Σύμφωνα με στοιχεία του 2021, στην Ελλάδα οι εταιρείες με βασικό ποσοστό «ψηφιακής έντασης» φτάνουν το 32%, με αποτέλεσμα να κατατάσσεται η χώρα στην τελευταία θέση της λίστας, μετά τη Ρουμανία και την Ουγγαρία.

Η χώρα βρίσκεται στις χαμηλότερες θέσεις της Ευρώπης αναφορικά με τον αριθμό όσων απασχολούνται στην πληροφορική και στις επικοινωνίες.

εκπαίδευση αλλά και η αναβάθμιση των ψηφιακών δεξιοτήτων, είναι απαραίτητες για την επίτευξη του παραπάνω στόχου. Με αρκετά αργούς ρυθμούς κινείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο η διαδικασία της υιοθέτησης των ψηφιακών τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις αλλά και η απόκτηση

βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων από την κοινωνία. Η Ελλάδα έχει χαμηλές επιδόσεις στον δείκτη «digital intensity index», ο οποίος μετράει την ψηφιακή ετοιμότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με βάση τη διαθεσιμότητα 12 διαφορετικών τεχνολογιών, ανάμεσα στις οποίες περιλαμβάνονται η πρόσβαση σε γρήγορα δίκτυα (άνω των 30 Mbps) και ο αριθμός των ειδικών σε ΤΠΕ. Σύμφωνα με στοιχεία του 2021, μιας χρονιάς όπου η πανδημία υποχρέωσε πολλές επιχειρήσεις να επιταχύνουν τον ψηφιακό τους μετασχηματισμό, στην Ελλάδα οι εταιρείες με βασικό ποσοστό «ψηφιακής έντασης» φτάνουν το 32%, με αποτέλεσμα να κατατάσσεται η χώρα στην τελευταία θέση της λίστας, μετά τη Ρουμανία

και την Ουγγαρία. Το ποσοστό της χώρας μας θα πρέπει να αυξηθεί κατά 58 ποσοστιαίες μονάδες προκειμένου να επιτύχει τον ψηφιακό στόχο της Ε.Ε. για την επόμενη δεκαετία. Το αντίστοιχο ποσοστό στην Ολλανδία είναι 75%, στην Ιταλία 69% και στην Ιρλανδία 66%. Στο σύνολο της Ε.Ε., η «ψηφιακή ένταση» των Μμε παρέμεινε σταθερή τα τελευταία 3 χρόνια, με το ποσοστό του συγκεκριμένου δείκτη να διαμορφώνεται το 2021 στο 60%, ενώ πρέπει να φτάσει το 90% έως το 2030. Τέλος, παρά τη βελτίωση της ψηφιοποίησης του δημόσιου τομέα, η Ελλάδα εξακολουθεί να υστερεί σε αυτόν τον τομέα, ενώ κατατάσσεται στην 8η θέση όσον αφορά την απόκτηση βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων από την πλευρά των πολιτών.

Νέο προνομιακό δάνειο χορηγεί η ΕΑΤ

Ένα νέο χρηματοδοτικό προϊόν που συνδυάζει τραπεζικό δανεισμό με κρατική επιχορήγηση εφόσον η επιχείρηση εκπληρώσει κριτήρια καινοτομίας και ESG (Environmental Social Governance) σχεδιάζει η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (Hellenic Development Bank - HDB). Το σχέδιο του προϊόν να είναι έτοιμο να βγει στην αγορά έως τα τέλη του μήνα. Συγκεκριμένα, εταιρείες που διαθέτουν επενδυτικό πλάνο το οποίο συνδέεται με καινοτόμους δράσεις και κριτήρια ESG και θα αποσκοπεί στην αύξηση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας τους, θα μπορούν να λάβουν δάνεια ύψους 25.000 έως 400.000 ευρώ.

Εφόσον κατά την υλοποίηση του σχεδίου διαπιστωθεί ότι πληρούνται τα ESG κριτήρια και οι προδιαγραφές καινοτόμου δράσης, το 20% του δανείου θα μετατρέπεται σε επιχορήγηση, με εξόφληση μέρους του δανείου. Αν δηλαδή μια επιχείρηση λάβει δάνειο ύψους 400.000 ευρώ, οι 80.000 ευρώ μπορούν να χαρακτηριστούν επιχορήγηση και να αποπληρωθούν το δάνειο, εφόσον επιτευχθούν τα κριτήρια καινοτομίας και ESG.

Το χρηματοδοτικό εργαλείο με την ονομασία «Innovation Loan» προανήγγειλε κατά την ομιλία του στο ESG Athens Symposium 2022 ο εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας – HDB Παντελής Τζωρτζάκης. «Είναι η πρώτη φορά που συνδέουμε τη χρηματοδότηση με το ESG μετατρέποντας το δάνειο σε επιχορήγηση αν πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια», σημείωσε ο κ. Τζωρτζάκης, εξηγώντας ότι τα δάνεια θα είναι δεκαετούς διάρκειας με περίοδο χάριτος έως και 3 χρόνια. «Οι διαδικασίες για τη διάθεση του προϊόντος βρίσκονται στην τελική ευθεία και το αρχικό χαρτοφυλάκιο δανείων του νέου προϊόντος υλοποιείται στα 140 εκατ. ευρώ», συμπλήρωσε. Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα θα παρέχει εγγύηση ύψους 80% σε κάθε δάνειο, γεγονός που σημαίνει ότι το ύψος των εξασφαλίσεων που θα απαιτούνται από την επιχείρηση θα καλύπτει το υπόλοιπο 20% του δανείου. Σε ό,τι αφορά την επιχορήγηση αυτή θα καλύπτει κατά 15% το κομμάτι της καινοτομίας και κατά 5% το κομμάτι του ESG.

Σημειώνεται ότι η HDB χορηγεί επίσης δάνεια για κεφάλαια κίνησης έως 250.000 ευρώ, αλλά και δάνεια επενδυτικού σκοπού έως 1,5 εκατ. ευρώ, μέσω δύο βασικών χρηματοδοτικών εργαλείων που «τρέχουν» σε συνεργασία με τις εμπορικές τράπεζες.

Συγκεκριμένα, το Ταμείο Εγγυοδοσίας για πολύ μικρές επιχειρήσεις δίνει κεφάλαια κίνησης:

Οι εταιρείες που διαθέτουν επενδυτικό πλάνο το οποίο συνδέεται με καινοτόμους δράσεις και κριτήρια ESG, θα μπορούν να λάβουν από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα δάνεια ύψους 25.000 έως 400.000 ευρώ.

- Έως 250.000 ευρώ ή το 25% του κύκλου εργασιών τους κατά το 2019 για επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί πριν από το 2020.
- 250.000 ευρώ ή των αναγκών ρευστότητας από την ημερομηνία χορήγησης του δανείου και για τους επόμενους 18 μήνες, για όσες επιχειρήσεις συστάθηκαν εντός του 2020. Το πρόγραμμα στοχεύει στην κάλυψη των αυξημένων αναγκών ρευστότητας που προκύπτουν ως συνέπεια της πανδημικής κρίσης, παρέχοντας κρατική εγγύηση για το 80% του δανείου. Επίσης, το πρόγραμμα καλύπτει όσες επιχειρήσεις είχαν στο τέλος του 2019 κύκλο εργασιών έως 1 εκατ. ευρώ, δηλαδή τις υφιστάμενες αλλά και τις νεοσύστατες, εφόσον αυτές έχουν συσταθεί έως και τον χρόνο υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στην τράπεζα.
- Αντίστοιχα μέσω του ΤΕΠΗΧ II δίνονται δάνεια επενδυτικού σκοπού σε επιχειρήσεις με ευνοϊκούς όρους, αφού το 40% του κεφαλαίου κάθε δανείου είναι άτοκο, καθώς χρηματοδοτείται από την ΕΑΤ. Το ύψος του δανείου ξεκινάει από 25.000 ευρώ και μπορεί να φτάσει έως και 1.500.000 ευρώ, ενώ η διάρκεια αποπληρωμής είναι 5-10 έτη με δυνατότητα περιόδου χάριτος έως 36 μηνών. Επιλέξιμες για να υποβάλουν αίτημα χρηματοδότησης στη συγκεκριμένη δράση είναι οι υπό σύσταση, νεοσύστατες, νέες, καθώς και υφιστάμενες πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, που απασχολούν έως 250 εργαζομένους και εμφανίζουν κύκλο εργασιών έως 50 εκατ. ευρώ ή έχουν ενεργητικό έως 43 εκατ. ευρώ.

Όταν οι ευχές γίνονται πράξεις

Το πρόγραμμα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης ΑΝΑΔΑ – ΣΩΖΩ δημιουργήθηκε το 2010 από την SPRMEDIA και την ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ. Μέχρι τώρα πραγματοποιήθηκαν 12 δεντροφυτεύσεις σε διάφορες περιοχές της Κύπρου, ενώ για φέτος επιλέξαμε την Πλατανιστάσα, στην επαρχία Λευκωσίας.

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Αναδα-σώζω

ΜΕ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

ΥΠΕΡΗΦΑΝΟΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ
ΣΟΥ

Σενάρια πολέμου καταστρώνει η κυβέρνηση για την οικονομία

Σε θέση μάχης το ΥΠΟΙΚ για να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της ρωσικής εισβολής

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Σενάρια πολέμου για την ελληνική οικονομία καταστρώνει πλέον η κυβέρνηση, σε συνεννόηση και με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς, καθώς οι συρράξεις συνεχίζονται και η αβεβαιότητα που τις συνοδεύει κορυφώνεται, απειλώντας τη δημοσιονομική σταθερότητα, τα εισοδήματα των πολιτών και το πολιτικό μέλλον της.

Ο σχεδιασμός για την ανάκαμψη, την επιστροφή στα πρωτογενή πλεονάσματα, ακόμη και για την έξοδο από την ενισχυμένη εποπτεία ξαναμπάνει στο τραπέζι, καθώς οι τιμές φαίνεται ότι θα παραμείνουν πολύ καιρό στα ύψη και «φυσάει άνεμος στασιμοληθωρισμού», σύμφωνα με τον διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννη Στουρνάρα, αλλά και τον διευθύνοντα σύμβουλο της Eurobank, Φωκίωνα Καραβία, μεταξύ άλλων.

Τα σενάρια, σύμφωνα με πληροφορίες από πηγές του οικονομικού επιτελείου, περιλαμβάνουν τα εξής:

1. Δημιουργείται «μαξιλάρι» για στήριξη του πληθυσμού με νέα μέτρα και κάλυψη των αυξημένων αναγκών του Δημοσίου. Αυτό θα γίνει με την κατάθεση

Ο σχεδιασμός για την ανάκαμψη, την επιστροφή στα πλεονάσματα, ακόμη και για την έξοδο από την ενισχυμένη εποπτεία ξαναμπάνει στο τραπέζι.

συμπληρωματικού προϋπολογισμού την επρχόμενη εβδομάδα, με 2 δισ. ευρώ επιπλέον δαπάνες. Οι δαπάνες αυτές θα κατευθυνθούν κυρίως στη συνέχιση της στήριξης των νοικοκυριών για τα τιμολόγια ρεύματος, εφόσον εξαντληθούν οι πόροι του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης, κάτι που δείχνει όλο και πιο πιθανό. Εκτιμάται ότι περίπου 1 δισ. ευρώ ίσως χρειαστεί να συνεισφέρει ο προϋπολογισμός για να καλυφθεί η επιδότηση για το σύνολο του έτους. Επίσης, το Δημόσιο αντιμετωπίζει το ίδιο αυξημένες ενεργειακές δαπάνες, μεταξύ άλλων σε τομείς όπως η άμυνα.

Εξάλλου, όπως είπε ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας, πέρα από τη συνέχιση των υφισταμένων, μπορεί να χρειαστεί να ληφθούν και πρόσθετα μέτρα. Ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης αναφέρθηκε την περασμένη εβδομάδα σε ενδεχόμενη μείωση του ΦΠΑ στα τρόφιμα, μιλώντας για «όπλο στη φαρέτρα». Εφόσον αποφασιστεί, το μέτρο θα είναι εξαιρετικά στοχευμένο σε τρόφιμα που καταλαμβάνουν μεγάλο τμήμα του «καλαθιού» των ευάλωτων νοικοκυριών.

Το υπουργείο Οικονομικών θα καταθέσει συμπληρωματικό προϋπολογισμό την επρχόμενη εβδομάδα, με 2 δισ. ευρώ επιπλέον δαπάνες οι οποίες θα κατευθυνθούν κυρίως στη συνέχιση της στήριξης των νοικοκυριών για τα τιμολόγια ρεύματος.

2. Αυξάνεται η πρόβλεψη για το έλλειμμα του προϋπολογισμού από το 1,4% του ΑΕΠ προς το 2%. Το υψηλότερο έλλειμμα περιορίζει εκ των πραγμάτων τις δυνατότητες της κυβέρνησης για παρεμβάσεις στην κατεύθυνση των φοροελαφρύνσεων, με το οικονομικό επιτελείο να θέλει να διασώσει τη διατήρηση του χαμηλού ΦΠΑ στην εστίαση και το δεύτερο εξάμηνο φέτος (κόστος 250 εκατ. ευρώ) και την επέκταση και στο Δημόσιο

και τους συνταξιούχους της απαλλαγής από την εισφορά αλληλεγγύης και την επέκταση των μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών για το 2023 (κόστος 2,1 δισ. ευρώ). Κάτι με το οποίο διαφώνησε το ΔΝΤ την περασμένη Παρασκευή στα συμπεράσματα της πρόσφατης αποστολής του εδώ.

3. Χαμηλώνει ο πήχυς για την ανάπτυξη από το 4,5% του προϋπολογισμού στην περιοχή του 3%-3,5%, κάτι που ση-

μαίνει ότι η ζημιά στην οικονομία από τον πόλεμο υπολογίζεται στα 2-3 δισ. ευρώ. Επίσης, ανεβαίνει η πρόβλεψη για τον πληθωρισμό από το 1% του προϋπολογισμού στο 5%. Τα παραπάνω μεγέθη αποτελούν το νέο βασικό σενάριο της κυβέρνησης, ενώ σε μια δυσμενή εκδοχή, με παράταση του πολέμου πέραν του καλοκαιριού, επιδεινώνονται ραγδαία. Τα στοιχεία θα αποτυπωθούν στο νέο Πρόγραμμα Σταθερότητας 2022-25, που θα καταθέσει η κυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο τέλος Απριλίου, σε μια από τις δυσκολότερες ασκήσεις, καθώς η αβεβαιότητα είναι μεγάλη και οι προβλέψεις εντελώς επισφαλείς.

4. Μένει ανοικτή η απόφαση για έξοδο από την «ενισχυμένη εποπτεία» τον Αύγουστο ή αργότερα. Σύμφωνα με πληροφορίες από κυβερνητικές και ευρωπαϊκές πηγές, υπάρχει προβληματισμός σε σχέση με τον κίνδυνο εκτίναξης των επιτοκίων δανεισμού της Ελλάδας, σε περίπτωση που το περιβάλλον παραμείνει επισφαλές, λόγω πολέμου. Κι αυτό γιατί οι αγορές εκλαμβάνουν τη στενή παρακολούθηση της Ελλάδας στο πλαίσιο της «ενισχυμένης εποπτείας» ως ασφαλιστική δικλίδα. Ετσι, ενώ είχε δρομολογηθεί η έξοδος από την ενισχυμένη εποπτεία τον Αύγουστο, το θέμα θα επανεξετασθεί από τις δύο πλευρές έως τον Ιούνιο, προκειμένου να ληφθεί απόφαση παράτασης του καθεστώτος ή όχι.

Η κυβέρνηση έχει μεν θέσει στόχο την έξοδο από την ενισχυμένη εποπτεία το 2022, αλλά σίγουρα θα προτιμήσει να μεταθέσει τον στόχο αυτό, παρά να ρισκάρει την ευχέρεια δανεισμού της χώρας και μια πιθανή αναγκαστική προσφυγή σε δανεισμό από τον ESM με μνημονιακούς όρους. Το πολιτικό κόστος θα ήταν πολύ βαρύτερο στη δεύτερη περίπτωση.

Στις Βρυξέλλες, εξάλλου, ακούγεται και το επιπλέον επιχείρημα ότι η παραμονή στην ενισχυμένη εποπτεία διασφαλίζει έναντι μιας ενδεχόμενης δημοσιονομικής εκτροπής, σε περίπτωση εκλογών ή έναντι μιας περιόδου πολιτικής αστάθειας, αν έχουμε επαναληπτικές εκλογές.

Η 14η αξιολόγηση, που βρίσκεται σε εξέλιξη σε επίπεδο τεχνικών κλιμακίων και θα ολοκληρωθεί σε επίπεδο επικεφαλής την επρχόμενη Τετάρτη, δεν προβλέπεται να κρύβει αρνητικές εκπλήξεις. Δεν είναι όμως σίγουρο ότι θα είναι και η τελευταία, στο πλαίσιο της ενισχυμένης εποπτείας. Άλλωστε, εκτός από τα 750 εκατ. ευρώ που θα εκταμιευθούν σε περίπτωση θετικής αξιολόγησης, τον Ιούνιο όπως αναμένεται, εκκρεμούν άλλα 750 εκατ. ευρώ, από αξιολόγηση του 2019 που δεν έγινε. Αυτά πιθανότατα θα εισπραχθούν αργότερα, με μια νέα αξιολόγηση, είτε στο πλαίσιο της ενισχυμένης εποπτείας είτε της απλής μεταμνημονιακής παρακολούθησης για όλες τις χώρες που είχαν προγράμματα.

Ενδυση, κινητά, μάσκες πρώτα σε πωλήσεις μέσω του Skrututz

Είδη ένδυσης, κινητά τηλέφωνα, αλλά και μάσκες προστασίας, καθώς ο κορωνοϊός εξακολουθεί να ταλανίζει την καθημερινότητά μας, είναι τα προϊόντα που κυρίως αγόρασαν οι καταναλωτές ηλεκτρονικά το τελευταίο τρίμηνο μέσω του Skrututz Marketplace. Αυτό προκύπτει από την αξιοποίηση των στατιστικών στοιχείων του Skrututz για τις αγορές που έγιναν το διάστημα 28 Δεκεμβρίου 2021 - 28 Μαρτίου 2022. Σε υψηλή θέση εξακολουθούν, βεβαίως, να κατατάσσονται οι αγορές ηλεκτρονικών υπολογιστών, κάτι που συνδέεται με το γεγονός ότι παραμένει σε μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων η τηλεργασία, ενώ συμπληρωματικά στη διά ζωής εκπαίδευση εξακολουθεί να υπάρχει και η τηλεκατάρτιση.

Ειδικότερα, στην πρώτη θέση των προτιμήσεων των καταναλωτών βρίσκονται τα είδη της κατηγορίας «Μόδα και αξεσουάρ», με τον καταναλωτή να αναζητεί και να αγοράζει κυρίως ανδρικά μπουφάν, γυναικείες τσάντες και ανδρικά φούτερ. Η μέση τιμή δαπάνης για τα προϊόντα αυτά είναι 68, 65 και 43 ευρώ αντιστοίχως.

Τη δεύτερη θέση καταλαμβάνει η κατηγορία «Κινητά τηλέφωνα και αξεσουάρ», με τους καταναλωτές να ξοδεύουν κατά μέσο όρο 265 ευρώ για την αγορά κινητών τηλεφώνων. Επίσης, ξοδεύουν 126 ευρώ κατά μέσο όρο για την αγορά smartwatches, κάτι που σχετίζεται και με την αύξηση του ποσοστού όσων αθλούνται –μία από τις συνθήκες, «κλινομοιά» των lockdowns– και 19 ευρώ κατά μέσο όρο για θήκες κινητών.

Στην τρίτη θέση των προτιμήσεων και αγορών βρίσκονται τα είδη της ομάδας «Υγεία - ιατρικά» και συγκεκριμένα οι μάσκες προστασίας, τα συμπληρώματα διατροφής και τα γυαλιά ηλίου. Η υποχρεωτικότητα της χρήσης μάσκας

στους εσωτερικούς χώρους και μέχρι πριν από λίγες εβδομάδες και στους εξωτερικούς, οδηγεί προφανώς τους καταναλωτές στο να προβαίνουν σε μαζικές παραγγελίες. Ετσι, βάσει των στοιχείων του Skrututz, ξοδεύουν κατά μέσο όρο 90 ευρώ για μάσκες προστασίας.

Στην τέταρτη θέση βρίσκονται οι αγορές ηλεκτρονικών ειδών και συγκεκριμένα φορητών υπολογιστών, καρτών γραφικών και οθονών υπολογιστών. Για τα παραπάνω είδη η μέση δαπάνη ήταν 596, 482 και 250 ευρώ αντιστοίχως.

Την πρώτη πεντάδα των προτιμήσεων των καταναλωτών συμπληρώνει

Βάσει των στοιχείων, οι καταναλωτές ξοδεύουν κατά μέσον όρο 90 ευρώ για μάσκες προστασίας.

μια άλλη κατηγορία που ενισχύθηκε λόγω κορωνοϊού. Ο λόγος για τα αθλητικά είδη, με τους καταναλωτές στην Ελλάδα να ξοδεύουν κατά μέσο όρο 64 ευρώ για σνίκερς, 60 ευρώ για αθλητικά παπούτσια και 82 ευρώ για ορειβατικά παπούτσια. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι καταναλωτές ψωνίζουν πλέον συχνά μέσω των ηλεκτρονικών καταστημάτων ακόμη και ογκώδη έπιπλα, όπως καναπέδες, κάτι που δεν συνέβαινε παλαιότερα, με τις αγορές αυτές να γίνονται σχεδόν αποκλειστικά από τα φυσικά καταστήματα. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Skrututz, τα είδη σπιτιού - έπιπλα βρίσκονται στην έκτη θέση, με τους καταναλωτές να αγοράζουν κυρίως κάμερες παρακολούθησης, λάμπες LED και καναπέδες.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Τα στοιχεία της Skrututz αφορούν τις αγορές που έγιναν το διάστημα 28 Δεκεμβρίου 2021-28 Μαρτίου 2022.

Αυξήσεις άνω του 5,5% σε βάθος 3ετίας στις τράπεζες

Στα 1.020 ευρώ αναμένεται να διαμορφωθεί τον Δεκέμβριο του 2024 ο κατώτατος εισαγωγικός μισθός στις τράπεζες, καθώς ΟΤΟΕ και εκπρόσωποι των τραπεζών συμφώνησαν σε κλιμακωτές αυξήσεις, που σωρευτικά θα ξεπεράσουν το 5,5% σε βάθος τριετίας. Η συμφωνία μεταξύ των δύο πλευρών, που επιπλέον, κατά την 7η συνάντησή τους, αναμένεται να εγκριθεί σήμερα από το γενικό συμβούλιο της Ομοσπονδίας των Τραπεζοϋπαλλήλων, προκειμένου στην συνέχεια να υπογραφεί η νέα κλαδική συλλογική σύμβαση στις τρά-

Ο κατώτατος εισαγωγικός μισθός αναμένεται να φτάσει το 2024 τα 1.020 ευρώ.

πέζες, τριετούς διάρκειας. Αναλυτικά, η πρόταση που αναμένεται να περιλαμβάνεται στο τελικό κείμενο της συμφωνίας θα προβλέπει αυξήσεις 2% από την

1/10/2022, επιπλέον 1% από την 1/12/2023 και τέλος αύξηση της τάξης του 2,5% από την 1/12/2024.

Αυτό σωρευτικά οδηγεί σε αυξήσεις άνω του 5,5%, στην ωρίμανσή του, ενώ στις προτάσεις περιλαμβάνεται και ρήτρα διασφάλισης της απασχόλησης στον κλάδο, όρος για τον οποίο η ΟΤΟΕ άσκησε σημαντικές πιέσεις προκειμένου να υπάρχει στη νέα σύμβαση και να προστατευτεί η απασχόληση στον κλάδο για την επόμενη τριετία, που θα ισχύει η νέα συλλογική σύμβαση.

Υπενθυμίζεται ότι κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει δώσει στη δημοσιότητα η ΟΤΟΕ, έχει καταγραφεί μείωση κατά 21,2% στη συνολική απασχόληση στα πιστωτικά ιδρύματα (2018-2021), με αποτέλεσμα από 39.557 που ήταν οι εργαζόμενοι να μειωθούν σε 31.163 μέσα σε μία τριετία.

Σήμερα, αναμένεται η συνεδρίαση του γενικού συμβουλίου της ΟΤΟΕ προκειμένου να εγκριθούν οι όροι της συμφωνίας και να ακολουθήσουν οι υπογραφές της νέας κλαδικής συλλογικής σύμβασης εργασίας.

Οι ανατιμήσεις επιβραδύνουν την αύξηση τζίρου στο λιανεμπόριο

Αυξημένος κατά 13,9% ήταν ο τζίρος του λιανεμπορίου τον Ιανουάριο του 2022 σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2021, εξήλιξη η οποία σχετίζεται αφενός με τα γεγονότα ότι φέτος τα καταστήματα ήταν ανοικτά καθόλη τη διάρκεια του εξεταζόμενου μήνα, ενώ πέρυσι μόνο για 15 ημέρες και αφετέρου με την αύξηση των τιμών. Δεν είναι τυχαίο ότι ο όγκος πωλήσεων αυξήθηκε μεν, αλλά με χαμηλότερο ρυθμό και συγκεκριμένα 8,9%.

Η επίδραση των τιμών στην αύξηση του τζίρου φαίνεται πολύ πιο καθαρά στα στοιχεία που αφορούν τα σούπερ μάρκετ, καθώς και τα πρατήρια καυσίμων. Ετσι, ενώ ο κύκλος εργασιών αυξήθηκε στην κατηγορία αυτή κατά 5,3% τον Ιανουάριο του 2022 σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2021, ο δείκτης όγκου (κύκλος εργασιών σε σταθερές τιμές) ενισχύθηκε μόλις κατά 0,8%.

Ο κύκλος εργασιών στα πρατήρια καυ-

Ο όγκος πωλήσεων τον Ιανουάριο αυξήθηκε μόλις κατά 8,9%, αν και τον περυσινό Ιανουάριο τα καταστήματα ήταν ανοικτά για 15 ημέρες.

σίμων αυξήθηκε κατά 42,9%, ενώ ο όγκος πωλήσεων πολύ λιγότερο, κατά 17,4%. Σημειώνεται ότι πέρυσι τον Ιανουάριο αρκετές οικονομικές δραστηριότητες βρίσκονταν σε αναστολή, όπως για παράδειγμα η εστίαση. Σε ό,τι αφορά τις τιμές, τον Ιανουάριο του 2022 η τιμή της απλής αμόλυβδης βρισκόταν κατά μέσο όρο σε επίπεδα άνω των 1,80 ευρώ, ενώ την ίδια εποχή πέρυσι στα επίπεδα των 1,48

Ο κύκλος εργασιών στα πρατήρια καυσίμων αυξήθηκε κατά 42,9%, ενώ ο όγκος πωλήσεων πολύ λιγότερο, κατά 17,4%, διαφορά που αποδίδεται στις υψηλές τιμές καυσίμων φέτος.

ευρώ/λίτρο. Η τιμή του πετρελαίου θέρμανσης βρισκόταν τον Ιανουάριο του 2021 κοντά στα 0,80 ευρώ/λίτρο ενώ φέτος στα 1,21 ευρώ/λίτρο.

Δύο ακόμη στοιχεία δείχνουν ότι η αύξηση του τζίρου οφείλεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στην αύξηση των τιμών και λιγότερο στην ενίσχυση της καταναλωτικής ζήτησης. Σε δύο σημαντικές κατηγορίες του λιανεμπορίου καταγράφεται μείωση του όγκου πωλήσεων. Ειδικότερα, ο όγκος πωλήσεων ήταν χαμηλότερος κατά 7,4% στα καταστήματα ένδυσης - υποδήσεων, παρά το γεγονός ότι φέτος λειτουργούσαν όλο τον Ιανουάριο, με εξαίρεση μερικές ημέρες που έμειναν κλειστά στην Αττική λόγω της σφοδρής κακοκαιρίας. Η αξία πωλήσεων στον εν λόγω κλάδο επίσης υποχώρησε κατά 0,5%. Στα πολυκαταστήματα ο τζίρος αυξήθηκε μόλις κατά 2,8%, ενώ ο όγκος πωλήσεων παρέμεινε στα ίδια επίπεδα με πέρυσι.

Μείωση του όγκου πωλήσεων καταγράφηκε φέτος και στα μεμονωμένα καταστήματα τροφίμων (κρεοπωλεία, οπωροπωλεία, αρτοποιεία κ.α.), η οποία ήταν 6,7%, ενώ η αξία πωλήσεων στον ίδιο κλάδο υποχώρησε κατά 2,7%.

Αύξηση της αξίας και του όγκου πωλήσεων στα ίδια περίπου επίπεδα καταγράφηκε τον Ιανουάριο του 2022 σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2021 στους ακόλουθους κλάδους:

Φαρμακευτικά - καλλυντικά, με τον τζίρο να ενισχύεται κατά 27,9% και τον όγκο πωλήσεων κατά 27,6%.

Βιβλία - χαρτικά, όπου ο τζίρος αυξήθηκε κατά 16,6% και ο όγκος πωλήσεων κατά 17,1%.

Έπιπλα - ηλεκτρικά είδη - οικιακός εξοπλισμός, όπου ο τζίρος αυξήθηκε κατά 6% και ο όγκος πωλήσεων κατά 4,8%.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Νέες ανατιμήσεις λόγω ζωοτροφών, λιπασμάτων

Ερχεται κύμα ανατιμήσεων σε σειρά προϊόντων ζωικής προέλευσης – Ανησυχούν οι καλλιεργητές για το κόστος παραγωγής

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Με σχεδόν... χρηματιστηριακή συχνότητα αλλάζουν πλέον οι τιμές βασικών ειδών διατροφής, με τα πρωτεία, όπως φαίνεται, να έχουν το αλεύρι και τα έλαια, είτε πρόκειται για το ηλιέλαιο είτε για το ελαιόλαδο. Την ίδια ώρα τα στοιχεία δείχνουν εμφάνιση ανατιμήσεων την τελευταία εβδομάδα και σε προϊόντα που μέχρι στιγμής είχαν διατηρηθεί χαμηλά οι τιμές τους, όμως θεωρείτο σίγουρο, λόγω της βασικής πρώτης ύλης που είναι το αλεύρι, ότι θα ακολουθούσαν επίσης ανοδική πορεία. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι το ψωμί του τοστ. Την ίδια ώρα φαίνεται ότι οι γαλακτοβιομηχανίες εγκαταλείπουν τον πόλεμο τιμών και προσφορών στο γιαούρτι, δεδομένης της αύξησης στην τιμή του γάλακτος που καταγράφεται εδώ και αρκετούς μήνες.

Το επόμενο διάστημα, άλλωστε, λόγω της αύξησης των τιμών των ζωοτροφών, απόρροια της ανόδου των τιμών σε καλαμπόκι και σόγια, αναμένεται κύμα ανατιμήσεων σε σειρά προϊόντων ζωικής προέλευσης. «Πριν από έξι μήνες η τιμή της σόγιας ήταν 400 ευρώ ο τόνος. Σήμερα είναι 630 ευρώ. Έχει αυξηθεί δηλαδή κατά 57,5%. Το σιτάρι είχε 220 ευρώ ο τόνος, τώρα έχει 430 ευρώ, έχει δηλαδή σχεδόν διπλασιασθεί. Ανάλογη είναι η εικόνα και στις τιμές του καλαμποκιού», επισημαίνει στην «Κ» ιδιοκτήτης μεγάλης πτηνοτροφικής επιχείρησης που προμνηθεί τόσο τα σουπερ μάρκετ όσο και γνωστές αλυσίδες εστίασης. Ο ίδιος παρατηρεί ότι ενώ ένα βαθμίδι οι όποιες ελλείψεις πιθανόν είναι τεχνικές, υπό την έννοια ότι χονδρέμποροι που διαθέτουν αποθέματα αλεύρων δεν τα πωλούν περιμένοντας να αυξηθεί και άλλο η τιμή τους. Πρώτο «θύμα» της μεγάλης αύξησης των ζωοτροφών σε συνδυασμό με το υψηλό ενεργειακό κόστος και τις ανατιμήσεις των υ-

λικών συσκευασίας είναι το κοτόπουλο, η τιμή του οποίου το τελευταίο διάστημα έχει αυξηθεί σε ποσοστό άνω του 30%. Η μέση τιμή του νωπού μη συσκευασμένου κοτόπουλου είναι στο σούπερ μάρκετ 4 ευρώ/κιλό από 2,99 ευρώ/κιλό πριν από μερικές εβδομάδες. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην κατηγορία είχαν γίνει επίσης ανατιμήσεις πριν από τα Χριστούγεννα λόγω της αύξησης κυρίως του ενεργειακού κόστους.

Η αύξηση της τιμής του φυσικού αερίου καθώς και η παύση των εξαγωγών λιπασμάτων από τη Ρωσία, η οποία αποτελεί τον μεγαλύτερο παραγωγό και εξαγωγέα παγκοσμίως, έχουν προκαλέσει αύξηση

Το τελευταίο διάστημα, η τιμή του νωπού κοτόπουλου στα σούπερ μάρκετ έχει αυξηθεί άνω του 30%.

τουλάχιστον 60% των τιμών στα λιπάσματα, varκοθετώντας και τη φυτική παραγωγή. Εκτός από τη μείωση των νέων φυτεύσεων κατά 220 ευρώ ο τόνος, τώρα έχει 430 ευρώ, έχει δηλαδή σχεδόν διπλασιασθεί. Ανάλογη είναι η εικόνα και στις τιμές του καλαμποκιού», επισημαίνει στην «Κ» ιδιοκτήτης μεγάλης πτηνοτροφικής επιχείρησης που προμνηθεί τόσο τα σουπερ μάρκετ όσο και γνωστές αλυσίδες εστίασης. Ο ίδιος παρατηρεί ότι ενώ ένα βαθμίδι οι όποιες ελλείψεις πιθανόν είναι τεχνικές, υπό την έννοια ότι χονδρέμποροι που διαθέτουν αποθέματα αλεύρων δεν τα πωλούν περιμένοντας να αυξηθεί και άλλο η τιμή τους. Πρώτο «θύμα» της μεγάλης αύξησης των ζωοτροφών σε συνδυασμό με το υψηλό ενεργειακό κόστος και τις ανατιμήσεις των υ-

Σε αυτή τη φάση, πάντως, οι καταναλωτές αναγκάζονται ήδη να βάλουν πιο βαθιά το χέρι στην τσέπη για μια επίσκεψή τους στο σουπερ μάρκετ, καθώς δεν είναι μόνο το κοτόπουλο που έχει ακριβύνει. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ψηφιακής πλατφόρμας e-Καταναλωτής του υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η μέση τιμή στο αλεύρι για όλες τις χρήσεις (συσκευασία 1 κιλού) ήταν στις 31 Μαρτίου 1,43 ευρώ, από 1,28 ευρώ την 1η Μαρτίου. Αξίζει, δε, να σημειωθεί ότι στις 23 Μαρτίου είχε γίνει ακόμη μία αύξηση, με τη μέση τιμή να διαμορφώνεται τότε για το ίδιο ακριβώς προϊόν στο 1,38 ευρώ.

Αύξηση 15,48% παρουσιάζει η μέση τιμή στα ζυμαρικά (μακαρόνια Νο6), καθώς από 0,84 ευρώ (συσκευασία 500 γρ.) την 1η Μαρτίου, στο τέλος του μήνα η μέση τιμή είχε φτάσει στο 0,97 ευρώ.

Το ηλιέλαιο, ακόμη ένα προϊόν που βρίσκεται στο επίκεντρο από τότε που ξέσπασε ο πόλεμος στην Ουκρανία, έχει επίσης ανατιμηθεί σημαντικά. Η συσκευασία του ενός λίτρου είχε μέση τιμή την 1η Μαρτίου 3,62 ευρώ, ενώ στις 31 Μαρτίου είχε φτάσει τα 3,85 ευρώ, αύξηση δηλαδή 6,35%.

Αυξημένη κατά 6% είναι η τιμή του ελαιολάδου, καθώς την 1η Μαρτίου η μέση τιμή για τη συσκευασία ενός λίτρου ήταν 7,66 ευρώ, ενώ στις 31 Μαρτίου είχε φθάσει τα 8,12 ευρώ. Αξίζει να σημειωθεί ότι στις 23 Μαρτίου η μέση τιμή για το ίδιο προϊόν ήταν 7,91 ευρώ.

Ανατιμήσεις πλέον παρατηρούνται και σε σειρά άλλων βασικών προϊόντων, όπως το ψωμί του τοστ (συσκευασία 700 γρ.), με τη μέση τιμή να έχει αυξηθεί στη διάρκεια του τελευταίου μήνα κατά 3,77%. Άνοδος της τιμής καταγράφεται στο γιαούρτι (4,37% στη συσκευασία 3x200) και στα τυριά (5%), ενώ μεγαλύτερη σταθερότητα παρατηρείται –για την ώρα τουλάχιστον– στις τιμές του γάλακτος.

Το επόμενο διάστημα λόγω της αύξησης των τιμών των ζωοτροφών, απόρροια της ανόδου των τιμών σε καλαμπόκι και σόγια, αναμένεται κύμα ανατιμήσεων σε σειρά προϊόντων ζωικής προέλευσης, με αποτέλεσμα οι καταναλωτές να βάλουν ακόμη πιο βαθιά το χέρι στην τσέπη κατά την επίσκεψη σε σουπερ μάρκετ.

Πλαφόν στη χονδρική του κοτόπουλου

Μετά το ηλιέλαιο, το αραβοσίτελλαιο, το αλεύρι και τη ζάχαρη, σε πλαφόν πλέον προχωρούν οι επιχειρήσεις πώλησης τροφίμων και στα κοτόπουλα. Το πλαφόν –για την ώρα τουλάχιστον– εφαρμόζεται μόνο στις πωλήσεις χονδρικής από τουλάχιστον δύο αλυσίδες, τη Metro Cash & Carry (συμπεριλαμβανομένης της Παντελιάδη) και τη The Mart που ανήκει στον όμιλο «Ελληνικές Υπερμαρκερές Σκλαβενίτης».

Ειδικότερα, η Metro Cash & Carry έχει βάλει πλαφόν στα κοτόπουλα, το οποίο στα κατεψυγμένα είναι έως δέκα κιβώτια των δέκα κιλών, ενώ στα νωπά κοτόπουλα πλαφόν έχει μπει μόνο στην περίπτωση των κωδικών που βρίσκονται σε προωθητική ενέργεια και είναι πέντε κιβώτια ημερησίως. Η αλυσίδα The Mart έχει βάλει πλαφόν στα κατεψυγμένα κοτόπουλα.

Οι ποσότητες που μπορεί να πάρει ένας επιχειρηματίας ημερησίως θεωρούνται κάτι παραπάνω από επαρκείς. Ο λόγος για τον οποίο οι επιχειρήσεις προχώρησαν στην επιβολή πλαφόν είναι, σύμφωνα με όσα καταγγέλλουν παράγοντες του κλάδου της εστίασης, η εμφάνιση φαινομένων «μαύρης αγοράς». Με άλλα λόγια, επιτρέπει προχωρούσαν στην αγορά πολύ μεγάλων ποσοτήτων κοτόπουλων και στη συνέχεια τα μεταπωλούσαν σε καταστήματα εστίασης.

Στη λιανική πώληση, πάντως, μέχρι στιγμής τουλάχιστον δεν εφαρμόζεται πλαφόν στο συγκεκριμένο προϊόν, αν και σύμφωνα με επιχειρηματίες του πτηνοτροφικού κλάδου το επόμενο διάστημα αναμένονται ανωμαλίες στην τροφοδοσία της λιανικής και της εστίασης. Όπως επισημάνε στην «Κ» επικεφαλής γνωστών πτη-

νοτροφικών επιχειρήσεων, οι ανωμαλίες αυτές δεν θα οφείλονται σε ανεπάρκεια αποθεμάτων. Ο λόγος είναι ότι παρουσιάζονται ανωμαλίες στην τροφοδοσία των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων με ζωοτροφές, κάτι που τις οδηγεί στο να βάζουν προληπτικά κάποιους περιορισμούς. Λόγω επίσης των υψηλών τιμών που επικρατούν σε σόγια, σιτάρι και καλαμπόκι, δεν αποθεματοποιούν στα επίπεδα που το έκαναν προς της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία.

Σε ό,τι αφορά τις αλυσίδες λιανικής σημειώνεται ότι η «ΑΒ Βασιλόπουλος», η οποία είχε προχωρήσει από την προηγούμενη εβδομάδα σε πλαφόν στο ηλιέλαιο, το αραβοσίτελλαιο και το αλεύρι, προχώρησε στην επιβολή πλαφόν στη ζάχαρη (μέχρι τρεις συσκευασίες) για όλους τους τύπους και όλες τις μάρκες.

Το κύμα ακρίβειας γονατίζει τα φτωχότερα νοικοκυριά

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Τα φτωχότερα νοικοκυριά της χώρας χρειάζονταν το 2020 να διαθέτουν το ένα τρίτο του εισοδήματός τους για να καλύπτουν τις ανάγκες διατροφής, μετακινήσεων, ηλεκτροδότησης και θέρμανσης, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της έρευνας οικογενειακών προϋπολογισμών.

Με δεδομένο ότι η δαπάνη της διατροφής «τρέχει» πλέον με ρυθμό αύξησης 7%, ότι στα καύσιμα κίνησης οι ανατιμήσεις προσεγγίζουν το 50% και ότι για ηλεκτροδότηση και θέρμανση χρειάζονται πλέον σχεδόν τα διπλά χρήματα, τα φτωχότερα νοικοκυριά θα χρειαστεί να καταβάλουν το 45% του μηνιαίου εισοδήματός τους για τις ίδιες ακριβώς ανάγκες, βλέποντας το 12% του εισοδήματός να κινείται... φτερά. Τι σημαίνει αυτό στην πράξη; Ότι για το φτωχότερο νοικοκυριό, το κόστος της κρίσης έχει ήδη ξεπεράσει κατά πολύ το 1,5 μηνιαίο.

Δεν ισχύει το ίδιο για τα πιο εύπορα νοικοκυριά. Στο πάνω μέρος της εισοδηματικής κατανομής, απαιτείτο το 2020 κάτω από το 19% του μηνιαίου εισοδήματός τους για να πληρωθούν τρόφιμα, ρεύμα και καύσιμα. Η αναλογία μετά τις αυξήσεις ανεβαίνει μεν, αλλά χωρίς να ξεπερνάει το 25% και αποδεικνύεται ότι αναλογικά με το εισόδημα η ζημία από την ενεργειακή κρίση και τον πόλεμο καθίσταται υπερδιπλάσια για τον φτωχό σε σχέση με τον πιο πλούσιο. Οι μεν φτωχότεροι χάνουν πάνω από 1,5 μισθό και οι πλουσιότεροι όχι πάνω από ένα 15νθήμερο. Ο κίνδυνος διεύρυνσης των εισοδηματικών ανισοτήτων στη χώρα, αλλά και αύξησης του ποσοστού της φτώχειας είναι πλέον ορατός και θα γίνεται ολοένα και μεγαλύτερος όσο θα αυξάνεται η διάρκεια της κρίσης.

Δίνουν το μισό μηνιαίο για διατροφή, ρεύμα και μετακινήσεις.

Το στοιχείο δε που θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη κατά τη χάραξη των επόμενων βημάτων της οικονομικής πολιτικής, είναι και οι περιορισμένες δυνατότητες των φτωχότερων νοικοκυριών να χρηματοδοτήσουν λύσεις που θα τους βγάλουν από τον κίνδυνο «εξαύλωσης» σημαντικού μέρους του εισοδήματός τους. Όπως προκύπτει από την έρευνα οικογενειακού προϋπολογισμού, τα φτωχότερα νοικοκυριά δαπανούν πάνω από το 86% του εισοδήματός τους για την κάλυψη των βασικών αναγκών, ενώ τα πλουσιότερα κάτω από το 56%. Αρα, οι φτωχότεροι δεν έχουν κανένα περιθώριο αποταμίευσης ή χρηματοδότησης παρεμβάσεων που εξασφαλίζουν φθηνότερο κόστος διαβίωσης (σ.σ φωτοβολταϊκά, θερμομονώσεις, αντλίες θερμότητας κ.λπ.), σε αντίθεση με τα πλουσιότερα νοικοκυριά που μπορούν να διαφυγούν από την ενεργειακή κρίση είτε επενδύοντας για την ενεργειακή θωράκιση του σπιτιού τους είτε και για την απόκτηση ενός οχήματος που εξασφαλίζει μειωμένη κατανάλωση καυσίμου.

Από τα συνολικά 4,07 εκατομμύρια νοικοκυριά που καταγράφονται στην έρευνα οικογενειακών προϋπολογισμών της ΕΛΣΤΑΤ, το 1,7 εκατομμύριο –περίπου το 43% του συνόλου– έχει μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα όχι μεγαλύτερο από 1.450 ευρώ. Το τι σημαίνει κρίση γι' αυτά, προκύπτει από τα ακόλουθα στοιχεία:

1. Τα νοικοκυριά με εισόδημα έως 750 ευρώ ξόδευαν 251 ευρώ μηνιαίως για

Δαπάνες για τρόφιμα, καύσιμα, ηλεκτρισμό πριν και εν μέσω κρίσης

ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ	ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΝ ΜΕΣΩ ΚΡΙΣΗΣ	ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ	ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΑΝΑΛΟΓΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ
Μέχρι 750 €	479.821	251,01	337,20	86,19	11,50%
751-1.100 €	600.800	327,08	434,77	107,69	9,80%
1.101-1.450 €	662.336	391,20	518,63	127,43	8,80%
1.451-1.800 €	561.724	471,47	624,88	153,41	8,50%
1.801-2.200 €	531.792	517,84	680,50	162,66	7,40%
2.201-2.800 €	560.281	599,27	782,80	183,53	6,60%
2.801-3.500 €	335.705	669,37	871,92	202,55	5,80%
3.501 € και άνω	343.732	780,73	1.010,42	229,69	>5,8%
ΣΥΝΟΛΟ	4.076.191	477,18	627,54	150,36	

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

τρόφιμα, ρεύμα και καύσιμα και τώρα χρειάζεται να δαπανούν σχεδόν 334 ευρώ για τις ίδιες ακριβώς ποσότητες. Η ζημία φτάνει στα 83 ευρώ ανά μήνα.

2. Τα νοικοκυριά με εισόδημα έως 1.100 ευρώ, ξόδευαν 327 ευρώ το 2020 και τώρα ο λογαριασμός έχει ανέβει στα 434 ευρώ. Η ζημία ανά μήνα ξεπερνάει

τα 100 ευρώ.

3. Για τα εισοδήματα με αποδοχές από 1.100 έως 1.450 ευρώ, το κόστος ανεβαίνει από τα 391 ευρώ στα 518 ευρώ και το κόστος φτάνει περίπου τα 127 ευρώ.

Προφανώς στα πλουσιότερα νοικοκυριά η δαπάνη είναι μεγαλύτερη σε απόλυτο ποσό. Για παράδειγμα, το νοικοκυριό

με αποδοχές από 2.200 έως 2.800 ευρώ τον μήνα ξόδευε 600 ευρώ τον μήνα για τρόφιμα, ρεύμα και καύσιμα και τώρα ο λογαριασμός έχει ανέβει στα 782 ευρώ. Όμως, αναλογικά με το εισόδημα, αυτό που απαιτούνταν είναι το 21% του εισοδήματος και τώρα απαιτείται το 28%. Και αν ανέβουμε ακόμη υψηλότερα στην ει-

Πτώση καταναλωτικής εμπιστοσύνης, σύννεφα στη βιομηχανία

Στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 11 μηνών υποχώρησε ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών στην ελληνική μεταποίηση (δείκτης PMI) που καταρτίζει η S&P Global (σ.σ. εξαγόρασε την IHS Markit), με τις επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία και τις παρενέργειες που αυτός έχει στην εφοδιαστική αλυσίδα και τη ζήτηση να γίνονται άμεσα ορατές. Μάλιστα, η S&P Global προχώρησε σε αναθεώρηση προς τα κάτω της πρόβλεψής της για την ανάπτυξη της βιομηχανικής παραγωγής στην Ελλάδα και εκτιμά ότι αυτή θα περιοριστεί σε 2,3% το 2022. Υποχώρηση, όχι μεγάλη, σημείωσε και ο δείκτης οικονομικού κλίματος που κα-

Στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 11 μηνών ο δείκτης PMI, απαισιόδοξα τα νοικοκυριά λόγω της ακρίβειας.

ταρτίζει το Ιδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ). Οι επιπτώσεις του πολέμου, υφιστάμενες και δυνητικές, αποτυπώνονται κυρίως στην καταναλωτική εμπιστοσύνη, η οποία ύστερα από ένα διμνηνο ανόδου υποχώρησε έντονα

τον Μάρτιο στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 16 μηνών. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της S&P Global, ο δείκτης PMI στην Ελλάδα διαμορφώθηκε τον Μάρτιο στις 54,6 μονάδες από 57,8 μονάδες τον Φεβρουάριο, στο χαμηλότερο σημείο από τον Απρίλιο του 2021. Η ζήτηση από την πλευρά των πελατών του εξωτερικού εξασθένησε κατά τη διάρκεια του Μαρτίου, καθώς οι νέες παραγγελίες εξαγωγών υποχώρησαν για πρώτη φορά σε διάστημα ενός έτους. Τούλάχιστον ανησυχία αποτυπώνεται στον δείκτη οικονομικού κλίματος του ΙΟΒΕ, ο οποίος τον Μάρτιο διαμορφώθηκε στις 113,2 μονάδες από 114 μονάδες τον Φεβρουάριο.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες επιδεινώθηκαν έντονα στις Υπηρεσίες και λιγότερο στο Λιανικό Εμπόριο, ενώ βελτιώθηκαν στη Βιομηχανία και τις Κατασκευές. Πολύ πιο απαισιόδοξα εμφανίζονται τα νοικοκυριά. Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης υποχώρησε τον Μάρτιο και διαμορφώθηκε στις -46,6 (από -39,5 μονάδες τον Φεβρουάριο του 2022), επίπεδο αρκετά μικρότερο εκείνου πριν από ένα χρόνο (-39,5 μονάδες) και το χαμηλότερο των τελευταίων 16 μηνών. Σύμφωνα με το ΙΟΒΕ η εξέλιξη αυτή οφείλεται στην έντονη αύξηση των τιμών. «Η υποχώρηση του πραγματικού εισοδήματος και της ζήτησης από αυτά την εξηγεί

και οι πιθανές επενέργειές της, π.χ. στην απασχόληση, καθώς και όποιες άλλες πολιτικοοικονομικές εξελίξεις λόγω του πολέμου, που θα εξαρτηθούν κυρίως από τη διάρκεια του, θα αποτελέσουν τον πλέον καθοριστικό παράγοντα των προσδοκιών των νοικοκυριών τους επόμενους μήνες», προσθέτει. Αξίζει να σημειωθεί ότι έχουν επιδεινωθεί σημαντικά οι προσδοκίες των νοικοκυριών τόσο για την εθνική οικονομία όσο και για τη δική τους οικονομική κατάσταση, ενώ πλέον το 58% (από 43% τον Φεβρουάριο) δηλώνει ότι θα περιορίσει σημαντικά τις δαπάνες του.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Το 58% των νοικοκυριών θα περιορίσει σημαντικά τις δαπάνες του.

Μπαράζ εξαγορών από ελληνικά funds

Επενδύουν σε μεσαίες επιχειρήσεις προσδοκώντας υψηλές αποδόσεις

Του **ΗΚΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Πυκνώνουν και πολλαπλασιάζονται τους τελευταίους λίγους μήνες οι εξαγορές μεσoίου μεγέθους ελληνικών επιχειρήσεων από ελληνικά private equity, ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια. Ένα οικοσύστημα funds με Έλληνες διαχειριστές και συχνά και επενδυτές, που δεν ξεπερνά τα 10 σχήματα και των οποίων τα υπό διαχείριση κεφάλαια είναι της τάξης του 1,5 δισ. ευρώ, εάν συμπεριληφθούν και εκείνα που τοποθετούνται σε startups, εξηγεί στην «Κ» ο Απόστολος Ταμβάκας, επικεφαλής του EOS Capital Partners. Κεφάλαια που αναμένεται να αυξηθούν, καθώς ωριμάζει η σχετική αγορά. Απαιτείται ωστόσο ακόμα πολλή δουλειά για να κλείσει το χάσμα της ελληνικής αγοράς επενδυτικών κεφαλαίων με αυτό της Ευρώπης, υπογραμμίζει ο Μάρκος Βερέμης, πρόεδρος της Επιτροπής Καινοτομίας ΣΕΒ και της Upstream και εταίρος του venture capital, BigPi Ventures. Ειδικά σε ό,τι αναφορά τις startups.

Για την ώρα πάντως, private equity όπως το SMERemediumCap (SMERC), του οποίου ηγείται ο Νίκος Καραμούζης, η EOS, η Diorama, που λειτουργεί κάτω από την ομπρέλα της DECA και η SouthBridge, τίτχουν μεθοδικά ή έχουν ήδη χτίσει θέσεις σε μεσαίου μεγέθους ελληνικές επιχειρήσεις με διαφορετικές στρατηγικές το καθένα, στοχεύοντας σε υπεραξίες που μεταφράζονται σε αποδόσεις κεφαλαίων σαφώς υψηλότερες από αυτές των χρηματιστηρίων ή άλλων επενδύσεων. Επενδύουν, που όπως χαρακτηριστικά σημειώνει στην «Κ» ο Νίκος Καραμούζης, «γίνονται στην πραγματική οικονομία».

Υποτιμημένες εταιρείες

Και κάπου εδώ κρύβονται και οι αιτίες της ωρίμανσης αυτής της αγοράς στην Ελλάδα: τα τελευταία χρόνια τα private equity διεθνώς έχουν αυξηθεί σημαντικά λόγω των χαμηλών επιτοκίων και της αυξημένης ρευστότητας, που οδηγεί τους επενδυτές στην αναζήτηση αποδόσεων σε τοποθετήσεις εναλλακτικές των χρη-

ματιστηρίων, των ομολόγων ή των καταθέσεων. Επενδύουν σε υποτιμημένες εταιρείες με σκοπό να πουλήσουν με σημαντικό premium, αφού έχουν πρώτα προβεί στην αναδιάρθρωσή τους, στη βελτίωση του management, στη μεγέθυνσή τους μέσω συγχωνεύσεων με άλλες εταιρείες και στην ανάπτυξη τους επενδύοντας πρόσθετα κεφάλαια, εξηγεί στην «Κ» ο CEO της PwC Ελλάδος, Μάριος Ψάλ-

Τα υπό διαχείριση κεφάλαια των ελληνικών private equity είναι της τάξεως του 1,5 δισ. ευρώ.

της. Η Ελλάδα έρχεται τώρα να ανέβει με τη σειρά της σε αυτό το τρένο, καθώς τα τελευταία τρία χρόνια αποκαθίσταται το έλλειμμα εμπιστοσύνης που υπήρχε έπειτα από τη δεκαετή κρίση και το country risk μειώνεται. Το έλλειμμα επενδύσεων στη χώρα, είτε εξαιτίας της κατάστασης που επικρατούσε στις τράπεζες είτε και του ρίσκου που ενσωμάτωνε η χώρα την προηγούμενη δεκαετία, ήρθαν να το καλύψουν αρχικά μεγάλα ξένα private equity που μπήκαν σε μεγάλες εταιρείες, όπως στον κλάδο της υγείας, των τροφίμων και των τηλεπικοινωνιών. Ωστόσο, πρόβλημα χρηματοδότησης έχουν και οι μεσαίες επιχειρήσεις, το μέγεθος των οποίων δεν είναι ελκυστικό για τους μεγάλους ξένους αλλά είναι κατάλληλο για τα ελληνικά private equity, εξηγεί ο CEO της PwC.

Οι συνθήκες ωρίμασαν

Πατί όμως είναι περισσότερο δεκτικό τώρα οι Έλληνες ιδιοκτήτες επιχειρήσεων να απεμπολήσουν τον έλεγχο του μετοχικού κεφαλαίου τους, παραχωρώντας πλειοψηφικά ποσοστά ο' αυτά τα funds;

Σύμφωνα με τον Νίκο Καραμούζη, επικεφαλής της SMERC, η οποία διαχειρίζεται κεφάλαια περίπου 150 εκατ. ευρώ, υπάρχουν λίγες εναλλακτικές για την ε-

Τα ελληνικά private equity επενδύουν σε υποτιμημένες εταιρείες με σκοπό να πουλήσουν με σημαντικό premium, αφού έχουν πρώτα προβεί στην αναδιάρθρωσή τους, στη βελτίωση του management, στη μεγέθυνσή τους μέσω συγχωνεύσεων με άλλες εταιρείες και στην ανάπτυξη τους, επενδύοντας πρόσθετα κεφάλαια.

Το έλλειμμα στήριξης των startups

Πέραν όμως των επενδυτικών κεφαλαίων που τοποθετούνται κυρίως σε μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις, υπάρχει και ένας μικρός αριθμός venture capitals που στοχεύει στην τεχνολογία, την καινοτομία των startups. Μεταξύ τους ξεχωρίζει η BigPi Ventures του Μάρκου Βερέμη, ο οποίος σημειώνει πως το Ισραήλ που θεωρείται χώρα με μεγάλη δυναμική στον χώρο των startups έχει 500 τέτοια επενδυτικά σχήματα, ενώ η Ελλάδα έξι. Όμως η αποτίμηση του ελληνικού οικοσυστήματος καινοτομίας, που πριν από δέκα χρόνια ήταν περίπου 300 εκατ. ευρώ, αγγίζει σήμερα τα 8 δισ. Για να γίνει αυτό επενδύθηκαν μόλις 350 εκα-

τομμύρια από ευρωπαϊκά Jeremie και EquiFunds και ιδιώτες, και από το κράτος 50 εκατ. «Κάναμε μια καλή αρχή, αλλά είμαστε ακόμα πολύ πίσω. Τι λείπει; Ούτε τα καλά μυαλά, ούτε οι καλές ιδέες, ούτε η ικανότητα ως επενδυτές να βρούμε επενδυτικούς στόχους. Λείπει ένα πλήρες χρηματοδοτικό πλαίσιο που να μας δώσει την ευκαιρία να υποστηρίξουμε ακόμα καλύτερα αυτές τις εταιρείες», σημειώνει χαρακτηριστικά. Και εξηγεί πως πρέπει να αναπτυχθεί ολόκληρη η «αλυσίδα» angel investors, venture capital, growth equity, private equity, και τέλος το χρηματιστήριο, που είναι απαραίτητο για τις startups.

Ξεύρεση ικανών χρηματοδοτήσεων. Επιπλέον, έχουν «ωριμάσει» πολλές οικογενειακές επιχειρήσεις και η νέα γενιά μετόχων είτε δεν έχει τη συναισθηματική σύνδεση με τις εταιρείες που είχε η προηγούμενη είτε αντιλαμβάνεται καλύτερα την ανάγκη να πουν κεφάλαια ώστε να μεγαλώσουν –οργανικά ή με εξαγορές– και να αποκτήσουν εξωστρεφή προσαυτολισμό.

Για τον κ. Καραμούζη, άλλωστε, οδηγός σε αυτή τη διαδικασία επενδύσεων των ελληνικών private equity είναι τέσσερις παράμετροι:

- Κατ' αρχάς η δεκαετής οικονομική κρίση που οδήγησε, όπως εξηγεί, περισσότερες από 3.000 οικογενειακές μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις σε σοβαρές χρηματοοικονομικές δυσκολίες.
- Δεύτερον, το γεγονός πως το μέγεθος της ελληνικής αγοράς είναι ανεπαρκές για να αναπτυχθούν και έτσι η ανάγκη

για εξωστρέφεια έχει εμπεδωθεί. Και η εξωστρέφεια προϋποθέτει μεγαλύτερα μεγέθη και κεφάλαια.

- Τρίτον, οι τεχνολογικές εξελίξεις και οι μεγάλες αλλαγές στο ρυθμιστικό περιβάλλον απαιτούν επίσης σοβαρές κεφαλαιουκικές δαπάνες, που δεν είναι δυνατόν να προκύψουν από τους υπάρχοντες μετόχους ή τις τράπεζες, ειδικά αν πρόκειται για εταιρείες των οποίων ο ισολογισμός είναι πεισμένος.
- Τέλος, θροαλλίδα είναι και η προαναφερθείσα ωρίμανση των προτεραιοτήτων των ιδιοκτητών, που τους κάνει δεκτικότερους στο να απεμπολήσουν τον έλεγχο ή ακόμα και η ανάγκη τακτοποίησης ενδοοικονομικών περιουσιακών υποθέσεων.

Εξάλλου συνεδιποποιούν πως έπειτα από την είσοδο ενός private equity είναι πιθανότατο σε μερικά χρόνια τα μειωηφικά τους ποσοστά να αξίζουν σημαντικά

περισσότερο από τα τρέχοντα πλειοψηφικά.

Σύμφωνα με τον επικεφαλής του SMERC, η Ελλάδα έχει τις μικρότερες μεσαίες επιχειρήσεις στην Ευρώπη με μέσο κύκλο εργασιών τα 10 εκατομμύρια και μέσα λειτουργικά κέρδη 1 εκατομμύριο. Το περιβάλλον αυτό δημιουργεί ευκαιρίες για τους επενδυτές που τοποθετούν τα κεφάλαιά τους στα ελληνικά private equity και τα οποία αποδεδειγμένα μπορούν να δώσουν αποδόσεις πολύ υψηλότερες από αυτές που θα πετύχαιναν στα διεθνή χρηματιστήρια, όπου πλέον οι αποτιμήσεις κρινονται ως απαιτητικές.

Οι επικεφαλής αυτών των funds συμφωνούν πως ο μέσος χρονικός ορίζοντας των επενδύσεων τους είναι από 3 έως 5 έτη, χωρίς ωστόσο να αποκλείουν έξοδο νωρίτερα εφόσον η κατάλληλη συγκυρία αναδυθεί. Κάτι τέτοιο έκανε πρόσφατα η EOS, αλλά και η Diorama.

Η στρατηγική τους

Ποιοι είναι όμως εκείνοι οι επενδυτές που θα πάρουν τη σκαπάνη από τα ελληνικά private equity; Πώς γίνεται δηλαδή το exit;

Πρόκειται είτε για άλλες επιχειρήσεις του κλάδου που επιδιώκουν να αυξήσουν τα μεγέθη τους μέσω εξαγορών είτε για άλλα επενδυτικά κεφάλαια με πιο μακροπρόθεσμους ορίζοντες, που εντοπίζουν ικανοποιητικές μερισματικές αποδόσεις στις αναταχθείσες επιχειρήσεις, είτε για χρηματιστηριακούς επενδυτές όταν επιλέγεται η έξοδος μέσω δημόσιας εγγραφής. Η τελευταία επιλογή βέβαια προσαπαιτεί την ωρίμανση και εμφάνιση της ελληνικής χρηματιστηριακής αγοράς, αλλά και τις χρηματιστηριακές κουλτούρας, συμφωνούν όλοι.

Δεν έχουν όμως όλοι οι διαχειριστές των ελληνικών private equity τα ίδια ε-

πενδυτικά μοντέλα ή κριτήρια εισόδου σε μία εταιρεία, ούτε στρατηγικές. Για παράδειγμα, η SouthBridge, που έχει συγκεντρώσει κεφάλαια υπό διαχείριση της τάξης των 180 εκατομμυρίων, χρηματοδοτεί συχνά εταιρείες μέσω μετατρέψιμων ομολογιών και δεν εμπλέκεται με το μανατζμεντ. Η EOS αναζητεί ποιοτικές επιχειρήσεις που χρειάζονται κεφάλαια για να αναπτυχθούν, αλλά όχι και distressed περιπτώσεις. Εμπλέκεται δε ενεργά στην υποστήριξη και κατάρτιση του στρατηγικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη τους. Για την επικεφαλής της EOS, το 2022 θα είναι μια δύσκολη χρονιά και ο πληθωρισμός που ενέσκηψε μετά τα μέσα του 2021 θα παραμείνει για τα επόμενα 2 με 3 χρόνια. Ωστόσο δηλώνει πως θα συνεχίσει τις επενδύσεις, καθώς η συγκυρία δημιουργεί και ευκαιρίες ειδικά στο consolidation της κατακερματισμένης ελληνικής αγοράς. Δεν αποκλείει επίσης συνεργασίες με άλλους επενδυτές, όπως η πρόσφατη με τον επιχειρηματία Σπύρο Θεοδωρόπουλο στην Ελληνικοί Χυμοί ΑΕΒΕ.

Το ξεκαθάρισμα της κρίσης

Σύμφωνα με τον Νίκο Κούλη, αντιπρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο της DECA Investments, που ελέγχει το Diorama II, το οποίο έχει συγκεντρώσει κεφάλαια άνω των 200 εκατομμυρίων, δρομολογούνται νέες επενδύσεις σε αναπτυσσόμενες ελληνικές επιχειρήσεις με εξωστρεφή προσανατολισμό, καθώς η ελληνική οικονομία είναι σε περίοδο ανάπτυξης. Επιπλέον, μιλώντας πρόσφατα στην «Κ», σημειώνει πως «η επώδυνη κρίση της τελευταίας δωδεκαετίας οδήγησε σε ένα γενικότερο ξεκαθάρισμα και οι εταιρείες που επιβίωσαν είναι πιο ανταγωνιστικές και εξωστρεφείς, κάτι που απαιτεί κεφάλαια και τεχνονγνωσία».

Επενδύσεις σε private equity με ένα κλικ μέσω μιας πλατφόρμας

ΤΗΣ ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

«**Μεγάλο** στοίχημα για εμάς αποτελεί η αγορά της Αμερικής στην οποία εισήλθαμε πριν από δύο μήνες, ενώ το επόμενο διάστημα θα αποκτήσουμε παρουσία και στη Σγκαπούρη. Έως το τέλος του έτους, στόχος μας είναι να διπλασιάσουμε από 1,5 δισ. ευρώ σε 3 δισ. ευρώ τα κεφάλαια που διαχειριζόμαστε για λογαριασμό των πελατών μας, ο αριθμός των οποίων ξεπερνάει τους 2.500». Σε αυτές τις φράσεις ο Αλέξανδρος Αργυρός, συνιδρυτής της –ελληνικής και γερμανικών συμφερόντων– startup Moonfare συμπεκνώνει στην «Κ» το σχέδιό της, λίγες ημέρες μετά την επένδυσή ύψους 35 εκατ. δολ. του λονδρέζικου private equity Vitruvian Partners στην εταιρεία. Είχε προηγηθεί ένας γύρος χρηματοδότησης ύψους 125 εκατ. δολ, μέσω AMK, από την Insight Partners τον περασμένο Νοέμβριο.

Η Moonfare, δημιουργήμα του κ. Αργυρού, του CEO Steffen Pauls και του Heinrich von Liechtenstein, λειτουργεί σαν ένας ψηφιακός διαχειριστής κεφαλαίων αναπτύσσοντας μια πλατφόρμα η οποία επιτρέπει σε εύπορους επενδυτές να τοποθετήσουν τα κεφάλαιά τους σε κορυφαία private equity, στα οποία μέχρι πρότινος δεν είχαν πρόσβαση. Μεγάλα private equity, όπως τα KKR, The Carlyle Group, EQT Ventures, διαχειρίζονται κεφάλαια που ξεπερνούν τα 50 δισ. δολ., εκ των οποίων τα περισσότερα προέρχονται από θεσμικούς επενδυτές (συνταξιοδοτικά ταμεία, τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες κ.ά.). Αναγνωρίζοντας την ανάγκη να «εκδημοκρατιστούν» οι επενδύσεις στον χώρο του private equity, η Moonfare μέσω της πλατφόρμας της δίνει τη δυνατότητα σε «μικροεπενδυτές», που δεν διαχειρίζονται μεγάλα ποσά κεφαλαίων, να επενδύσουν σε τέτοιου μεγέθους private equity,

Η ελληνογερμανική startup Moonfare διαχειρίζεται κεφάλαια 1,5 δισ. και έχει πάνω από 2.500 πελάτες παγκοσμίως.

απολαμβάνοντας τις υψηλές αποδόσεις που αυτά αποφέρουν. Μάλιστα υπολογίζεται ότι περίπου πέντε εκατομμύρια Ευρωπαίοι επιθυμούν να τοποθετήσουν κεφάλαια σε αυτούς τους κολοσσούς, με τη στροφή ιδιωτών επενδυτών αλλά και δημοκρατιστούν» οι επενδύσεις στον χώρο του private equity, η Moonfare μέσω της πλατφόρμας της δίνει τη δυνατότητα σε «μικροεπενδυτές», που δεν διαχειρίζονται μεγάλα ποσά κεφαλαίων, να επενδύσουν σε τέτοιου μεγέθους private equity,

τοποίησει κάποιος μέσω της πλατφόρμας σε ένα portfolio funds είναι 50.000 ευρώ, όταν συνθήκες ζητάται από τους ιδιώτες επενδυτές να μπορούν να επενδύσουν το λιγότερο 10 εκατ.». Εκτός από τοποθετήσεις σε μερικά από αυτά τα private equity, η πλατφόρμα έχει αναπτύξει προϊόντα μέσω των οποίων ο επενδυτής μπορεί να επενδύσει σε έναν αριθμό από funds, τα οποία επενδύουν σε εταιρείες τεχνολογίας, όπως είναι οι startups. Τέτοια είναι τα παραδείγματα των General Catalyst, Insight Partners κ.ά.

Αντίστοιχες υπηρεσίες παρέχουν και επενδυτικές τράπεζες. Όμως σε τι διαφέρει η Moonfare; Όπως εξηγεί ο κ. Αργυρός, «ο πελάτης μέσω της πλατφόρμας έχει πρόσβαση σε όλο και μεγαλύτερο αριθμό private equity funds. Σήμερα αριθμούμε πάνω από 40, από τα οποία τα μισά είναι τα μεγαλύτερα στην αγορά. Επίσης, το κόστος του ιδιωτή επενδυτή για να επεν-

δύσει σε αυτά είναι ίσως το χαμηλότερο από αυτό που κυκλοφορεί στην αγορά. Η Moonfare λαμβάνει εφάπαξ προμήθεια 1% από την εγγραφή του ενδιαφερόμενου επενδυτή στην πλατφόρμα, αλλά και 0,5% ετησίως από τη διαδικασία διαχείρισης της επένδυσης εντός της πλατφόρμας. Σε μια τράπεζα συνήθως απαιτείται το διπλάσιο», εξηγεί. «Εκτός από αυτά, τράπεζες υποχρεώνουν τους ενδιαφερόμενους επενδυτές να έχουν καταθέσεις υψηλότερες του ποσού που θέλουν να επενδύσουν. Δεν υπάρχει flexibility», αναφέρει, εξηγώντας πως όλη η διαδικασία της εγγραφής και του ελέγχου του επενδυτή γίνεται ψηφιοποιημένα μέσα σε 15 λεπτά. «Έχουμε έναν αλγόριθμο ο οποίος συνδέεται με βάσεις δεδομένων που δείχνουν εάν το μπρόντ των επενδυτών είναι καθαρό και εάν είναι εξοικειωμένοι με τον συγκεκριμένο τύπο επενδύσεων». Σημειώνεται πως η Moonfare υπόκεινται κάθε χρόνο

σε έλεγχο από μεγάλους χρηματοοικονομικούς συμβούλους, προκειμένου να διασφαλίζεται η σωστή ροή των κεφαλαίων των επενδυτών.

Η εταιρεία ιδρύθηκε στο Βερολίνο, έχει διαθέσει την υπηρεσία της σε 20 χώρες και πρόσφατα εισήλθε στην αγορά της Αμερικής, την ανάπτυξη της οποίας έχει αναλάβει ο Δημήτρης Μαγιάκος, ένα από τα πρώτα στελέχη της εταιρείας. «Στα σχέδιά μας είναι η είσοδός μας στην αγορά της Μέσης Ανατολής. Επίσης θέλουμε να αυξήσουμε τις συνεργασίες που έχουμε με τη γερμανική Berenberg, προκειμένου να βοηθήσουμε τους δικούς τους πελάτες να αποκτήσουν πρόσβαση στα μεγάλα private equity funds». Όσο για την Ελλάδα, αυτή δεν βρίσκεται στα άμεσα σχέδια της εταιρείας, εάν και ο κ. Αργυρός διακρίνει έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον από Έλληνες επενδυτές.

Κάτω από το 4% του ΑΕΠ οι επενδύσεις σε ελληνικές startups έως το τέλος του 2020

ΤΗΣ ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Αν και οι αποτιμήσεις ελληνικών startups από τα 300 εκατ. έχουν φτάσει κοντά στα 8 δισ. μέσα σε 10 χρόνια, τα κεφάλαια που διοχετεύονται στις ελληνικές νεοφυείς επιχειρήσεις υπολείπονται έναντι του ευρωπαϊκού μέσου όρου με αποτέλεσμα να καθυστερεί η ταχύτερη ανάπτυξη του οικοσυστήματος. Αυτό διαπίστωσαν εκπρόσωποι των ελληνικών venture capitals μιλώντας στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ερευνας και Τεχνολογίας στη Βουλή την προηγούμενη εβδομάδα, στο πλαίσιο της οποίας κατέθεσαν προτάσεις με στόχο να ενισχυθεί ο κλάδος κατά 10 φορές τα επόμενα 10 χρόνια, αντιπροσωπεύοντας το 10% του ΑΕΠ. Μιλώντας για το έλλειμμα της Ελλάδας σε ταμεία επιχειρηματικών συμμετοχών, ο Μάρκος Βερέμης, πρόεδρος Επιτροπής Καινοτομίας του ΣΕΒ, πρόεδρος της Upstream, εταίρος στο Big

Μεγαλύτερος του 12% ο μέσος όρος ανάμεσα στις χώρες της Ε.Ε.

Pi Ventures και πρόεδρος του Junior Achievement, επισήμανε πως αυτό που λείπει στη χώρα είναι ένα πλήρες χρηματοδοτικό πλαίσιο «που να μας δώσει την ευκαιρία να υποστηρίξουμε ακόμα καλύτερα αυτές τις εταιρείες». Ο ίδιος συνέκρινε την Ελλάδα με άλλες χώρες, λέγοντας πως «έχουμε 6 τέτοια funds στην Ελλάδα, τα οποία μπορεί να γίνουν 8 ή 9, αλλά το Ισραήλ έχει 500 και οι σκανδιναβικές χώρες έχουν πάνω από 800, άρα έχουμε πολύ δρόμο ακόμα. Δεύτερον, ξοδεύουμε περίπου 60-70 εκατομμύρια τον χρόνο σε τέτοιες εταιρείες σαν ελληνικό ρίσκο. Ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός

Χρειαζόμαστε φορολογικά κίνητρα για τους ιδιώτες και τις επιχειρήσεις που θέλουν να επενδύσουν σε VCs και νεοφυείς επιχειρήσεις, σημειώνει ο Κωνσταντίνος Λαύκας, εταίρος του Uni.Fund.

μέσος όρος είναι 10 φορές μεγαλύτερος, και εκεί υπολείπομαστε».

Αντίστοιχη διαπίστωση έκανε και ο Κωνσταντίνος Λαύκας, εταίρος του Uni.Fund, ενός από τα funds του Equifund, ο οποίος υπογράμμισε την ανάγκη για δημιουργία και ενίσχυση υποδομών εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα και μεταφοράς τεχνολογίας στα ΑΕΙ. Παραθέτοντας στοιχεία για τις επενδύσεις σε ελληνικές startups μέχρι το τέλος του 2020, ανέφερε πως αυτές κινούνται κάτω από το 4% του συνόλου του ΑΕΠ, γεγονός που κατατάσσει την Ελλάδα στην 6η θέση από το τέλος ανάμεσα στις χώρες της Ε.Ε., όπου ο μέσος όρος ήταν το 2019 μεγαλύτερος του 12%. «Αυτό σημαίνει ότι είμαστε στον σωστό δρόμο αλλά χρειάζεται να επιταχύνουμε». Ο ίδιος πρόσθεσε πως «χρειαζόμαστε κίνητρα για περισσότερα VCs. Χρειαζόμαστε φορολογικά κίνητρα για τους ιδιώτες και τις

επιχειρήσεις που θέλουν να επενδύσουν σε VCs και νεοφυείς επιχειρήσεις. Έχουμε τελείως έλλειψη στο κομμάτι των επενδυτικών αγγέλων, που είναι ένα κομμάτι που προσαρμόθω, ως VC, να καλύψουμε». Ο Γιώργος Δημόπουλος, συνιδρυτής και εταίρος στο VentureFriends, που έχει επενδύσει σε εταιρείες όπως η InstaShop και η Blueground, μιλώντας για τις εξαγορές που έχουν πραγματοποιηθεί υπενθύμισε πως η εξαγορά της Beat (στα 43 εκατ.) το 2017 ενθουσίασε όλο το οικοσύστημα, προσθέτοντας πως «πριν από μία εβδομάδα πουλήθηκε άλλη μία εταιρεία από το portfolio, σε πολύ κοντινά νούμερα με αυτά της Beat». Σημειώνεται πως αν και δεν είναι ανακοινωμένη ακόμη, προσφάτως έκλεισε η εξαγορά της Accusonus από τη Meta, μητρική της Facebook, σε μια αποτίμηση που φέρεται να κινήθηκε στην περιοχή των 40-50 εκατ.

Ηλεκτρονική πύλη από ΤτΕ για ρυθμίσεις κόκκινων δανείων

Στόχος, η επιτάχυνση της διαδικασίας
διακανονισμού των οφειλών

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΟΡΤΖΗ**

Ψηφιακά θα γίνονται όλες οι αιτήσεις για τη ρύθμιση δανείων σε τράπεζες ή εταιρείες διαχείρισης μέσω της ηλεκτρονικής πύλης που θα λειτουργήσει στην ΤτΕ στο πλαίσιο της εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας για τη ρύθμιση οφειλών. Μέσω του Κώδικα η ΤτΕ επιχειρεί ναβάλει μια τάξη στις διαδικασίες διευθέτησης οφειλών κυρίως από τις εταιρείες διαχείρισης στις οποίες έχει μεταφερθεί το ιδιωτικό χρέος, επιβάλλοντας τυποποιημένες διαδικασίες, τις οποίες θα παρακολουθεί στενά, σε συνδυασμό και με τα παράπονα που υποβάλλονται από οφειλέτες.

Με τον τρόπο αυτό θα μπει ένα τέλος στις αρρυθμίες που διαπιστώνονται κατά τις προσπάθειες διακανονισμού χρεών μεταξύ των οφειλετών και των πιστωτών τους και οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα ατελείς ρυθμίσεις, αλλά και καθυστερήσεις στην προσπάθεια εξεύρεσης κοινά αποδεκτής λύσης. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που οι οφειλέτες υποβάλλουν προτάσεις με βάση την ικανότητα αποπληρωμής, όπως προκύπτει από το διαθέσιμο εισόδημα, και όχι βάσει της ακίνητης περιουσίας που έχουν στην κατοχή τους, διότι δεν γνωρίζουν και κανείς δεν τους εξηγεί ότι η ελάχιστη δόση καθορίζεται από την αξία των ακινήτων. Επίσης, σε αρκετές περιπτώσεις δεν γνωρίζουν ότι λαμβάνονται υπόψη και τα οικονομικά στοιχεία των συνοφειλετών και των εγγυητών του οφειλέτη και όταν αυτοί δεν συνυποβάλλουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τότε η τράπεζα ή η εταιρεία διαχείρισης δεν προτείνει λύση ρύθμισης.

Πηγές κοντά στη διαδικασία εξηγούν ότι η συμπλήρωση του εντύπου του Κώδικα Δεοντολογίας δεν είναι απλή υπόθεση,

καθώς απαιτείται η συγκέντρωση πληροφοριών και εγγράφων από δημόσιες αρχές (π.χ. ποσοποιητικό βαρών από τα υποθηκοφυλακεία), που είναι μια χρονοβόρος διαδικασία. Συχνά, έτσι, η ελλιπής πληροφόρηση οδηγεί στην κατηγοριοποίηση του οφειλέτη ως μη συνεργάσιμου, με συνέπεια η λύση που προτείνεται να μην ανταποκρίνεται στις οικονομικές του δυνατότητες. Η ηλεκτρονική πλατφόρμα εκτός του ότι θα υποδέχεται όλες τις αιτήσεις, θα συνδέεται με τις φορολογικές αρχές, τις τράπεζες και τις εταιρείες που διαχειρίζονται τα κόκκινα δάνεια που έχουν μεταβιβάσει σε funds, προκειμένου να αντλούνται όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τις οφειλές που βαρύνουν ένα νοικοκυριό ή μια επιχείρηση και να επιταχύνεται η διαδικασία διακανονισμού των χρεών.

Ελεγχος

Η προοπτική δημιουργίας ηλεκτρονικής πύλης που θα λειτουργεί υπό την εποπτεία της ΤτΕ έχει προβλεφθεί σε νόμο του υπουργείου Οικονομικών και μπαίνει σε εφαρμογή με τη συνδρομή της Ειδικής Γραμματείας Ιδιωτικού Χρέους και της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων. Εκτός από την επιτάχυνση των διαδικασιών ρύθμισης μέσω της τυποποιημένης πληροφόρησης που θα προβλέπει η πλατφόρμα, θα εξασφαλίζεται και ο καλύτερος έλεγχος και η παρακολούθηση των ρυθμίσεων από τις εποπτικές αρχές, έτσι ώστε να προλαμβάνεται ο κίνδυνος δημιουργίας μιας νέας γενιάς κόκκινων δανείων.

Όπως σημειώνει με δήλωσή της στην «Κ» η ειδική γραμματέας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους του υπουργείου Οικονομικών Μαριαλένα Αθανασοπούλου, «μέχρι σήμερα οι διαδικασίες ρυθμίσεων είναι

Μέσω της τυποποιημένης πληροφόρησης που θα προβλέπει η πλατφόρμα της ΤτΕ, θα εξασφαλίζονται ο καλύτερος έλεγχος και η παρακολούθηση των ρυθμίσεων από τις εποπτικές αρχές, έτσι ώστε να προλαμβάνεται ο κίνδυνος δημιουργίας μιας νέας γενιάς κόκκινων δανείων.

χειροκίνητες με αποτέλεσμα να έχουμε καθυστερήσεις». Η ψηφιοποίηση του Κώδικα Δεοντολογίας, όπως εξηγεί, «είναι ένα πολύ σημαντικό έργο καθώς το μεγαλύτερο μέρος των δανειοληπτών που χρειάζονται ρύθμιση για μη εξυπηρετούμενα δάνεια εμπίπτει σε αυτό το πλαίσιο και γι' αυτό απαιτείται η συστράτευση όλων των φορέων – της Ειδικής Γραμματείας, της ΤτΕ, της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών και της Ένωσης Εταιρειών Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις – για τη γρήγορη και αποτελεσματική ολοκλήρωση της ψηφιοποίησης και τη διευκόλυνση των δανειοληπτών».

Η ψηφιακή ρύθμιση οφειλών μέσω της νέας πλατφόρμας θα είναι ανεξάρτητη της πλατφόρμας του εξωδικαστικού μηχανισμού και θα αφορά όλα τα δάνεια που δεν εμπίπτουν στην παραπάνω κατηγορία και τα οποία αποτελούν τη μεγάλη μάζα των ρυθμίσεων που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα. Αφορά δηλαδή όσους έχουν χρέη άνω των 10.000 ευρώ ή έχουν χρέη άνω του 90% σε έναν πιστωτή (π.χ. οφειλή 90.000 ευρώ από στεγαστικό δάνειο σε τράπεζα και άλλα 10.000 ευρώ σε τράπεζες και Δημόσιο). Πρόκειται για τη συντριπτική πλειοψηφία των οφειλετών, όπως προκύπτει και από τα στοιχεία που δημοσιεύσε πρόσφατα το υπουργείο Οικονομικών, βάσει των οποίων από τον Ιούλιο 2019 έως τα τέλη Ιανουαρίου του 2022 έχουν ρυθμιστεί 632.998 δάνεια (στεγαστικά, καταναλωτικά και επιχειρηματικά), συνολικού ύψους 35,85 δισ. ευρώ. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται:

Η πλατφόρμα θα υποδέχεται όλες τις αιτήσεις και θα συν- δέεται με τις φορολογικές αρχές, τις τράπεζες και τις εταιρείες διαχείρισης.

- 216.508 στεγαστικά δάνεια –34,20% του συνόλου– ύψους 15,11 δισ. ευρώ.
- 346.241 καταναλωτικά δάνεια –54,70% του συνόλου– ύψους 5,64 δισ. ευρώ.
- 69.721 δάνεια πολύ μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων –11% του συνόλου– ύψους 11,47 δισ. ευρώ.
- 528 δάνεια μεγάλων επιχειρήσεων –0,08% του συνόλου– ύψους 3,63 δισ. ευρώ.

Με δεδομένο ότι πλέον ο κύριος όγκος των κόκκινων δανείων –ξεπερνάει τα 79 δισ. ευρώ ή τα 120 δισ. ευρώ μαζί με τους εξωλογιστικούς τόκους– έχει περάσει στην

κυριότητα επενδυτικών κεφαλαίων, η λειτουργία της πλατφόρμας θα βοηθήσει στην καλύτερη παρακολούθηση του Κώδικα Δεοντολογίας που έχει θεσπίσει η ΤτΕ και ο οποίος προβλέπει συγκεκριμένες υποχρεώσεις που πρέπει να τηρεί η εταιρεία διαχείρισης ή η τράπεζα. Μεταξύ αυτών είναι η επικοινωνία με τον οφειλέτη αλλά και τον εγγυητή του δανείου, βάσει τυποποιημένων διαδικασιών, και η προσφορά συγκεκριμένων λύσεων που θα λαμβάνουν εκτός από την οικονομική κατάσταση και τη μελλοντική ικανότητα αποπληρωμής του οφειλέτη.

Οι λύσεις αυτές μπορεί να είναι η ρύθμιση ή η οριστική διευθέτηση της οφειλής. Λύση ρύθμισης είναι π.χ. η επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου, η μειωμένη δόση, η καταβολή μόνο τόκων, ο διαχωρισμός της οφειλής, η διαγραφή μερους της συνολικής απαιτήσης ή η αναδιόργανωση της επιχείρησης, ώστε να καταστεί βιώσιμη. Αντίθετα, ως λύση οριστικής διευθέτησης ορίζεται οποιαδήποτε μεταβολή του είδους της συμβατικής σχέσης μεταξύ τράπεζας και δανειολήπτη ή ο τερματισμός της, με στοχο την οριστική τακτοποίηση της απαιτήσης του πιστωτικού ιδρυματος εναντίον του δανειολήπτη. Η λύση αυτή μπορεί να συνδυάζεται με παραδοχή (εθελοντική) στην τράπεζα των

ακινήτων επί των οποίων έχει συσταθεί εμπραγματική ασφάλεια για τη μείωση του συνόλου της απαιτήσης ή ακόμα και με οικειοθελή εκποίηση των ακινήτων επί των οποίων έχει συσταθεί εμπραγματική ασφάλεια προς τακτοποίηση της απαιτήσης, καθώς και η μετατροπή της σύμβασης σε ενοικίαση ή χρηματοδοτική μίσθωση.

Οι εξαιρέσεις

Ο νέος κώδικας είναι προσαρμοσμένος στον νόμο για τη δεύτερη ευκαιρία και εξαιρεί από τις υποχρεώσεις που προβλέπει όσους οφειλέτες έχουν κάνει αίτηση για την ένταξή τους στον εξωδικαστικό μηχανισμό ή αίτηση πτώχευσης. Επίσης εξαιρεί:

1. Απαιτήσεις από συμβάσεις που έχουν ήδη καταγγελθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 2017.
2. Απαιτήσεις εναντίον δανειολήπτη που δεν υπερβαίνουν:
 - Το άθροισμα των 1.000 ευρώ, στην περίπτωση απαιτήσεων εναντίον φυσικών προσώπων.
 - Το άθροισμα των 5.000 ευρώ στην περίπτωση απαιτήσεων εναντίον νομικών προσώπων – πολύ μικρών επιχειρήσεων.
 - Απαιτήσεις εναντίον νομικών προσώπων που δεν αποτελούν «πολύ μικρές επιχειρήσεις».

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
6:00-10:00

ΤΑΣΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΣ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΑΡΤΕΜΙΟΥ

ΤΟ ΠΡΩΙΝΟ ΠΟΥ ΑΚΟΥΕΙ
όλη η Κύπρος

LOVE 100.7 FM
98.1 & 105.7

ΧΡΗΣΙΤΕ ΕΚΤΙΜΗΣΕ
cytmobile | Vodafone

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΤΕΣΙΑΝ ΕΡΕΥΝΑ ΑΚΡΟΑΜΑΤΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΩΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (MARKET RESEARCH) ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ – ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2021

ΡΑΔΙΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
LOVE FM 100.7	11.1%
ANT1	10.1%
AMX	9.2%
SPERA	8.9%
SUPER	8.4%

NEW SEASON

20 21

DEEJAY 93.5 RADIO
#THEISLANDSDJ

ME ΤΟΝ ANTHONY 642
17:00 - 19:00
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

HITLIST

LISTEN LIVE
www.mydeejay.com.cy

Σήμα για πωλήσεις έδωσαν οι 900 μονάδες στο Χρηματιστήριο

Ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε πτώση της τάξης του 0,09% στις 892,68 μονάδες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

«**Τοίχο»** στις 900 μονάδες βρήκε το Χρηματιστήριο Αθηνών καθώς, όπως απέδειξε η χθεσινή συνεδρίαση, η διάσπασή τους προκάλεσε πιέσεις και κατοχύρωση κερδών. Ο Γενικός Δείκτης δεν είχε πολλές σπηρίξεις ώστε να κρατήσει αυτό το επίπεδο, καθώς και ο τζίρος ήταν σχετικά αδύναμος και οι τοποθετήσεις των επενδυτών πολύ προσεκτικές και περιορισμένες, τη στιγμή που το διεθνές κλίμα ήταν ιδιαίτερα επιφυλακτικό, με τις αγορές να παρακολουθούν τις εξελίξεις στο γεωπολιτικό μέτωπο αναζητώντας κάποιον καταλύτη.

Το Χ.Α. έχει καλύψει σχεδόν τα 2/3 των απωλειών που προκάλεσε

Το Χ.Α. έχει καλύψει σχεδόν τα 2/3 των απωλειών που προκάλεσε ο πόλεμος στην Ουκρανία.

ο πόλεμος στην Ουκρανία, υποαποδίδοντας πάντως των βασικών ευρωπαϊκών δεικτών κατά την ίδια περίοδο, οι οποίοι έχουν καλύψει περισσότερο από τα 3/4 των απωλειών. Επιπλέον, σύμφωνα με την Delorlas Investment Services, το 55% των μετοχών που απαρτίζουν τον Γενικό Δείκτη βρίσκονται ακόμα σε καθοδική τάση. Ελλείψει θετικών εξελίξεων οι επόμενες συνεδριάσεις ενδέχεται να είναι κρίσιμες για τη βραχυπρόθεσμη πορεία του ελληνικού Χρηματιστηρίου, όπως εκτιμά.

Στα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε

Ελλείψει θετικών εξελίξεων οι επόμενες συνεδριάσεις ενδέχεται να είναι κρίσιμες για τη βραχυπρόθεσμη πορεία του ελληνικού Χρηματιστηρίου, εκτιμούν οι αναλυτές.

πτώση της τάξης του 0,09% στις 892,68 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 72,35 εκατ. ευρώ. Κατά τη Merit Securities, τα σημεία στήριξης εντοπίζονται στις 870 και 880 μονάδες και τα σημεία αντιστάσης στις 900 και 910.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης υποχώρησε κατά 0,19% στις 2.162,39 μονάδες, ενώ στο -0,02% έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης στις 1.528,22 μονάδες.

Από τα μη τραπεζικά blue chips, τις μεγαλύτερες απώλειες σημείωσε η Aegean (-2,79%) και ακολούθησαν οι Lamda Development και Ελλά-

τωρ με πτώση 1,83% και 1,70% αντίστοιχα. Ανοδικά, με κέρδη άνω του 1% ξεχώρισαν οι Qwest, ΟΤΕ και ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή.

Ο τραπεζικός δείκτης κατέγραψε απώλειες της τάξης του 1,44% στις 646,10 μονάδες, με την Εθνική Τράπεζα να κλείνει με κέρδη 0,03%, ενώ απώλειες 2,52% σημείωσε η Alpha Bank, στο -1,70% έκλεισε η Eurobank και στο -0,95% η Πειραιώς.

Οι ευρωπαϊκές αγορές διαμορφώνουν στάση αναμονής, με τους δείκτες να κινούνται σε χαμηλό εύρος διακύμανσης και το ελληνικό Χρηματιστήριο έχει συντονίσει τις

κινήσεις του με αυτές, με ελεγχόμενη μεταβλητότητα αλλά και συναλλακτική υποτονικότητα, όπως σημειώνει ο Δημήτρης Τζάνας της Κύκλος Χρηματιστηριακή.

Αυτό, όπως προσθέτει, είναι το αποτέλεσμα της ανακοχής των πωλητών που επέτρεψε στους αγοραστές να οδηγήσουν τον Γενικό Δείκτη στις παρυφές των 900 μονάδων, μηδενίζοντας τις φρενιτές απώλειες, μια εξέλιξη που έχει υποβοηθηθεί από την καθημερινή θετική αναφορά των διεθνών επενδυτικών οίκων για τα ελληνικά δρώμενα. Η Moody's αναβάθμισε τις ελληνικές τράπεζες, ενώ η

Goldman Sachs συνεχίζει να δίνει υψηλές τιμές-στόχους για αυτές. Παράλληλα, UBS και Unicredit εκτιμούν ότι οι ρυθμοί μεγέθυνσης του ΑΕΠ θα είναι πάνω από 4% και ακόμη και το ΔΝΤ θεωρεί ότι το 3,5% είναι εφικτό, παρά τις μακροοικονομικές διαταραχές.

Επιπλέον, οι παρούσες μετοχικές αποτιμήσεις υποστηρίζονται και από τη γενναϊόδωρη πολιτική χρηματικών διανομών των διοικήσεων των εισηγμένων εταιρειών που έχουν ήδη ξεπεράσει το 1,5 δισ. ευρώ, με προοπτική να ξεπεράσουν ακόμη και τα 2,2 δισ. ευρώ του 2019.

Αρνητικό κλίμα στις ευρωπαϊκές αγορές

Η σκιά του νέου κύματος κυρώσεων κατά της Ρωσίας που σχεδιάζουν οι Ευρωπαίοι ηγέτες αλλά και των τελευταίων δημοσκοπήσεων στη Γαλλία, που φέρουν την ακροδεξιά υποψήφια Μαρίν Λεπέν να πλησιάζει τον Εμανουέλ Μακρόν, διαμόρφωσε χθες το κλίμα στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια. Παράλληλα, η δήλωση στελέχους της Fed ότι επίκεινται συνεχείς αυξήσεις των επιτοκίων στις ΗΠΑ οδήγησε σε άνοδο το δολάριο, με τον δείκτη του δολαρίου έναντι ενός καλάθιού νομισμάτων να σημειώνει άνοδο 0,23% και το ευρώ να αντιστοιχεί μόνον σε 1,09 δολάρια. Η δήλωση αυτή οδήγησε σε νέα άνοδο τις αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου, ενώ παράλληλα ανοδικά κινούνται και οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων της Ευρώπης, καθώς νωρίτερα είχαν δοθεί στη δημοσιότητα στοιχεία που φέρουν το κόστος των πρώτων υλών να αυξάνεται.

Τις πρώτες ώρες της χθεσινής συνεδρίασης οι τιμές του «μαύρου χρυσού» κινούνταν ανοδικά, καθώς οι Ευρωπαίοι ηγέτες εξετάζαν στο πλαίσιο του νέου κύματος κυρώσεων κατά της Ρωσίας ακόμη και την επιβολή εμπάργκο στο ρωσικό πετρέλαιο. Αργότερα, όμως, αποκλιμακώθηκαν οι τιμές του «μαύρου χρυσού», όταν τελικά οι Ευρωπαίοι πρότειναν την επιβολή εμπάργκο στον ρωσικό άνθρακα, περιορίζοντας τις πιθανότητες για ελλείψεις στην παγκόσμια αγορά. Ετσι, αργά το βράδυ το αργό δικτύου Τέξας κυμαίνονταν στα 102,10 δολάρια το βαρέλι, καταγράφοντας υποχώρηση κατά 1,14% και το Brent στα 106,65 δολάρια το βαρέλι, σημειώνοντας υποχώρηση 0,82%. Τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια κινούνταν ανοδικά τις πρώτες ώρες της συνεδρίασης αλλά οι περισσότεροι δείκτες γύρισαν στο «κόκκινο» όταν οι τελευταίες δημοσκοπήσεις στη Γαλλία κατέδειξαν κίνδυνο πολιτικής αστάθειας, καθώς μειώνεται σημαντικά το προβάδισμα του Γάλλου προέδρου

Οι περισσότεροι δείκτες γύρισαν στο «κόκκινο» όταν οι τελευταίες δημοσκοπήσεις στη Γαλλία έδειξαν ότι μειώνεται σημαντικά το προβάδισμα του Γάλλου προέδρου έναντι της Μαρίν Λεπέν.

Ανοδικά οι τιμές του «μαύρου χρυσού», καθώς οι Ευρωπαίοι ηγέτες εξέταζαν ένα νέο κύμα κυρώσεων κατά της Ρωσίας.

έναντι της Μαρίν Λεπέν. Τα spread ανάμεσα στην απόδοση του γαλλικού δεκαετούς ομολόγου και εκείνη των δεκαετών της Γερμανίας έφτασε στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων δύο ετών, ο δείκτης CAC 40 του Παρισιού έκλεισε με απώλειες 1,28%, ενώ με απώλειες 1,05% έκλεισε και ο δείκτης Χελτα DAX της Φρανκφούρτης. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 έμεινε έμεινε σχεδόν αμετάβλητος, ενώ ο επίσης πανευρωπαϊκός αλλά μικρότερος Eurostoxx 50 έκλεισε με απώλειες 1,31%. Εξαίρεση στη χθεσινή συνεδρίαση αποτέλεσε μόνον ο εξωστρεφής δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου κλείνοντας με κέρδη 0,25%.

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

New York/Νέα Υόρκη				Verizon Comms				Pearson				E.ON SE NA				Tokyo/Tókiο				Paris/Παρίσι			
(Σε δολάρια)																(Σε ευρώ)							
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%		WALT DISNEY CO	135.36	-2.3236		RELX	2444.9756	1.537		FRESENUS MEDI	60.9	0		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	
3M COMPANY	150.23	0.4681		WELLS FARGO & W	48.405	-0.1135		RIO TINTO	6138	-0.196		HEIDELBERGCEM	50.66	-1.68		AIJINOMOTO	3450	-1.71		ACCOR	28.39	-1.87	
ALCOA CORP	85.87	-5.5336		WALMART INC	152.46	0.9401		ROYAL MAIL	334.454	0.211		HENKEL AG&CO V	59.02	-1.38		ASAHI GROUP HL	4473	-0.07		AIR LIQUIDE	161.74	0.34	
ALLEGHANY CRP	854.6	0.2875		London/Λονδίνο				ROLLS-ROYCE HL	98.54	-1.694		INFINEON TECH	29.255	-1.285		ASTELLAS PHARM	1875.5	-2.62		ALSTOM	20.79	-3.53	
ALTRIA GROUP	53.08	0.6829		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε πέντες)	SAINSBURY(J)	246.72	-0.243		K+S AG NA	29	1.04		BRIDGESTONE CO	4683	-1.04		AXA	25.76	-1.83	
AMAZON.COM	3293.15	-2.1913		ANGLO AMERICAN	4132.5	1.786		SCHROEDERS	3266	0.246		MERCK KGAA	190.25	2.1		CANON INC	2973	0.24		BNP PARIBAS	49.00	-4.56	
AMER EXPRESS C	187.56	-0.0533		A.B.F.OOD	1643	-1.41		SAGE GRP	733.4161	-0.109		MUENCH. RUECK	239.8	-0.6		CASIO COMPUTER	1417	2.31		BOUYGUES	30.63	-2.58	
AMER INTL GROU	63.15	0.9754		ADMIRAL GRP	2550.3182	0.906		ST JAMES'S PLAC	1455.13416	1.212		RWE AG	40.62	1.07		CITIZEN WATCH	488	0.21		CAPGEMINI	200.80	-2.24	
AMGEN	246.7	0.7473		ASHTED GRP	4714.5333	-2.877		SMITHS GROUP	1384.15617	-2.969		THYSENKRUPP A	7348	-3.04		CEITON SAISON	1299	-0.84		CARREFOUR	18.97	-1.74	
APPLE INC	175.135	-1.8522		ANTOFAGASTA	1711	0.706		SMITH&NEPHEW	1233.84271	0.203		VOLKSWAGEN V2	156.74	-2.02		DAIWA SEC GROU	693.5	-0.57		CASINO GUICHAR	16.39	-0.36	
BANK OF AMERIC	40.39	-1.0776		AVIVA	436.69661	0.457		SSE	1751.05215	3.514		VONOVIA SE	43.43	-0.1		SUBARU	1895.5	-0.13		CREDIT AGRICOL	10.32	-5.03	
BAXTER INTL IN	77.61	2.8356		ASTRAZENECA	10334	1.893		STAND.CHART.	501.80515	-0.319		SIEMENS N	122	-3.72		FUJIFILM HOLDI	7488	-0.44		DANONE	50.56	0.76	
BOEING CO	183.0948	-4.2291		BABCOCK INTL	323.7795	-0.615		SEVERN TRENT	3159.6813	3.067		SAP SE	101.68	0.1		FUJITSU LTD	18805	-0.03		DASSAULT SYSTE	45.94	0.78	
BRISTOL MYERS	74.505	0.969		BAE SYS.	737.3553	1.87		TRAVIS PERKINS	1268	-0.941		Amsterdam/Αμστερνταμ				HITO MOTORS	711	-2.87		EDF	8.38	-1.41	
CAMPBELL SOUP	44.92	-0.1556		BARCLAYS	145.8	0.478		TESCO	273.3416	-0.435		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε ευρώ)	HIHACHI	6144	0.52		L'OREAL	374.50	0.93	
CATERPILLAR IN	215.97	-2.1919		BR.AMER.TOB.	3202.7608	-0.324		TUI AG	243.11	0.373		AALBERTS	44.85	-4.51		HONDA MOTOR	3436	-0.55		L.V.M.H.	660.90	-0.45	
CIGNA CORP	246.55	1.7708		BARRATT DEVEL.	518.9898	-2.624		TAYLOR WIMPEY	132.0587	-0.668		AEGION	4.973	1.24		IHI	2883	-1.4		LAGARDERE	25.36	0.16	
CHEVRON	164.94	0.3468		BERKELEY GRHL	3867	0.442		UNILEVER	3529	0.469		ABN AMRO BANK	11.59	-1.49		ISUZU MOTORS	1551	0.58		MICHELIN	120.45	-2.47	
CISCO SYSTEMS	55.0601	-0.7747		BR.LAND	532	2.347		UTD. UTILITIES	1155.89191	3.461		AKZO NOBEL	78.34	-1.36		KAWASAKI HYV I	2182	-1.31		PERNOD RICARO	202.20	1.68	
CITIGROUP	51.6501	-2.1778		BUNZL	3080	1.55		VODAFONE GROUP	124.29421	-0.413		ARCELORMITTAL	28.465	-3.9		KAJIMA CORP	1488	-0.27		KERING	584.60	-0.19	
CORVECIERAS	14.9902	-1.2503		BP	381.30384	1.404		WPP	998	-0.3		ASML HOLDING	599.2	-2.95		KEIO	4885	2.3		PUBLICIS GROUP	55.20	-0.22	
COCA-COLA CO	62.825	0.4557		BURBERRY GRP	1676.83276	-0.975		WHITBREAD	2883.17	-0.692		BOSKALIS WESTM	32.64	0.06		KOBE STEEL	575	-0.86		RENAULT	23.01	-6.18	
COLGATE PALMOL	77.63	1.3579		BT GROUP	182.58373	1.095		Zurich/Zupixn				ARCELORMITTAL	28.465	-3.9		KONICA MINOLTA	506	-1.17		SANT'IGNOBAIN	52.30	-4.28	
DANAOS CORP	93.9	-3.8107		COCACOLA HBC A	1568.3226	-1.043		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε ελβ. Φ.)	NEC CORPORATIO	5250	-0.19		JTEKT	939	-0.84		SANOFI	96.98	1.69	
DIANA SHIPPING	5.015	-1.0848		CARNIVAL	139.65	4.1		ABB LTD N	30.13	-1.31		MITSUBI UFJ FG	752.9	-2.02		MITSUBISHI COR	4409	-2.28		SCHNEIDER ELEC	151.96	-2.76	
DOW INC	63.65	-0.5624		CENTRICA	79.7	1.091		ABB LTD N	30.13	-1.31		MITSUBISHI ELE	332	1.28		MITSUBISHI ELE	1392	-1.25		SOCIETE GENERA	22.66	-5.58	
DUPONT DE NMOU	73.4	-1.9765		COMPASS GROUP	1634.5	1.323		RICHEMONT N	122.35	1.7		MITSUBISHI MOT	394	1.28		SODEXO	65.40	-1.48		TFI	8.61	-2.66	
ENTERGY CP	121.66	1.8843		CAPITA GROUP	21.1	-1.583		GEBERT NI	568	-1.56		NIKON HLDG	2064	0.19		NISSAN CORP	4473	-0.72		THALES	116.60	0.52	
EXXON MOBIL	83.31	0.1804		CRH	2980	-2.932		NOVARTIS N	82.08	0.43		NIKON KON	3.282	2.21		NISSAN SUZUKA	4473	-0.72		VEOLIA ENVIRON	28.32	-5.28	
FEDEX CORP	213.51	-2.0551		DCC	5802	-1.29		ROCHE HOLDING	385.2	0.64		NN GROUP	46.75	2.05		NISSAN PAPER I	1036	-0.7		Madrid/Μαδρίτη			
FORD MOTOR CO	15.9036	-4.5402		DIAGEO	3979.5	1.895		SGS N	2550	0.12		KONINKLIJKE DS	163.85	1.3		NISSAN PAPER I	1036	-0.7		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε ευρώ)
INTL BUS MACHI	129.62	-0.499		DIRECT LINE	275.5652	0.801		SWATCH GROUP I	263	-0.75		IMCD	157.25	-0.16		OBAYASHI CORP	905	0		ACS CONS Y SER	24.39	0.6188	
GENERAL DYNAMI	240.8	0.6563		EXPERIAN	2957	0.784		ADECCO N	39.96	-3.64		RANDSTAD	51.64	-3.15		ODAKUY ELEC RA	2005	2.8		AENA SME	146.1	0	
GENERAL ELEC C	90.58	-1.5649		EASVJET	539.2	-2.636		CS GROUP AG	7.334	-2.21		RELX	29.32	1.88		OBAYASHI CORP	905	0		ACERINNOX	9.79	-1.9627	
GOLDM SACHS GR	324.24	-1.2096		FRESNILLO	757.4	0.265		GVAUDAU N	3939	2.1		UNIBAIL RODAM	68.31	0.62		ODAKUY ELEC RA	2005	2.8		ACCIONA	183	3.0405	
HALLIBURTON CO	38.18	-1.5218		GLENCORE	510.3333	2.337		NESTLE SA	123.58	1.36		VOPAK	30.15	0.5		OIJ HOLDINGS	591	-0.84		AMADEUS	59.62	0.5396	
HARTFORD FINL	72.46	2.0276		GLAXOSMITHKLIN	1700.5178	3.086		TRANSCOCEAN N	0	0		WOLTERS KLUWER	98.22	1.32		OSICA GAS	2054	-1.25		BBVA	5.25	-1.3529	
HP INC	36.065	-1.5693		HIKMA	2069.494	-0.673		SWISSCOM N	538	0.3		Milano/Μιλάνο				OSAKA GAS	2054	-1.25		BANKINTER	5.372	0.1865	
HOME DEPOT INC	306.125	0.1783		HAMMERSON	33.22	4.334		SWISS RE N	87.52	-0.11		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε ευρώ)	RICON CO LTD	1007	-4.37		CAXIBANK	3.151	0.4143	
INTEL CORP	48.47	-1.4837		HARGREAVES LS	1035.86679	2.602		UBS GROUP N	17.68	-3.99		ATLANTIA	18.54	18.67		SEVEN	8874	-0.65		DISTR INT ALIM	0.0138	-2.8169	
JOHNSON JOHNISO	178.52	1.1617		HSBC HLDGS.UK	523.855	0.495		ZURICH INSURAN	453.5	0.51		AZIMUT HLDG	20.68	21.13		SECOM & I HLDG	5770	-0.4		ENDESA	19.795	2.8579	
JPMORGAN CHASE	133.75	-0.8598		INTL CONSOL AI	139.72	-1.495		Frankfurt/Φρανκφούρτη				ENEL	6.23	6.07		SHARP CORP	1144	0.53		ENAGAS	20.44	1.1381	
LAZARD	34.57	-2.5099		INTERCON. HOTE	5206	1.127		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε ευρώ)	EXOR	68.46	70.14		SHIMIZU CORP	735	-1.47		FERROVIAL	24.04	-0.7432	
MCDONALD'S COR	248.79	0.7941		3I GRP	1398.82948	-0.321		ADIDAS N	209.65	-2.95		ATLANTIA	18.54	18.67		SHISEIDO	6448	2.37		FIMMO DE CON	10.92	0.738	
MERCK & CO	84.155	0.7965		IMPBRANDS	1603.15224	-0.707		ALLIANZ SE	216.1	-0.75		ENEL	6.23	6.07		SMFG	12875	-1.32		GRIFOLS	17.505	0.8062	
MICROSOFT CP	311.57	-1.0795		INTERTEK GROUP	5272.215	0.724		BASF SE	51.13	-0.74		EXOR	68.46	70.14		SUMITOMO CHEM	547	-0.73		IBERDROLA	10.485	4.5364	
3M COMPANY	150.23	0.4681		ITY	82.32376	-0.726		BAY MOT WERKE	78.18	-1.67		ATLANTIA	18.54	18.67		SUZUKI	789	0.13		INT AIRLINES G	1.6805	-0.2671	
MORGAN STANLEY	85.3	-2.2686		JOHNSON MATTHE	1943.4725	0.88		BEIERSDORF	99.36	1.86		ENI	13.51	13.44		TAISEI CORP	350	-1.82		INDRA SISTEMAS	9.51	-1.2974	
NIKE INC CL B	133.13	-0.9007		KINGFISHER	254.73064	-1.691		BAYER N AG	65.06	-0.01		GENERALI ASS	20.21	20.20		TBK CORPORATIO	4395	-0.11		INDITEX	20.03	0.7545	
NORFOLK SOUTHE	265.79	-0.4159		LAND SECS.	784.8	1.79		COMMERZBANK	7.086	-0.056		INTESA SANPAOL	2.042	-2.53		TDK RAILWAY	2968	0.71		MAPFRE	1.891	1.7214	
PFIZER INC	51.435	0.9717		LEGAL&GEN.	271.5	0.739		CONTINENTAL AG	65.08	-2.38		MEDIOBANCA	9.29	9.29		TOKIO MARINE H	6847	-3.25		MERLIN PROP	10.77	0	
PROCTER & GAMB	155.96	1.2201		LLOYDS GRP.	46.19676	-1.248		DEUTSCHE BANK	11.766	-0.04		RCS MEDIAGROUP	0.74	0.76		TORAY INDUSTRI	632	-0.49		ARCELORMITTAL	28.485	-3.7669	
ROCKWELL AUTOM	282.65	0.5264		MARKS & SP.	1432889	-0.94		DEUTSCHE POST	41.265	-1.07		PRYSMIAN	30.98	31.20		TREND MICRO	7180	0.7		RED ELECTC COR	19	2.7582	
SCHLUMBERGER L	40.81	-1.781		MONDI	1511.58	-0.331		DT BOERSE N	168.2	5.05		SNAM	5.16	5.14		TOPY INDS LTDI	1054	-0.19		REPSEL	12.19	2.6094	
SOUTHERN	74.7	2.1608		NATIONAL GRID	1169.5	3.593		DT LUFTHANSA A	7.329	0.022		STMICROELEC.N.	36.64	38.70		TOYOTA MOTOR C	2217.5	0.29		BCO DE SABADEL	0.7318	-1.2682	
STEALTHGAS	2.42	0.8333		NEXT	6156.45	-0.13		DT TELEKOM N	17.592	0.224		TELECOM ITALIA	0.31	0.32		YAMAHA CORP	5340	0		BANCO SANTANDE	3.14	-1.5674	
TSAKOS ENERGY	9.4578	-0.4442		PROVIDENT FIN.	293.4	-0.34						TENARIS	14.00	13.88						SACYR	2.132	-0.8372	
UNISYS CORP	20.94	-5.0771		PRUDENTIAL	1133.5	0.354						TERNA	7.97	7.80						TELEFONICA	4.497	1.3751	
UNITHEALTH G	522.43	2.4332		PERSIMMON	2212	0.09						UNICREDIT	9.644	-2.84						MEDIASET ES CO	4.55	-0.785	
US BANCORP	53.155	0.94																		TECNICAS REUN	7.585	-0.8497	

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ		TIMEΣ SPOT	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0969	ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,4374
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	134,76	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,0384
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,3647
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	24,338	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	6,9783
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4378	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,5917
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,83490	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	15.732,77
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	370,93	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,5152
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,6265	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	82,6350
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9438	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1.330,81
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,2593	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	21,7474
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0141	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,6185
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	141,60	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,5657
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	9,5398	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	56,194
ΚΟΥΝΑ ΚΡΟΑΤΙΑΣ	7,5399	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4867
ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ*	-	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	36,697
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	16,1500	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	15,9529

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	892,68	893,47	-0,79	-0,09%
FTSE/X.A. LARGE CAP	2.162,39	2.166,60	-4,21	-0,19%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	6.176,39	6.233,94	-57,55	-0,92%
FTSE/X.A.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2.971,22	2.961,69	9,53	0,32%
ATHEX SELECT PLUS	3.280,69	3.287,61	-6,92	-0,21%
ATHEX SELECT	4.640,12	4.646,04	-5,92	-0,13%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.019,53	1.021,94	-2,41	-0,24%
FTSE/X.A.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	489,01	496,14	-7,13	-1,44%
FTSE/XA MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.921,70	4.882,36	39,34	0,81%
FTSE/X.A. MID CAP	1.528,22	1.528,46	-0,24	-0,02%
FTSE/XA ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.397,40	2.405,56	-8,16	-0,34%
FTSE/X.A. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	518,95	519,67	-0,72	-0,14%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.535,03	1.536,39	-1,36	-0,09%
FTSE/X.A. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	646,10	655,52	-9,42	-1,44%
FTSE/X.A. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.332,64	4.398,84	-66,20	-1,50%
FTSE/X.A. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	753,28	750,76	2,52	0,34%
FTSE/X.A. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	3.004,21	3.004,21	0,00	0,00%
FTSE/X.A. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.796,31	3.797,54	-1,23	-0,03%
FTSE/X.A. ΕΜΠΟΡΙΟ	48,18	48,68	-0,50	-1,03%
FTSE/X.A. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.959,68	7.974,63	-14,95	-0,19%
FTSE/X.A. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	7.107,40	7.123,50	-16,10	-0,23%
FTSE/X.A. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.109,24	7.136,59	-27,35	-0,38%
FTSE/X.A. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΫΚΑ	2.916,02	2.914,38	1,64	0,06%
FTSE/X.A. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	3.787,53	3.772,82	14,71	0,39%
FTSE/X.A. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	2.138,35	2.123,66	14,69	0,69%
FTSE/X.A. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	2.312,15	2.290,54	21,61	0,94%
FTSE/X.A. ΘΙΑΠΕΠΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.802,37	4.752,58	49,79	1,05%
FTSE/X.A. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.814,28	4.770,76	43,52	0,91%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	24.881.746,54
ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΕΦΩΝΙΑ	14.010.544,02
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΚΗΝΔΙΑ	11.429.839,05
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.442.617,41
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.646.499,12
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.331.248,31
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.865.908,71
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	1.647.318,38
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.645.452,58
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.497.445,41
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.247.702,73
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	922.617,53
ΔΙΥΛΙΔΗΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	435.854,16
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	413.255,70
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	260.295,14
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	254.328,06
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	240.784,04
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	202.953,46
ΥΑΡΕΥΣΗ	191.999,04
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	184.836,06
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	178.263,54
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	175.622,46
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	165.231,37
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	124.030,83
ΤΡΟΦΙΜΑ	114.769,34
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΤΗΓΑ	110.855,14
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	104.404,05

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΜΑΘΙΟΣ ΠΥΡΙΜΑΧΑ (ΚΟ)	0,600	6,19%	ΚΟΡΔΕΛΛΟΥ Χ. ΑΦΟΙ (ΚΟ)	0,624	-3,41%
ΙΝΤΕΡΓΟΥΠΤ - ΣΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	0,233	5,91%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	5,570	-2,79%
MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	4,380	4,78%	ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	1,121	-2,52%
ΕΡΣΙΛΟΝ ΝΕΤ (ΚΟ)	7,200	3,15%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	2,090	-2,34%
CENTRIC ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,311	2,64%	ΑΒΑΣΞ (ΚΟ)	0,826	-2,25%
ΑΛΟΥΜΥΛΑ (ΚΟ)	2,180	2,59%	ΚΕΚΡΩΦ (ΚΟ)	2,300	-2,13%
ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	1,705	2,40%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,460	-2,13%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	16,600	1,84%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	5,090	-1,93%
QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	6,150	1,65%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,185	-1,83%
ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	1,805	1,40%	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ)	2,730	-1,80%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΟΤΕ (ΚΟ)	14.010.544,02
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	11.165.585,67
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	9.684.869,82
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	5.646.035,03
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	4.775.324,55
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	4.737.821,82
ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.814.410,74
ΔΕΗ (ΚΟ)	2.430.260,46
JUMBO (ΚΟ)	2.331.248,31
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	1.865.908,71

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	185	489	3.026
FTSE/X.A. Τράπεζες	0	0	0
FTSE/X.A. Large Cap	185	489	3.026
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.407	19.460	308.567
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	3	30	4.603
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	226	7.288	96.327
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	30	125	1.917
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	27	90	10.136
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	23	148	12.882
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	114	3.081	36.844
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	0	0	378
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	5	35	2.547
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	12	63	5.874
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ Χ.Α. (ΚΟ)	4	7	1.138
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	1	1	1.378
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	39	126	5.923
JUMBO (ΚΟ)	13	59	1.118
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	53	243	5.575
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	2	150	30.258
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	33	55	1.975
ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	95	272	5.821
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	460	5.334	29.325
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	39	250	1.582
ΟΤΕ (ΚΟ)	14	79	1.168
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	690
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	64	1.374	24.051
ΔΕΗ (ΚΟ)	118	469	15.530
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	29	176	2.681
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	1	2	935
VIΟΗALCO SA/NV (ΚΑ)	2	3	7.911
Δικαιώματα σε Δείκτες	6	111	845
FTSE/X.A. Large Cap	6	111	845
Δικαιώματα σε Μετοχές	2	22	759
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	306
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	110
ΟΤΕ (ΚΟ)	1	20	75
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	1	2	268
Συνολική Δραστηριότητα	1.600	20.082	313.197

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 5 Απριλίου 2022

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0.7400	0.7500	0.7455	0.5520	"1.811"	0.7320	0.7480	0.7500	1.35
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0.9420	0.9600	0.9565	0.2940	"72.686"	0.9420	0.9560	0.9580	1.70
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)						0.3840	0.3960		
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0.0780	0.0875		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC						0.0775	0.0800		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0.0825	0.0000		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1.9600	1.9700	1.9619	-1.0580	"2.478"	1.9500	1.9800	1.9600	-1.01
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1.8700	1.8700	1.8700	2.0000	100	1.8300	1.8700	1.8700	1.08
ΚΟΖΑ	ΚΩΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0.0000	0.0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0.0000	0.0200		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0220		
ΠΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0395	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3500	0.0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)	0.0855	0.0900	0.0893	0.8720	"3.200"	0.0000	0.0900	0.0900	-4.76
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0.0000	0.2700		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0365		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0.0020	0.0035		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0005	0.0000		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0270		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΠΑ	MALLORPPAS & PARACOSTAS PUBLIC CO LTD	0.2180	0.2320	0.2316	0.1600	206	0.2180	0.0000	0.2320	0.87
ΧΑΣΞ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0.0020	0.0000		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΔΟΣΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ - "						1.0300	1.1000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD (ΑΝ)						0.0000	0.0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD	0.0150	0.0165	0.0164	0.1430	"21.000"	0.0155	0.0000	0.0165	10.00
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0735		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0.0540	0.0545	0.0541	-0.0380	"2.600"	0.0000	0.0545	0.0545	0.00
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.5450	0.6300		
ΝΤΟΛ	DOMI INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	1.9100	1.9100	1.9100	5.8430	"2.200"	1.7600	1.8000	1.9100	-1.04
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0.0110	0.0120		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0570	0.0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0000	0.0475		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0295		
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0.7500	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.5600	0.5850	0.5699	1.6450	"39.030"	0.5650	0.5850	0.5750	2.68
ΚΥΡΦ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.0000	0.0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	2.8000	2.8000	2.8000	0.0000	"1.500"	2.8000	2.8400	2.8000	0.00
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS IOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC	1.2900	1.2900	1.2900	-1.0000	114	1.2700	1.2900	1.2900	-0.77
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0.1800	0.0000		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0.0000	0.6900		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.3000	0.3300		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC						0.0000	1.0000		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0.0830	0.0910		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.2520	0.2520	0.2520	0.2000	"4.500"	0.2520	0.2740	0.2520	0.80
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0.0570	0.0600		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0.0000	0.2100		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD						1.1300	1.1500		
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΡΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	"ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΙΣΕΠ	"ΙΣΚΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΠΡΟΠ	"Α.Λ. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΡΕΕΠ	"REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΔΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΕΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΚΕΠ	"ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	"ERIMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0.0000	0.0315		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	"CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	"WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΗΟ24	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ουλόγο)						0.0000	0.0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1							55.0000	61.0000	
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2							54.0000	59.9000	
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ουλόγο)						0.0000	0.0000		

Παράθυρο στον μυστηριώδη κόσμο της Gen Z

Η «Κ» παρουσιάζει τα ευρήματα της πρώτης έρευνας στην Ελλάδα, που εστιάζεται αποκλειστικά στη συγκεκριμένη γενιά

Της ΑΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ

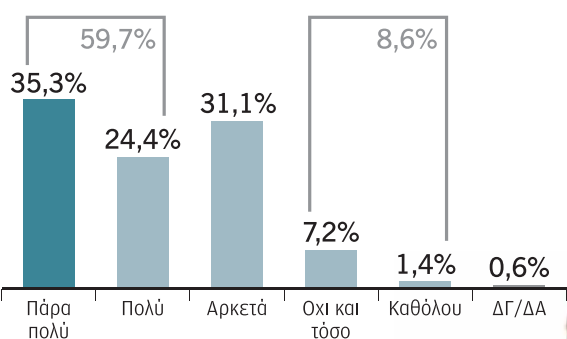
Είναι αυτοί που με το πάτημα ενός κουμπιού στο smartphone τους μπορούν να έχουν ένα νέο ζευγάρι παπούτσια στην πόρτα τους σε λίγες ώρες. Ή ένα νέο πατίνι. Είναι αυτοί που δεν ξέρουν τι σημαίνει να βαριέσαι, αφού πάντα θα βρουν στο κινητό τους κάτι ενδιαφέρον να τους απασχολήσει. Αυτοί που δεν θυμούνται τον κόσμο χωρίς Ιντερνετ και ταυτόχρονα χωρίς κάποιου είδους κρίση. Είναι η Gen Z, τα παιδιά που γεννήθηκαν κάπου ανάμεσα στο 1995 και το 2010 και, μετά τους μιλένιאל, διεκδικούν τη δική τους θέση στη δημόσια ζωή.

Το 51,6% περνάει 5-10 ώρες καθημερινά στο Διαδίκτυο - Μολονότι σε ποσοστό 75% αποφεύγουν τις αναρτήσεις πολιτικού περιεχομένου, παίρνουν θέση για τα θέματα που τους απασχολούν.

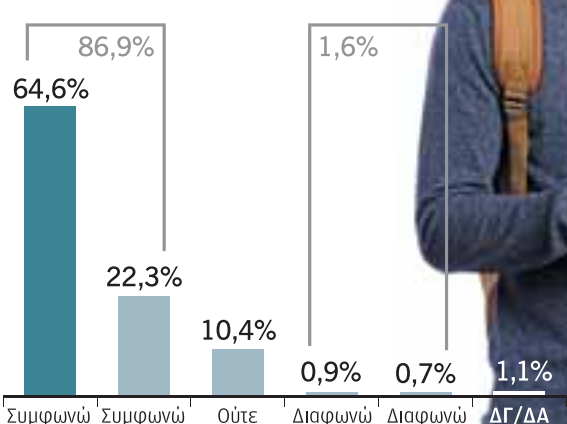
Η έρευνα Gen Z Voice ON που πραγματοποιήσε το Ινστιτούτο για την Έρευνα και την Κοινωνική Αλλαγή Eteron σε συνεργασία με την εταιρεία aboutpeople και παρουσιάζει σήμερα η «Κ» αποτελεί την πρώτη στην Ελλάδα που εστιάζει αποκλειστικά στη συγκεκριμένη γενιά (πραγματοποιήθηκε σε δείγμα νέων 16-25 ετών), ανοίγοντας ένα παράθυρο στον μυστηριώδη κόσμο της. Μυστηριώδη γιατί αναπτύσσεται σε μεγάλο βαθμό μπροστά σε μια οθόνη. Σύμφωνα με την έρευνα, το 51,6% των νέων αυτής της γενιάς περνάει 5-10 ώρες καθημερινά στο Διαδίκτυο, με ένα 10,6% να περνάει περισσότερες από 10 ώρες.

Τα στοιχεία πάντως διαλύουν

Πόσο σε ανησυχεί το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής;

Τον Δεκέμβριο του 2020 ξεκίνησε μία σειρά από καταγγελίες αθλητριών και ηθοποιών σχετικά με σεξουαλική παρενόχληση που είχαν δεχθεί στην καριέρα τους (κίνημα #MeToo). Συμφωνείς ή διαφωνείς με τη λογική και τους στόχους του κινήματος #MeToo;

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Εταιρεία: aboutpeople • Εντολέας: ETERON, Ινστιτούτο για την έρευνα και την κοινωνική αλλαγή • Μέγεθος δείγματος: 403 άτομα ηλικίας 16-25 ετών • Χρόνος διεξαγωγής: 10-18 Δεκεμβρίου 2021 • Περιοχή διεξαγωγής: Πανελλαδική κάλυψη • Μέθοδος δειγματοληψίας: Χρήση panel και διαφήμιση στο social media • Μέθοδος συλλογής στοιχείων: Ηλεκτρονικές συνεντεύξεις μέσω Διαδικτύου • Σταθμισμός: Τα αποτελέσματα της έρευνας σταθμίστηκαν με βάση το φύλο • Μέγιστο στατιστικό σφάλμα: +/- 5,0%.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

μια μεγάλη παρανόηση. Η «αποσύνδεση» από την πραγματικότητα, έστω την offline ζωή, δεν σημαίνει αδιαφορία. Οι νέοι και οι νέες της Gen Z σε ποσοστό 55% δηλώνουν ότι παρακολουθούν πολύ ή πάρα πολύ την επικαιρότητα.

Όπως αναμενόταν, βασικές πηγές

νημερωτικά σάιτ και τα κοινωνικά δίκτυα. «Δύο από τους βασικότερους λόγους για αυτό είναι, πρώτον, η δυνατότητα που τους δίνει η τεχνολογία να εξοικονομήσουν την κατανάλωση των ειδήσεων, και δεύτερον, ο πρακτικός χαρακτήρας των κινητών συσκευών», σχολάζει στην «Κ» η αναπληρώτρια καθηγήτρια

στο τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ στο Πανεπιστήμιο Βουρνεμούθ και μέλος της ερευνητικής ομάδας, Αναστασία Βενετή. Ένας ακόμα λόγος είναι και η πολλὰς αποτυωμένη δυοποτία αυτής της γενιάς απέναντι στα παραδοσιακά ΜΜΕ.

Η έρευνα του Eteron επιβεβαιώνει ότι οι πιο δημοφιλείς εφαρμογές

ανάμεσα στους νέους στην Ελλάδα είναι το Instagram και το Facebook/Messenger ως προς τη γενική χρήση (74,9% και 46,7%). Το 63% ακολουθεί influencers, αλλά το 79,1%... δεν ακολουθεί πολιτικούς και πολιτικά κόμματα. «Η γενιά Z προτιμά τα εξεικονιστικά μέσα, όπως το Instagram, καθώς αυτά της

προσφέρουν την ικανότητα να εκφραστεί πολυμεσικά, με συνδυασμό εικόνας, βίντεο και κειμένου. Εδώ παρουσιάζεται μια τεράστια ευκαιρία από την πλευρά πολιτικών φορέων και θεσμών να αξιοποιήσουν αυτές τις πλατφόρμες για να επικοινωνήσουν με τους νέους», λέει η κ. Βενετή. «Αυτό όμως προϋποθέτει πως

Η Red Wolf PR & Advertising Agency κέρδισε 7 βραβεία στα Sports Marketing Awards 2022!

Απέναντι σε έναν ιδιαίτερα υψηλό ανταγωνισμό η Red Wolf PR & Advertising Agency σάρωσε στα Sports Marketing Awards 2022.

Με επτά συνολικά διακρίσεις για το project του Radisson Blu Διεθνούς Μαραθωνίου Λάρνακας η Red Wolf PR & Advertising Agency ξεχώρισε απέναντι σε brands όπως ο Κλασικός Μαραθώνιος της Αθήνας και ο ΣΕΓΑΣ, η Adidas, η NIKE, ο Παναθηναϊκός, το Rally Acropolis, η AEK, ο ΟΦΗ κoκ. Με τη μεθοδική δουλειά της, η Red Wolf PR & Advertising Agency έχει κατορθώσει να βραβεύεται σε ετήσια βάση, για τον Radisson Blu Διεθνή Μαραθώνιο Λάρνακας, του οποίου έχει αναλάβει την επικοινωνία και όλες τις ενέργειες marketing, από το ξεκίνημα του έως σήμερα.

Συγκεκριμένα, στην Τελετή Απονομής των Βραβείων, που πραγματοποιήθηκαν τη Δευτέρα 28 Μαρτίου 2022, στο Radisson Blu Park Hotel Αθηνών, η Red Wolf PR & Advertising Agency απέσπασε:

- Χρυσό Βραβείο στην Κατηγορία Best Sports Strategy for Sales
- Ασημένιο Βραβείο στην Κατηγορία Running & Live Well
- Ασημένιο Βραβείο στην Κατηγορία Best Sports-Related Covid 19 Response by a Brand
- Ασημένιο Βραβείο στην Κατηγορία Best Overall Presence in Social Media
- Χάλκινο Βραβείο στην Κατηγορία Best Sports-Related CSR Campaign /Activity
- Χάλκινο Βραβείο στην Κατηγορία Αθλητικός Τουρισμός
- Χάλκινο Βραβείο στην Κατηγορία Best Live Event Coverage

Στη τελετή απονομής παραβρέθηκαν ο Γενικός Διευθυντής της Red Wolf, Παναγιώτης Παπακατζίς, η Group Account Director, Μαρία Χριστοδούλου και η Senior Copywriter, Σοφία Χαλκίδη.

Ο Παναγιώτης Παπακατζίς δήλωσε, «Είμαστε ιδιαίτερα περήφανοι που με έναν τόσο υψηλό ανταγωνισμό καταφέραμε να έχουμε τόσες διακρίσεις. Πέρα όμως από τα βραβεία, στην Redwolf μας ενδιαφέρει κυρίως να δημιουργούμε events που έχουν πραγματικό όφελος

7

#SportsMarketingAwards

Red Wolf

για τους πελάτες μας και ο κόσμος τα απολαμβάνει».

Η Μαρία Χριστοδούλου τόνισε κατά την παραλαβή του Χρυσού Βραβείου, «Η σημερινή διάκριση είναι ιδιαίτερα σημαντική για εμάς. Δείχνει ότι μια διοργάνωση που σχεδιάσαμε από το μηδέν έχει πλέον ισχυρά θεμέλια και αντέχει στο χρόνο. Η φετινή διοργάνωση του Radisson Blu Διεθνούς Μαραθωνίου Λάρνακας, ήταν ένας πραγματικός... μαραθώνιος, λόγω των πρωτοκόλλων που σχεδιάσαμε και ακολουθήσαμε λόγω covid. Σας περιμένουμε στη Λάρνακα στις 20 Νοεμβρίου 2022».

Η Red Wolf PR & Advertising Agency ευχαριστεί θερμά τη διοργανώτρια εταιρεία 11 Blue Events, τον συνδιοργανωτή Δήμο Λάρνακας και τους χορηγούς, για την εμπιστοσύνη που της δείχνουν όλα αυτά τα χρόνια, καθώς επίσης και τους δρομείς, που με τη συμμετοχή και την αφοσίωσή τους κρατούν τη διοργάνωση τόσο ψηλά!

Πρόεδρος της Κριτικής Επιτροπής ήταν ο... Θρυλικός Παναγιώτης Γιαννάκης, ο οποίος δήλωσε: «Ήταν τιμή μου που συμμετείχα στην Κριτική Επιτροπή. Από νεαρός, όταν άρχισε το μπάσκετ να γίνεται δημοφιλές, πάντοτε έλεγα ότι όλοι εσείς οι εκπρόσωποι των ΜΜΕ και τα στελέχη του Marketing θα μπορούσατε να εκτοξεύσετε το άθλημα. Θέλω, λοιπόν, να σας παρακινήσω μέσα από αυτήν την

εκδήλωση να μπορέσουμε να δημιουργήσουμε έναν καλύτερο μέσο όρο επικοινωνίας και προβολής του αθλητισμού στην πραγματική του διάσταση. Έχουμε τεράστιους αθλητές και έχουμε πετύχει συγκλονιστικές διακρίσεις, όμως αυτό που θα δώσει πραγματικά μεγάλη ώθηση είναι να πείσουμε τον κόσμο για την αξία του αθλητισμού. Συγχαρητήρια σε όλους τους συμμετέχοντες για τις ωραίες υποψηφιότητες που κατέθεσαν. Εύχομαι τα καλύτερα να έρχονται».

Αξίζει να σημειωθεί ότι δόθηκαν και 2 τιμητικά βραβεία που συγκίνησαν και κέρδισαν το θερμό χειροκρότημα των παρευρισκομένων:

- Στον διεθνή μπασκετμπολίστα Δημήτρη Παπανικολάου για την πολύτιμη συμβολή του στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση γύρω από τον Αυτισμό.
- Στον αρχηγό Γιάννη Φουντούλη και την Εθνική ομάδα Υδατοσφαίρισης των Ανδρών για την ανιδιοτέλεια, το ήθος και την αθλητική αριστεία που επέδειξαν κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων.

Στην τελετή, την οποία παρουσίασε ο δημοσιογράφος Βασίλης Σκουντής, παραβρέθηκαν περισσότερα από 150 στελέχη και προσωπικότητες του χώρου, μεταξύ των οποίων και ο Έλληνας Υφυπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού Λευτέρης Αυγενάκης

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ & ΚΥΡΙΑΚΗ 15:00

Σάββας Κοσιάρης

Τα αποτελέσματα έρευνας του αμερικανικού Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων είναι σοκαριστικά. Το 55,1% των εφήβων δήλωσε ότι υπέστη ψυχολογική κακοποίηση από κάποιον γονέα ή άλλον ενήλικο στο σπίτι, ενώ το 11,3% ότι υπέστη σωματική κακοποίηση.

Οι πληγές της πανδημίας στους νέους

Εκρηξη περιστατικών σωματικής και ψυχολογικής κακοποίησης, σύμφωνα με έρευνα

Της **ΕΛΕΝ ΜΠΕΡΙ**

Σοκ προκαλούν τα αποτελέσματα έρευνας του αμερικανικού Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (CDC) για την ψυχική υγεία των εφήβων τα χρόνια της πανδημίας. Οι ανήλικοι που παρέμειναν στην οικογενειακή εστία εξαιτίας των μέτρων κατά της COVID-19 δεν ήταν ασφαλείς. Η έρευνα εκπονήθηκε σε 7.075 γυμνασιόπαιδες σε όλη την αμερικανική επικράτεια, το πρώτο εξάμηνο του 2021. Το 44,2% των παιδιών ανέφερε επίμονα αισθήματα στεναχωρίας και απελπισίας που δεν τους επέτρεπαν να συμμετάσχουν στις καθημερινές δραστηριότητες, ενώ το 9% παραδέχθηκε ότι είχε αποπειραθεί να αυτοκτονήσει. Επίσης, το 55,1% των εφήβων υπέστη ψυχολογική κακοποίηση από κάποιον γονέα ή άλλον ενήλικο στο σπίτι, ενώ το 11,3% δήλωσε ότι υπέστη σωματική κακοποίηση. Στην έρευνα, ως

Το 9% των παιδιών παραδέχθηκε ότι αποπειράθηκε να αυτοκτονήσει - Σημαντική αύξηση κατάθλιψης και άγχους στις ηλικίες 5 έως 11 ετών.

ψυχολογική κακοποίηση ορίστηκε η εξύβριση και τα υποτιμητικά σχόλια, ενώ ως φυσική ο ξυλοδαρμός, τα χαστούκια, οι κλωτσιές και η πρόκληση σωματικού πόνου. Όμως η κακοποίηση ήταν μόνο ένα από τα αίτια που προκάλεσαν στρες στα παιδιά. Το 29% των ερωτηθέντων ανέφερε ότι τουλάχιστον ένας γονιός έχασε την εργασία του, ενώ το 24% δήλωσε ότι είχε πεινάσει.

Η Καθλίν Εθιερ, επικεφαλής σχολικής και εφηβικής υγείας στο CDC, τόνισε ότι οι διαπιστώσεις της έρευνας είναι «εξαιρετικά ανησυχητικές». «Τα δεδομένα αποδεικνύουν, πέραν κάθε αμφιβολίας, ότι βιώνουμε μια σημαντική κρίση ψυχικής υγείας των νέων ανθρώπων, και κυρίως των κοριτσιών, αλλά και μαθητών που αυτοπροσδιορίζονται ως ΛΟΑΤΚΙ». Σε αυτή ακριβώς την κατηγορία καταγράφεται η μεγαλύτερη τάση αυτοχειρίας. Η δρ Μόιρα Σζιλάγκι, πρόεδρος της Αμερικανικής Ακαδημίας Παιδιατρικής, λέει ότι «η κρίση ψυχικής υγείας των εφήβων κατά τη διάρκεια της πανδημίας αποδεικνύει ότι οι έφηβοι ωφελούνται από το δίκτυο ενήλικων που είναι παρόντες στο σχολικό περιβάλλον» και εξηγεί ότι «στο σχολείο υπάρχει πληθώρα ενήλικων, από τους καθηγητές, τους προπονητές μέχρι τις διοικητικές υπηρεσίες, που νοιάζονται για τα παιδιά και που

μπορούν να δώσουν βοήθεια και υποστήριξη στους εφήβους. Αυτοί, επίσης, μπορούν εύκολα να αναγνωρίσουν ότι κάτι δεν πάει καλά με κάποιο παιδί». Μια άλλη έρευνα, που εκπονήθηκε από το Ιατρικό Κέντρο της Βοστώνης σε παιδιά ηλικίας 5 έως 11 ετών, κατέγραψε σημαντική αύξηση, και σε αυτές τις ηλικίες, συναισθημάτων θλίψης και άγχους κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Πιο έντονα αρνητικά συναισθήματα καταγράφηκαν στα μικρά παιδιά που έκαναν πολύωρη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, όπως και σε εκείνα των οποίων ο φροντιστής έπασχε από κατάθλιψη. Όπως τονίζει η δρ Αντρεα Σπένσερ, παιδοψυχίατρος στο Ιατρικό Κέντρο της Βοστώνης και συντάκτρια της μελέτης, τα αποτελέσματα της έρευνας αποδεικνύουν ότι το σχολείο είναι ευεργετικό για την ψυχική υγεία των παιδιών κάθε ηλικίας.

Επανεκκίνηση του εγκεφάλου

Της **CHRISTINA CARON**

Καθώς μειώνονται τα κρούσματα κορωνοϊού και σταδιακά απαλλασσόμαστε από τις μάσκες, προσεγγίζουμε την εποχή της νέας κανονικότητας. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι ο εγκέφαλος και οι σκέψεις μας είναι γαλήνια. Η πανδημία, ο πληθωρισμός, η θλίψη, η κλιματική κρίση, οι φυλετικές ανισότητες, ο πόλεμος στην Ουκρανία συνιστούν κυρίαρχα αίτια στρες για τους Αμερικανούς. Ισως η άνοιξη μας επιτρέψει να φροντίσουμε την ψυχική μας ευζωία και να ασχοληθούμε και πάλι με δραστηριότητες που δίνουν νόημα και χαρά στη ζωή μας. Αυτό, όμως, που οφείλουμε να κάνουμε πριν από όλα, είναι να υποβάλουμε τον εγκέφαλό μας σε «βαθύ καθαρισμό», ώστε να μπορέσουμε, με μεγαλύτερη διαύγεια και χωρίς υπερβολικό άγχος να διαχειριστούμε τον χρόνο μας.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να το καταφέρουμε. Όπως επισμαίνει η Νκέτσι Ντζάκα, ειδική στον διαλογισμό, με ασκήσεις ενσυνειδητότητας, μπορούμε να

Η πανδημία, ο πληθωρισμός, η θλίψη, η κλιματική κρίση, οι φυλετικές ανισότητες, ο πόλεμος στην Ουκρανία, συνιστούν κυρίαρχα αίτια στρες.Η άνοιξη βοηθάει για τη φροντίδα της ψυχικής υγείας.

Τρόποι για να γαληνέψετε τις σκέψεις σας, επιστρέφοντας στην κανονικότητα.

χαλιναγωγήσουμε τις σκέψεις μας ώστε, όταν αφαιρούμαστε και αγχωνόμαστε, να επιστρέφουμε στο παρόν. Αυτό επιβάλλει να αντιληφθούμε τις αισθήσεις που λαμβάνουμε από το σώμα μας. «Μπορούμε να νιώσουμε το έδαφος που πατάμε; Τον ήλιο που μας ζεσταίνει; Μέσα από αυτήν τη συνειδητοποίηση μπορούμε να επιστρέψουμε στο τώρα, αμβλύνοντας το άγχος», εξηγεί η ειδικός.

Ενας άλλος τρόπος για να ενισχύσουμε την ψυχική μας ευδαιμονία είναι η τήρηση ενός λεπτομερούς ημερολογίου, και ιδιαίτερα ενός «Bullet Journal». Αυτό είναι ένα σύστημα, όπου καταγράφεται κάθε λεπτομέρεια της καθημερινότητάς μας

και μας επιτρέπει κάθε στιγμή να επαναξιολογούμε πώς δαπανούμε τον χρόνο μας και την ενέργειά μας, ώστε να διαπιστώσουμε τελικά εάν αυτά που κάνουμε πράγματι αξίζουν. Αν το αμελήσουμε είναι πιθανό να καταλήξουμε να δαπανούμε τον πολύτιμο χρόνο μας σε πράγματα χωρίς μεγάλη σημασία.

Καταιγισμός ειδήσεων

Είναι αναγκαίο επίσης να προστατεύσουμε τον εγκέφαλό μας από τον βομβαρδισμό πληροφοριών που λαμβάνουμε από τα ΜΜΕ. Συχνά αυτός ο καταιγισμός νέων πυροδοτεί αισθήματα άγχους, θυμού ή και αδυναμίας. Επιλέξτε δύο αξιόπιστες

πηγές ενημέρωσης και στραφέιτε σε αυτές συγκεκριμένη ώρα της ημέρας. Μπορείτε, παραδείγματος χάριν, να ακούτε τη ραδιοφωνική επισκόπηση των ειδήσεων της ημέρας επιστρέφοντας στο σπίτι από τη δουλειά. Μια άλλη λύση είναι να διαβάσετε την εφημερίδα της επιλογής σας, ενώ τρώτε πρωινό. Ακόμη, προσπαθήστε να «πάρετε διαζύγιο» από τη διαρκή χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και να υποκαταστήσετε τη διαρκή ενασχόλησή σας με αυτά με άλλες δραστηριότητες, όπως ένα καλό βιβλίο, μια βόλτα στο πάρκο ή χαλάρωση και μουσική.

Ενα θετικό των lockdowns ήταν ότι πολλοί άνθρωποι πήραν την απόφαση να

τακτοποιήσουν τον χώρο τους και να πετάξουν πράγματα που σώρευαν, παρότι τους ήταν εντελώς άχρηστα. Αν δεν το έχετε κάνει, είναι ιδανική στιγμή για να τακτοποιήσετε και εσείς τον φυσικό σας χώρο. Το «κάος» γύρω σας δεν σας βοηθά να έχετε καθαρή σκέψη.

Τέλος, αυτή η εποχή της σχετικά μεγαλύτερης υγιεινομικής ασφάλειας είναι ιδανική για να επανασυνδεθείτε με όσους αγαπάτε, αλλά ίσως απομακρυνθήκατε λόγω πανδημίας. Μην διστάσετε να κάνετε το πρώτο βήμα ακόμη και αν στην αρχή σάς φαίνεται κάπως άβολο. Σηκώστε το τηλέφωνο και πείτε την αλήθεια: «Μου έλειψες και θα ήθελα να ξαναϊδωθούμε».

Κυνηγώντας «θησαυρούς» στη Wikipedia

Της **ANNA Π. ΚΑΜΠΚΑΜΠΑΤΙ**

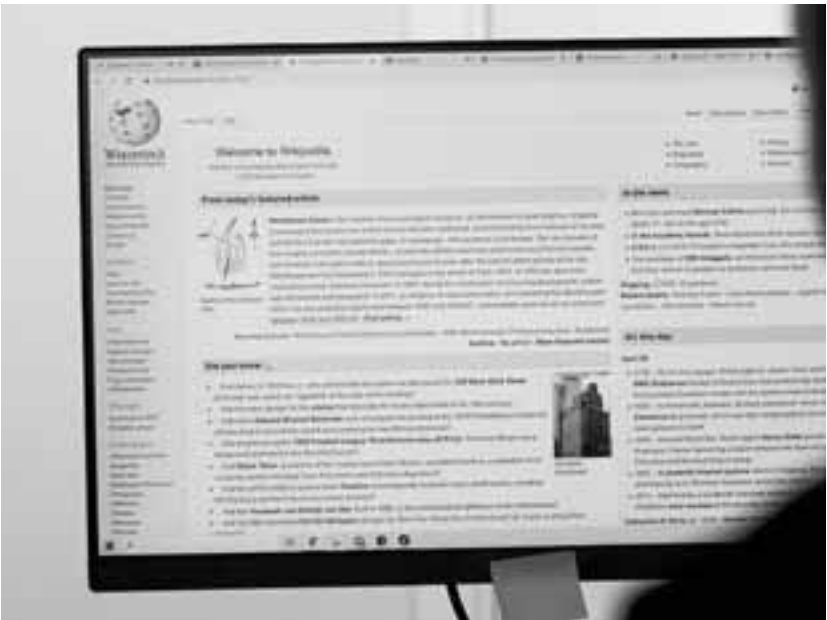
Γνωρίζετε ότι υπάρχει ένα ελβετικό κόμμα που αντιτίθεται στη χρήση του προγράμματος PowerPoint; Οι κάποιοι πιστεύουν ότι η Αβρίλ Λαβίν πέθανε το 2003 και αντικαταστάθηκε από μια σωσία της; Οτι μια πέτρα σε μουσείο της Ταϊβάν μοιάζει υπερβολικά με κοιμάτι κρέας; Μάλλον όχι, εκτός, βέβαια, και αν συγκαταλέγεστε μεταξύ των χιλιάδων χρηστών που ακολουθούν στο Instagram τον λογαριασμό @depthsofwikipedia (Στα βάθη της Wikipedia). Εκεί, η 22χρονη Ανι Ραουβέρντα μοιράζεται ό,τι περίεργο μπορεί κανείς να βρει στη διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια: διασκεδαστικές φωτογραφίες αλλά και γεγονότα από «τα ψιλά» της ιστορίας, όπως ότι ο Μιτ Ρόμνενι οδηγούσε επί ώρες με τον σκύλο του πάνω στην οροφή του αυτοκινήτου του.

Η Ανι δημιούργησε τον λογαριασμό, τις πρώτες ημέρες της πανδημίας, όταν το ζύμωμα ψωμιού (αγαπημένη ενασχόληση όσων αναγκάστηκαν να κλειστούν στο σπίτι λόγω μέτρων) και το πλέξιμο της έμοιαζαν υπερβολικά ανιαρά. Ταυτόχρονα, η Ανι ήταν δευτεροετής στο πανεπιστήμιο του Μίσιγκαν, όπου οι φοιτητές αποθαρρύνονται από τη χρήση της διαδικτυακής εγκυκλοπαίδειας ως πηγή των ακαδημαϊκών εργασιών τους. Αυτό συμβαίνει επειδή οποιοσδήποτε χρήστης μπορεί να διαμορφώσει το λήμμα που επιλέγει όπως θέλει, ακόμα και με ανακριβείς πληροφορίες. Για τη νεαρή φοιτήτρια, η Wikipedia είναι περισσότερο ένας τόπος διασκέδασης: ατέλειωτες ώρες περιήγησης από σύνδεσμο σε σύνδεσμο. «Η Wikipedia είναι το καλύτερο που υπάρχει στο Ιντερνέτ», εξηγεί η Ανι. Αρχικά

τον λογαριασμό της ακολουθούσαν μόνο λίγοι φίλοι της, αλλά απέκτησε κοινό έπειτα από μία ανάρτησή της για την ινφλουένσερ Κάρολιν Κάλγουεϊ, η οποία είχε διαμαρτυρηθεί επειδή στη Wikipedia εμφανιζόταν ως «ανεπάργηλη». Η Ανι της ζήτησε συγγνώμη και η Κάλγουεϊ με τη σειρά της προώθησε τον λογαριασμό της. Αργότερα η Ανι δημιούργησε παρόμοιους λογαριασμούς στο Twitter και το TikTok. Βέβαια δεν είναι η μοναδική που χρησιμοποιεί με τόσο διασκεδαστικό τρόπο τη

Η 22χρονη Ανι Ραουβέρντα μοιράζεται στον λογαριασμό της στο Instagram ό,τι περίεργο μπορεί κανείς να βρει στη διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια.

Wikipedia. Μια παρόμοια σελίδα στο Facebook, που δημιουργήθηκε πριν από οκτώ χρόνια, έχει 50.000 μέλη, τα οποία διαρκώς κάνουν αναρτήσεις. Καθώς η ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια έχει περισσότερα από 55 εκατομμύρια άρθρα, οι μικροί θησαυροί που φέρνει στο φως η νεαρή φοιτήτρια συνιστούν έναν εξαιρετικά χρήσιμο οδηγό. Η ίδια φιλοδοξεί όλοι οι ακόλουθοί της να αποκομίζουν λίγη γνώση από τον λογαριασμό της. «Στόχος μου είναι οι άνθρωποι να βλέπουν κάποια ανάρτησή μου και να σκέπτονται “να κάτι ενδιαφέρον”». Να είναι ένας λόγος για να ξανασκεφθούν τον κόσμο στον οποίο ζούμε».

Καθώς η ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια έχει περισσότερα από 55 εκατομμύρια άρθρα, οι μικροί θησαυροί που φέρνει στο φως η 22χρονη Ανι Ραουβέρντα συνιστούν έναν εξαιρετικά χρήσιμο οδηγό.

Νέοι ευρωκανόνες αύξησης ποσοστού γυναικών στα Δ.Σ.

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ. Αδιέξοδο δέκα ετών στην εφαρμογή ελάχιστων στόχων για τον διορισμό γυναικών διευθυντών εταιρειών, ξεπεράστηκε χάρη σε συμφωνία που υπέγραψαν οι υπουργοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι υπουργοί έθεσαν ως ελάχιστο όριο το ποσοστό 40% γυναικών σε μη εκτελεστικές θέσεις διοικητικών συμβουλίων ή εναλλακτικά, ελάχιστο ποσοστό 33% γυναικών μελών Δ.Σ., μέχρι το 2027. Η πρωτοβουλία ανοίγει τον δρόμο για γύρο συνμιλιών στο Ευρωκοινοβούλιο μεταξύ κρατών-μελών, πριν από την υιοθέτηση του νέου ευρωπαϊκού κανονισμού.

Η απόφαση ελήφθη, όμως, κατά πλειοψηφία, με ορισμένα κράτη-μέλη να εκφράζουν ενστάσεις, εκτιμώντας ότι οι νέοι κανόνες παραβιάζουν τις εθνικές αρμοδιότητες. Εσθονία, Σλοβακία και Ουγγαρία επέλεξαν την αποχή, ενώ Σουηδία και Πολωνία εξέφρασαν ανοικτά τη διαφωνία τους κατά τη διάρκεια των συζητήσεων στην ολομέλεια του νομοθετικού οργάνου της Ευρώπης.

Η Σουηδία, θεωρούμενη ως πρωτόπορος στην πρόσωση των δικαιωμάτων των γυναικών, αντιτίθεται στην ποσόστωση θεωρώντας ότι η αρμοδιότητα θεμάτων ισότητας των φύλων ανήκει στις εθνικές αρχές. Από τη μεριά της, η Πολωνή υπουργός Εργασίας Μαργλένα Μαλάγκ είπε ότι οι νέοι κανόνες επιβαρύνουν δυσανάλογα τη χώρα της, με πολωνικές εταιρείες να απειλούνται με απώλεια παραγωγικότητας εξαιτίας προσηύχων που θα αντιμετωπίσουν για μη τήρηση της ποσόστωσης υπέρ των γυναικών. Τα κράτη-μέλη έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν ανάμεσα στους

δύο προτεινόμενους στόχους. Μετά την εκπνοή της προθεσμίας, όμως, τα κράτη της Ε.Ε. θα υποχρεωθούν να «ενθαρρύνουν ενεργά» τις εταιρείες να εφαρμόσουν τον νέο κανόνα.

Η τελική υιοθέτηση του νέου ευρωπαϊκού κανονισμού θα βοηθήσει στην αντιμετώπιση «του φαινομένου της γυάλινης οροφής, του αόρατου φράγματος που αντιμετωπίζουν πολύ συχνά οι γυναίκες στους χώρους εργασίας», όπως είπε η Γαλλίδα υπουργός Εργασίας Ελίζαμπέτ Μπορν, η χώρα της οποίας

Η απόφαση ελήφθη, όμως, κατά πλειοψηφία, με ορισμένα κράτη-μέλη να εκφράζουν ενστάσεις, εκτιμώντας ότι οι νέοι κανόνες παραβιάζουν τις εθνικές αρμοδιότητες.

προεδρεύει της Ευρωπαϊκής Ένωσης αυτό το εξάμηνο. Μόλις 30,6% μελών Δ.Σ. και 8,5% προέδρων Δ.Σ. στην Ευρώπη των «27» ήταν γυναίκες τον Οκτώβριο του 2021, σύμφωνα με την Κομισιόν. Το 2022, 29% των θέσεων σε Δ.Σ. στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη καταλαμβάνονται από γυναίκες, από 24% το 2020. Στη Βόρεια Αμερική, οι γυναίκες μέλη Δ.Σ. αυξήθηκαν από 22% το 2020, σε 27% σήμερα, σύμφωνα με στοιχεία της Moody's. ASSOCIATED PRESS

ΑΝΑΛΥΣΗ
EUROBANK*

Σε νέο ιστορικό υψηλό ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη

Ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη παραμένει σε ανοδική πορεία κυρίως λόγω των τιμών ενέργειας, ενισχύοντας τις προσδοκίες της αγοράς για αύξηση των επιτοκίων από την ΕΚΤ τους επόμενους μήνες, παρά τις αναμενόμενες επιπτώσεις στην οικονομία από τη συνεχιζόμενη πολεμική σύρραξη στην Ουκρανία. Σύμφωνα με την αρχική εκτίμηση, ο κύριος δείκτης τιμών καταναλωτή ανήλθε τον Μάρτιο σε νέο ιστορικό υψηλό επίπεδο 7,5% σε ετήσια βάση από 5,9% τον προηγούμενο μήνα και σημαντικά υψηλότερα από την εκτίμηση της ΕΚΤ για μέση τιμή πληθωρισμού 5,6% τους πρώτους έξι μήνες του έτους.

Οι αυξανόμενες πληθωριστικές πιέσεις στην Ευρωζώνη οδήγησαν σε ανοδική αναθεώρηση των εκτιμήσεων για την πορεία των επιτοκίων της ΕΚΤ, με την προθεσμία αγορά να τιμολογεί πλήρως, για πρώτη φορά, δύο αυξήσεις των 25 μ.β. εκάστη μέχρι το τέλος του έτους. Σε αυτό το περιβάλλον, οι αγορές ευρωπαϊκών ομολόγων δέχθηκαν έντονες πιέσεις, οι οποίες όμως αποδείχθηκαν προσωρινές. Χαρακτηριστικά, για πρώτη φορά από τον Αύγουστο του 2014, η απόδοση του 2ετούς γερμανικού ομολόγου (η απόδοση κινείται αντίθετα από την τιμή) έκλεισε σε θετικό έδαφος την Τετάρτη (+0,02%), και η απόδοση του 10ετούς κατέγραψε το υψηλότερο επίπεδο από τον Φεβρουάριο του 2018 (0,74%) πριν υποχωρήσουν το δεύτερο μισό της εβδομάδας ακολουθώντας τη σημαντική μείωση των τιμών του πετρελαίου. Στον απόπλο δημοσιευμάτων που ανέ-

φεραν ότι η αμερικανική κυβέρνηση, σε μια προσπάθεια ανακοπής της ανοδικής πορείας των τιμών, αποφάσισε την αποδέσμευση περίπου 1 εκατ. βαρελιών πετρελαίου την ημέρα από τα στρατηγικά αποθέματά της για διάστημα έξι μηνών, η τιμή του Brent μειώθηκε κοντά στα 102 δολ./βαρέλι την Παρασκευή, το χαμηλότερο επίπεδο από τις 17 Μαρτίου, σημειώνοντας πτώση 14% περίπου σε εβδομαδιαία βάση, η μεγαλύτερη των τελευταίων δύο ετών.

Στις αγορές συναλλάγματος, το δολάριο κέρδισε έδαφος τις τελευταίες ημέρες μετά τη διάψευση των προσδοκιών για θετική έκβαση στον τελευταίο γύρο συνομιλιών μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας και εν αναμονή των στοιχείων απασχόλησης του Μαρτίου στις ΗΠΑ, το απόγευμα της Παρασκευής, που ενδέχεται να ενισχύσουν τις προσδοκίες της αγοράς για αύξηση 50 μ.β. στα επιτόκια της Fed στην επόμενη συνεδρίαση τον Μάιο (ενδεχόμενο που τιμολογεί η προθεσμία αγορά με πιθανότητα πάνω από 50%). Δεχόμενη πιέσεις από τη γενικότερη ενίσχυση του δολαρίου, η ισοτιμία ευρώ/δολ. υποχώρησε κάτω από την περιοχή του 1,1100 την Παρασκευή έπειτα από προσωρινή άνοδο σε υψηλό ενός μήνα 1,1184 την προηγούμενη ημέρα, παραμένοντας όμως οριακά υψηλότερα (+0,8%) σε σχέση με το κλείσιμο της προηγούμενης εβδομάδας.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Με κέρδη έκλεισε το ΧΑΚ την Τρίτη

Με κέρδη έκλεισε το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου την Τρίτη. Ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε άνοδο 0,57% κλείνοντας στις 67,15 μονάδες, ενώ ο Δείκτης FTSE/CySE

Αντίθετα, πτώση κατέγραψαν οι Επενδυτικές Εταιρείες σε ποσοστό 0,30%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €69.520,65 (άνοδος 1,70% - τιμή κλεισίματος €0,95).

Ακολούθησαν οι μετοχές της Κυπριακής Εταιρείας Τσιμέντου με €22.243,50 (άνοδος 2,68% - τιμή κλεισίματος €0,57), της Logicom με €4.861,66 (πτώση 1,01% - τιμή κλεισίματος €1,96), της SALAMIS TOURS με €4.202 (πτώση 1,04% - τιμή κλεισίματος €1,91) και Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με €4.200 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €2,80).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, επτά κινήθηκαν ανοδικά, τέσσερις καθοδικά και δύο παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε σε 76.

Σκληρή γραμμή από ΔΝΤ για φοροελαφρύνσεις και ενισχύσεις

Να ανακληθούν η μείωση των εισφορών και η αναστολή της εισφοράς αλληλεγγύης

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Να ανακληθούν η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών και η αναστολή της εισφοράς αλληλεγγύης, που ισχύουν προσωρινά για τον ιδιωτικό τομέα, και φυσικά να μην επεκταθούν στο Δημόσιο και στους συνταξιούχους, όπως σχεδιάζει η κυβέρνηση για το 2023, ή -διαφορετικά- να βρεθούν «ισοδύναμα» για τη χρηματοδότησή τους, ζήτησε το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο στα συμπεράσματα της αποστολής του, που πραγματοποιήθηκε τις προηγούμενες ημέρες στην Αθήνα στο πλαίσιο του άρθρου IV του καταστατικού του.

Επίσης το Ταμείο ζήτησε να είναι «συνετή» η αύξηση του κατώτατου μισθού, να μην αυξηθούν μισθοί και συντάξεις στο Δημόσιο, να εξετασθεί το ενδεχόμενο ενός φόρου άνθρακα για τη χρηματοδότηση στοχευμένων μεταβιβάσεων και πράσινων επενδύσεων, και να είναι προσωρινά και στοχευμένα στους ευάλωτους τα μέτρα στήριξης για τις υψηλές τιμές ενέργειας, «επιτρέποντας να περάσουν σταδιακά οι υψηλότερες τιμές στους καταναλωτές».

Η υπόδειξη για τις ασφαλιστικές εισφορές και την εισφορά αλληλεγγύης προκάλεσε εντύπωση, καθώς οι φοροελαφρύνσεις θεω-

«Καμπανάκι» για το χρέος – Η ικανότητα εξυπηρέτησής του, υπό συνθήκες ακραίου σοκ, «εξαρτάται από τη συνεχιζόμενη περιφερειακή υποστήριξη».

ρούνται γενικών αναπτυξιακό μέτρο και το ΔΝΤ είχε ταχθεί το προηγούμενο διάστημα της πανδημίας υπέρ μιας χαλαρής δημοσιονομικής πολιτικής. Άλλωστε και στη χρεοσίτη δήλωσή του υποστηρίζει ότι «η δημοσιονομική προσαρμογή θα πρέπει να είναι σταδιακή και φιλική προς την ανάπτυξη». Ωστόσο, δεδομένων των συνθηκών, ο επικεφαλής της αποστολής του στην Αθήνα, Ντένις Μπίτμαν, είπε ότι το συγκεκριμένο μέτρο «δεν αποτελεί προτεραιότητα».

Το ΔΝΤ υποστηρίζει ότι ο στόχος φέτος πρέπει να είναι ένα πρωτογενές έλλειμμα κάτω από 2% του ΑΕΠ, με σταδιακή προσαρμογή στη συνέχεια ώστε να επιτευχθεί πρωτογενές πλεόνασμα 2% του ΑΕΠ το 2027. Δεδομένου ότι το κόστος της μείωσης των

Το Ταμείο ζήτησε ακόμη να είναι «συνετή» η αύξηση του κατώτατου μισθού και να μην αυξηθούν μισθοί και συντάξεις στο Δημόσιο.

ασφαλιστικών εισφορών και της αναστολής της εισφοράς αλληλεγγύης είναι 1,5 δισ. ευρώ, και αν επεκταθούν και στο Δημόσιο και στους συνταξιούχους θα φθάσει στα 2,1 δισ. ευρώ, η περικοπή τους θα είναι πράγματι σημαντική εξοικονόμηση, της τάξης του 1,2% του ΑΕΠ. Το ΔΝΤ υποστηρίζει, άλλωστε, ότι τα μέτρα αυτά δεν είναι στοχευμένα και μεταφέρουν το βάρος στις επόμενες γενιές.

Αντίθετα, σύμφωνα με τους τεχνοκράτες του Ταμείου, δεν πρέπει να θυσιαστούν οι βελτιώσεις στο δημοσιονομικό μείγμα που επιτεύχθηκαν στην πανδημία, με αύξηση των δαπανών υγείας και των δημοσίων επενδύσεων. Πρέπει, όμως, να ελεγχθούν οι πιέσεις για δαπάνες σε μισθούς δημοσίων υπαλλήλων και συντάξεις, και να τηρηθούν

το «πάγωμα» των συντάξεων φέτος και η τιμαριθμοποίηση τα επόμενα χρόνια. Κατά το Ταμείο πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στους δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, το οποίο και πρέπει να αυξηθεί τουλάχιστον τόσο όσο ο πληθωρισμός.

Οι μακροοικονομικές προβλέψεις του Ταμείου είναι μάλλον θετικές, καθώς επισμαίνει ότι παρά την επιπτώση του πολέμου και τον υψηλό πληθωρισμό, το πλήγμα στο ΑΕΠ θα περιοριστεί στη μία ποσοστιαία μονάδα και ο ρυθμός ανάπτυξης θα διαμορφωθεί στο 3,5%, ενώ ο πληθωρισμός προβλέπεται να ανέβει 4,5% το 2022 και να σταθεροποιηθεί μεσοπρόθεσμα στο 1,9%. Επίσης μιλάει για αξιόλογη πρόοδο στην αντιμετώπιση της κληρονομιάς της κρίσης, με μείωση των κόκ-

κινων δανείων και της ανεργίας και προώθηση των μεταρρυθμίσεων, ιδίως στην ψηφιοποίηση, τις ιδιωτικοποιήσεις και τη δημοσιονομική πολιτική.

Για το χρέος εκτιμά ότι θα επιστρέψει στα προ πανδημίας επίπεδα το 2023, αλλά σημειώνει ότι η ικανότητα εξυπηρέτησής του, υπό συνθήκες ακραίου σοκ, «εξαρτάται από τη συνεχιζόμενη περιφερειακή υποστήριξη», παραπέμποντας, προφανώς, στην Ε.Ε.

Για τις τράπεζες σημειώνει ότι απαιτείται περαιτέρω πρόοδος, με εφαρμογή του νέου νόμου για τις πτωχεύσεις, ότι βραχυπρόθεσμα ίσως απαιτηθούν αυξήσεις κεφαλαίων και ότι πρέπει να επιλυθεί το θέμα του υψηλού ποσοστού του αναβαλλόμενου φόρου στο κεφάλαιό τους.

Η Moody's αναβάθμισε τις ελληνικές τράπεζες

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Σε αναβάθμιση των ελληνικών τραπεζών προχώρησε ο οίκος αξιολόγησης Moody's, εκτιμώντας πως είναι σε σχετικά καλή θέση για να αντιμετωπίσουν οποιεσδήποτε προκλήσεις στην οικονομία λόγω των πληθωριστικών πιέσεων που προκαλούνται από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, συμπεριλαμβανομένου ενός πιθανού αρνητικού αντικτύπου στην τουριστική βιομηχανία.

Πιο αναλυτικά, αναβάθμισε την Εθνική Τράπεζα και τη Eurobank κατά δύο βαθμίδες και στο Βα3 από Β2, την Alpha Bank κατά μία βαθμίδα στο Β1 από Β2 και την Τράπεζα Πειραιώς κατά επίσης μία βαθμίδα στο Β2 από Β3. Παράλληλα, αναβάθμισε και την Attica Bank σε Caa2 από Caa3 λόγω της πρόσφατης αύξησης κεφαλαίου. Ο οίκος διατήρησε τις θετικές προοπτικές για όλες τις ελληνικές τράπεζες με βάση την προσδοκία ότι θα συνεχίσουν να βελτιώνουν τα πιστωτικά τους προφίλ τους επόμενους 12-18 μήνες και θα είναι σε καλή θέση να διαχειριστούν τυχόν νέα προβληματικά δάνεια που μπορεί να προκύψουν ως συνέπεια της COVID-19 και των πρόσφατων πληθωριστικών πιέσεων.

Η Moody's επισμαίνει πως οι λόγοι που την οδήγησαν στην αναβάθμιση είναι οι ενισχυμένες θεσμικές συνθήκες και συνθήκες

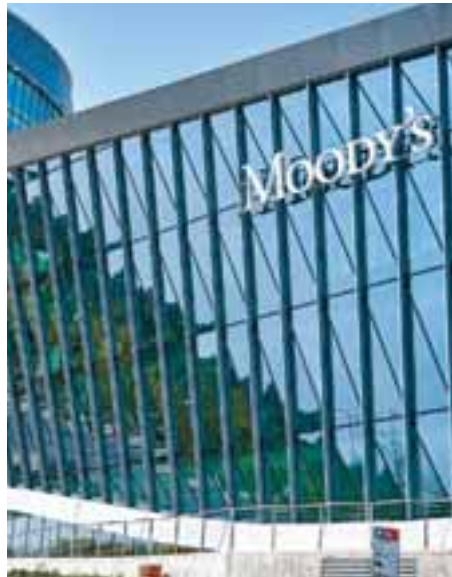
Εκτιμά πως είναι σε σχετικά καλή θέση για να αντιμετωπίσουν οποιεσδήποτε προκλήσεις στην οικονομία.

διακυβέρνησης στην Ελλάδα, σε συνδυασμό με τη βελτιωμένη ποιότητα του ενεργητικού και την επαναλαμβανόμενη κερδοφορία που σημείωσαν οι τέσσερις συστημικές τράπεζες το 2021, λόγω των καλύτερων λειτουργικών και πιστωτικών συνθηκών και της συνεχούς εφαρμογής των σχεδίων μετασχηματισμού τους.

Όπως επισμαίνει ο οίκος, τα δημόσια οικονομικά της Ελλάδας έχουν τηθεί σε πολύ πιο σταθερή βάση τα τελευταία χρόνια, με σταθερά και αυξανόμενα πλεονάσματα του προϋπολογισμού μεταξύ του 2016 και του 2019 και πρωτογενή πλεονάσματα που υπερβαίνουν τους στόχους που έχουν θέσει οι πιστωτές της ζώνης του ευρώ. Παράλληλα, υπογραμμίζει τη βελτίωση των πιστωτικών συνθηκών στη χώρα, η οποία αποτυπώνεται στη σημαντική μείωση των προβληματικών δανείων στο τραπεζικό σύστημα. Παραθέτοντας τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος,

τονίζει πως τα ΝΡΕς μειώθηκαν σε περίπου 13% τον Δεκέμβριο του 2021, από 30% τον Δεκέμβριο του 2020 και σχεδόν 60% το 2015. Η προοδευτική μείωση της ανεργίας τα τελευταία χρόνια, που ήταν στο 12,8% τον Ιανουάριο του 2022 από 28% τον Ιούλιο του 2013, συνέβαλε επίσης στη μείωση του χρέους των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων. Το εγχώριο χρέος του ιδιωτικού τομέα προς το ΑΕΠ μειώθηκε σε περίπου 60% στο τέλος του 2021, από 117% το 2014, αντανakλώντας τη συνεχιζόμενη απομύκλευση των ΝΡΕς και την αύξηση του ΑΕΠ από τις τράπεζες καθώς οι οικονομικές συνθήκες σταδιακά ομαλοποιούνται.

Τέλος, η Moody's αναφέρει πως οι αξιολογήσεις των ελληνικών τραπεζών μπορεί να αναβαθμιστούν περαιτέρω τους επόμενους 12-18 μήνες, εάν οι τράπεζες διατηρήσουν υψηλή κεφάλαια και ρευστότητα, υλοποιώντας πλήρως τα σχέδια μετασχηματισμού τους, μειώνοντας περαιτέρω τα προβληματικά δάνεια και αξιοποιώντας τις δυνατότητες ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Το Ταμείο Ανάκαμψης αναμένεται να ενισχύσει σημαντικά το πραγματικό ΑΕΠ της Ελλάδας, με την ανάπτυξη να κινείται κατά μέσο όρο στο 3%-4% το 2022-2025, παρέχοντας στις τράπεζες καλές ευκαιρίες δανεισμού που θα στηρίζουν τα έσοδά τους.

Η Moody's αναφέρει πως οι αξιολογήσεις των ελληνικών τραπεζών μπορεί να αναβαθμιστούν περαιτέρω τους επόμενους 12-18 μήνες, εάν οι τράπεζες διατηρήσουν υψηλή κεφάλαια και ρευστότητα, υλοποιώντας πλήρως τα σχέδια μετασχηματισμού τους, μειώνοντας περαιτέρω τα προβληματικά δάνεια και αξιοποιώντας τις δυνατότητες ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Deloitte.

Commitment to high performance through good people management

INVESTORS IN PEOPLE®
We invest in people Platinum

Making an impact that matters